

SOTAVETERAANI KRIGSVETERANEN

N:o 5/2010 ■ Tarkastettu levikki 68 225 ■ Lokakuun 27. päivänä 2010

Suomen Sotaveteraaniliiton lipulla ja ansiomitalilla palkittuja yhteiskuvassa Helsingin Seurahuoneella 28. syyskuuta (sivu 8).

Talvisodan 70-vuotisjuhlakonsertista tehty DVD-tal-
lenne on nyt valmiina. Suurkuorossa oli 700 laulajaa
34:sta sotaveteraani- ja perinnekuorosta. Juhlassa pu-
heen piti Tasavallan Presidentti Tarja Halonen. Juon-
tajana toimi Eva-Riitta Siitonen.

Veteraanit eduskunnassa	sivu 3
Asko Airola haastattelussa	sivu 6
Neuvottelupäivien satoa	sivu 11
Tärkeää tietoa testamentista	sivu 12
Talvisodan rintamamiehet, osa 2	sivut 18–19
Tali-Ihantala kesällä 1944	sivut 20–21
SAT/VIA aseveliliikkeen maalainen organisaatio	sivut 22–23
Heimoveteraanit kesäjuhlassa	sivu 25

Helsingissä 27. lokakuuta 2010

Neuvottelupäivien satoa

Syksyn neuvottelupäivillä otettiin tarkemman tarkastelun kohteeksi liiton tulevaisuuteen tähtäävät toimenpiteet. Liittopäivillä hyväksytyt lyhyen ja pitkän tähtäyksen suunnitelmat olivat keskustelujen ja alustusten lähtökohtina. Liittopäivien periaatteelliset linjaukset antavat suunnan kehittämistoimenpiteille, mutta vaativat paljon työtä, jotta ne muuntuvat käytännön toimenpiteiksi. Tarve ohjeistaa kentän toimintoja tuli selkeästi julki. Nimenomaan tämä ohjeistus ja ohjeisiin liittyvät toiminnalliset mallit ovat lähivuosien keskeisiä tehtäviä. Kehittämistyön kanssa rinnakkain on kuitenkin pidettävä selkeästi järjestötyön tässä vaiheessa etusijalla liiton ensimmäinen ja tärkein tehtävä, joka on sotaveteraanien, heidän puolisoitensa ja leskiensä etujärjestönä toimiminen. Yhteistoiminta muiden sotiemme veteraanien liittojen kanssa on tässä yhteydessä merkittävässä osassa. Tässä työssä meidän tulee olla aktiivisia ja aloitteellisia järjestöme kaikilla tasoilla.

Useissa yhteyksissä on korostettu kannattajajäsenkunnan tärkeyttä ja yhä keskeisempää asemaa. Liittotasolla on usean vuoden ajan kannettu huolta kannattajajäsenkunnan määrän kehittämisestä ja kannustettu yhdistyksiä rekrytoimaan nuorempia henkilöitä mukaan työhön paikkakunnan veteraanien hyväksi. Jäsenhankintaa onkin tehty hyvin tuloksin; onhan kannattajajäsenkunnan määrä lähes yhtä suuri kuin veteraanijäsenten määrä. Lähivuosien aikana on rekrytointityötä tehokkaasti jatkettava, jotta liittona pystymme täyttämään huolto- ja tukivelvoitteemme ja säilyttämään toiminnallisen

vireytemme siirtyessämme kohti perinneaikakautta. On myös tiedostettava se tosiasia, että tänä päivänä ei välttämättä enää sitouduta pitkäaikaiseen tukitoimintaan. Sen sijaan osallistuminen projektiluonteisiin aktiviteetteihin koetaan tarkoituksenmukaiseksi. Järjestössämme on tehtäviä sekä pitkäaikaisiin että ajalliselta kestoltaan lyhyempiin tukitehtäviin. Neuvottelupäivillä nousi keskusteluun myös oikeutettu huoli vapaaehtoistyötä tekevien kannattajajäsentemme jaksamisesta.

Liiton jäsenkunnan rakenteessa ei seuraavalla kaksivuotijaksolla tule tapahtumaan mitään dramaattisia muutoksia. Arvioiden mukaan liitto tulee kohtaamaan suuremman muutoksen vuosien 2015–2020 välisenä aikana. Muutokset jäsenkunnassa heijastuvat vääjäämättä liiton rakenteeseen. Yhdistysten määrä vähenee todennäköisesti, ja piirien lukumäärä kokee muutoksia. Liiton vireä naisjärjestö on myös tiedostanut edessä olevat haasteet ja aloittanut oman suunnittelunsa edetäkseen yhtä tahtia liiton yleisen suunnittelun kanssa. On myös seurattava yhteiskunnassa tapahtuvaa kehitystä. Edessämme on työntäyteisiä, ennakkoluulottomuutta, aloitteellisuutta ja yhteistoimintakykyä vaativia toimintavuolia. Veteraaniemme kokemusta ja kannattajajäsentemme nuorekkuutta tarvitaan tässä työssä tavoitteiden saavuttamiseksi. On unohdettava taustapeiliin katsominen ja suunnattava katse eteenpäin liikoja sivuille vilkuilematta. Meillä on tukenamme kansalaisten vankkumaton arvostus ja suuri auttamisen halu.

Finn-Göran Wennström

Sotaveteraanien tukemiseen tarvitaan nyt tahtoa

Sotiemme veteraanien järjestöt ovat monen vuoden ajan esittäneet sosiaali- ja terveysministeriölle realistiset ehdotukset rintamaveteraanien etuuskien parantamiseksi. Useimmin ehdotukset ovat tuntuneet jääneen arkistoon, mutta joitain edistymisiäkin on ollut.

Viime syksynä päätettiin veteraanilisästä, jota järjestöt olivat ehdottaneet. Sen maksaminen alkoi 1.9.2010 ja sen suuruus on 50 euroa kuukaudessa. Lisään oikeutettuja on 7 758 veteraania. Toiveena on tämän etuuden tason nostaminen ja saajajoukon laajentaminen. Tämä tuki kohdistuu kaikkein pienituloisimmille ja eniten tukea ja hoitoa tarvitseville veteraaneille.

Tämän vuoden budjettiriihessä tehtiin läpimurto. Hallituksen esitykseen sisältyi 2,3 miljoonan euron määräraha kotiin vietäviin palveluihin rintamaveteraaneille. Tämä oli nykyiseltä hallitukselta hyvä avaus. Varjopuolena hallituksen esityksessä on rintamaveteraanien kuntoutusmäärärahan laskeminen 28,3 milj. euroon eli peräti 17 %. Mitään perustetta rintamaveteraanien kuntoutusmäärärahan laskemiseen ei ole. Tiedämme, että veteraanien määrä vähenee kymmeneksellä vuodessa. Samalla veteraanien kunto heikkenee ja he tarvitsevat vaativampaa kuntoutusta. Tämän osoittaa myös Valtiokonttorin vuosittainen kuntoutusohje. Kuntoutuksen kustannukset myös nousevat. Kun nämä asiat summataan yhteen, päästään loppupäätelmään, että määräraha tulisi säilyttää ennallaan vielä toistaiseksi.

Matti Vanhasen ensimmäinen hallitus linjasi veteraanietuuksia Veteraanipolitiikka 2004–2007 suunnitel-

massa. Kaudella saatiinkin erityisesti rintamaveteraanien kuntoutukseen merkittävä lisämääräraha vuonna 2005. Suunnitelman heikkoutena oli kuntoutukseen osoitettavan määrärahan laskeminen vuosittain 4 miljoonalla, vaikka kuntoutettavien kunnan heikkenemisen kannalta ja kuntoutuskustannusten nousemisen kannalta perusteita sille ei olisi ollut.

Sosiaali- ja terveysministeriö ja Valtiokonttori rakentavat yhdessä suunnitelmaa sotainvalidi- ja veteraanipolitiikan kehittämiseksi vuosiksi 2010–2015. Veteraanijärjestöt esittivät viime vuoden alussa tällaisen suunnitelman aikaansaamista. Uskomme, että meidän kaikkien olisi helpompi toimia, mikäli tällainen suunnitelma saataisiin aikaan.

Veteraanijärjestöt ovat antaneet suunnitelmaan palautteensa toukuussa ja syyskuussa. Mikäli rintamaveteraaneja koskevat kohdat tarkistetaan järjestöjen esittämällä tavalla, voimme olla tyytyväisiä. Jos näin ei käy, voimme todeta ohjelman olevan lähes tyhjän rintamaveteraaneille.

Aika kuluu. Yhä useampi veteraani selviäisi vähän pidempään ja paremmin kotonaan, jos saisi enemmän tukea kotiin. Peruspalveluministeri Paula Risikko ja sosiaali- ja terveysministeri Juha Rehula ovat työstämässä tähän uutta mallia. Toivomme heidän onnistuvan.

Markku Seppä

Avustuksia JR7:n veteraaneille Ehrnroothin rahastosta

Perinnetoimikunta

Jalkaväenkenraali Adolf Ehrnroothin hautajaisten yhteydessä v. 2004 tahot, jotka halusivat kunnioittaa hänen elämäntyötään ja muistotaan, voivat tehdä rahalahjoituksia muistorahastoon. Sotaveteraanien tuki- ja

perinnesäätiössä Ehrnroothin nimeä kantavasta rahastosta voidaan myöntää avustuksia vaikeassa taloudellisessa tilanteessa oleville veteraaneille ja heidän leskilleen.

JR7:n Perinnetoimikunnan esityksestä avustuksista tietty osa suunnataan Jatkosodan JR7:n, Tyrjän Rykmentin ja muiden Ehrnroothin alaisuudessa taistelleiden yksiköiden sotureille, näiden leskille ja lotille.

Muistorahastosta on JR7:n perinnetoimikunnan kautta kuuden vuoden toiminta-aikana myönnetty yhteen-
sä 39:lle henkilölle 200-500 euron suu-

ruisia avustuksia yhteismäärältään yli 16.000 euroa.

Avustukset myönnetään pääsääntöisesti kenraali Ehrnroothin syntymäpäivän tienoilla helmikuussa. Ensi vuonna tapahtuvaan jakoon on nyt aika jättää avustusanomuksia.

Avustuksen saamisen edellytyksenä on, että veteraani saa ylimääräistä rintamalisää tai hänen, vaimonsa tai leskensä taloudellinen tila on vaikea.

Avustusta voidaan myöntää asuntokorjauksiin, lääke- ja terveydenhoitokustannuksiin, erikoissilmälasiensa hankintaan tms.

Hakemuslomakkeita ja ohjeita saatavana osoitteesta: Juhani Hämäläinen, Linnankatu 30 A 1, 57130 Savonlinna, puh. (015) 533 964 tai 0500 252 798.

JR7:n Perinnetoimikunnalle osoitettulla hakemuksella avustusta voi hakea asianomainen itse tai aseveli. Hakemukset tulee toimittaa 15.12. mennessä JR 7:n perinnetoimikunnalle em. osoitteella.

JR7:n Perinnetoimikunta
Juhani Hämäläinen
puheenjohtaja

Veteraanijärjestöt vetosivat eduskunnassa

Veteraaniliittojen valtuuskunta (Veva) kävi tapaamassa eduskuntaryhmien edustajia 14. syyskuuta. Paikalla oli kahdeksan

edustajaa seitsemästä eduskuntaryhmästä. Yhden ryhmän edustaja ei ollut paikalla.

Veteraanijärjestöt vetosivat rintamaveteraanien kuntou-

tusmäärärahan korottamisen puolesta. Kuntoutusmääräraha laskee 28,3 milj. euroon eli peräti 17 %.

Kahdeksasta eduskuntaryhmästä oli paikalla seitsemän. Kansanedustajat tunnustivat veteraanijärjestöjen esittämät huolet.

Eläkettä saavan hoitotuki

Elli (84v.) ja Veikko (87) asuvat kahden ja pärjäävät kotona toistensa tukien. Tai paremmin niin, että Elli tekee kaiken, laittaa ruuan, huolehtii puhtaudesta ja kodin siisteydestä ja kauppa-asioista. Veikolla on Parkinsonin tauti, joka on vienyt voimavaroja ja päivittäiset toiminnot ovat vaikeutuneet. Veikko kuitenkin vastaa kysyttäessä, että kyllä hän pärjää ja Elli myötäilee. Mutta tosiasia Veikko ei yksin pärjäisi ja Ellinkin voimat alkaa hiipua. Eivät he kumpikaan ole edes kullekkin eläkettä saavan hoitotuesta ja Veikko kyllä on siihen oikeutettu. Kuka heitä auttaisi asian eteenpäin viemisessä?

Eläkettä saavan hoitotuki on tarkoitettu tukemaan sairaan tai vammaisen eläkkeensaajan kotona asumista ja siellä tapahtuvaa hoitoa. Lisäksi se korvaa sairaudesta tai vammaisuudesta aiheutuvia erityiskustannuksia. Hoitotuen voi saada vain eläkkeensaaja, jonka toimintakyky on heikentynyt sairauden tai vammaisuuden vuoksi yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan. Lisäksi sairauden tai vamman pitää aiheuttaa säännöllistä avun, ohjauksen tai valvonnan tarvetta taikka jatkuvia erityiskustannuksia.

Perushoitotuki 57,32 e/kk

Voit saada perushoitotukea, jos tarvitset vähintään viikoittain apua henkilökohtaisissa toiminnoissasi tai ohjausta ja valvontaa niissä. Jos sinulla on pelkästään avun, ohjauksen

tai valvonnan tarvetta kotilouduksissa tai asioiden hoidossa, hoitotukea ei voida myöntää. Voit saada perushoitotukea myös erityiskustannusten perusteella, jos niitä on keskimäärin perushoitotuen verran kuukaudessa. Sokealla ja liikuntakyvyttömällä on aina oikeus vähintään perushoitotukeen.

Korotettu hoitotuki 142,70 e/kk

Voit saada korotettua hoitotukea, jos tarvitset joka päivä apua vievää apua useissa henkilökohtaisissa toiminnoissasi (esim. syömisessä, pukeutumisessa ja peseytymisessä) tai jos tarvitset säännöllistä ohjausta ja valvontaa. Voit saada korotettua tukea myös erityiskustannusten perusteella, jos sairaus tai vamma aiheuttaa niitä huomattavan määrän, vähin-

tään tuen verran kuukausittain.

Ylin hoitotuki 301,75 e/kk

Voit saada ylintä hoitotukea, jos tarvitset ympärivuorokautista toisen henkilön hoitoa ja valvontaa etkä pärjää yksin kuin lyhyen aikaa. Voit saada ylintä hoitotukea myös erityiskustannusten perusteella, jos niitä on vähintään ylimmän hoitotuen verran kuukausittain.

Henkilökohtaisilla toiminnoilla tarkoitetaan mm. pukeutumista, peseytymistä, liikumista tai toimintoja, jotka liittyvät sosiaaliseen vuorovaikutukseen.

Veteraani, joka saa ylimääräistä rintamalisää, korotettua tai ylintä hoitotukea saa Kelan kautta 1.9.2010 alkaen veteraanilisän, joka on 50 euroa kuukaudessa. Tätä etuutta ei ole tarvinnut hakea erikseen.

Anni Grundström

Veva muisti Sotainvalidien Veljesliittoa

Vevan kokouksessa 14. syyskuuta muistettiin 70 vuoden iän saavuttanutta Sotainvalidien Veljesliittoa. Vevan ison teräslautasen

luovutti puheenjohtajavuorossa oleva Rintamaveteraaniliiton puheenjohtaja Onni Toljamo.

Vevan puheenjohtaja Onni Toljamo luovutti ison teräslautasen Juhani Saarelle.

Korjauksia SOSIAALINEUVOJIEN YHTEYSTIETOIHIN

Lapin Sotaveteraanipiiri
Mirja Kukka
Koivuharjunkatu 9-11 C
94100 Kemi
GSM 0440 175 350
mirja.kukka@elisanet.fi

Pohjois-Pohjanmaan
Sotaveteraanipiiri
Seppo Matilainen
Honkitie 3
90900 Kiiminki
GSM 040 777 5107
seppo.matilainen@suomi24.fi

Käy katsomassa
Sotaveteraaniliiton
internet-sivut ja
verkkokauppa.

www.sotaveteraaniliitto.fi

Ansio ja armo

Tänä vuonna on käsitelty julkisuudessa paljon viime sotiemme tapahtumia. Tähän on luonnollinen syy. Talvisodan ihmeestä on tasan 70 vuotta. Maamme säilytti itsenäisyytensä veteraanisukupolven ansiosta. Te rakastitte tätä maata yli kaiken muun. Siksi siniristilippu liehuu yhä vapaan Suomen kunniaksi.

Itse olen veteraanin poika. Olen sotien jälkeisinä vuosina saanut omakohtaisesti seurata isänmaani kehitystä sodan raunioista hyvinvointivaltioksi. Sukupolvi, joka taisteli itsenäisyyden puolesta, rakensi tähän maahan perustan uudelle huomille. Veteraaneja seuraavat sukupolvet ovat saaneet elää ja tehdä työtä paremman tulevaisuuden puolesta. Hekin ovat onnistuneet. Suomalaiset ovat tällä hetkellä elintasoiltaan maailman johtavien kansojen joukossa.

Edellä kerrottu totuus on arvokasta ja tärkeää. Se tulee säilymään niin maamme historiassa kuin ihmisten mielissä. Eikä syyttä.

Apostoli Paavali kirjoitti Rooman seurakunnalle: "Ratkaisevaa ei siis ole, mitä ihminen tahtoo tai ehtii

vaan se, että Jumala armahtaa" (Room.9:16). Tämä Raamatun sana kysyy meidän uskomme aitoutta. Ihmisen ja kansakunnan elämässä on siis jotakin vielä oleellisempaa kuin sota, inhimillinen kärsimys ja loputon aherrus. Viimekädessä me olemme elämässä Jumalan huolenpidon varassa. Sitä kutsutaan Jumalan siunaukseksi.

Olen kuullut lukuisia kertomuksia siitä, kuinka rintamalla sotilaiden ja lottien sydämistä nousi rukous Jumalan puoleen. Ne olivat hyökkäyksiä ja puolustustaistelujakin tärkeämpiä. Rukoukset kuultiin. Jumala armahti. Siinä on esimerkki ja kallis perintö veteraaneille ja heidän työnsä jatkajille vapaassa Suomessa. Ihminen voi tehdä paljon ajallisen elämän parhaaksi, mutta ei kaikkea. Elämän kulku ei ole meidän omissa käsissämme. Tärkeintä ja ratkaisevinta ei ole ehtiä ja omistaa täällä elämässä kaikkea. Ajallista rientoa tärkeämpää on Jumalan armo ja siunaus. Kaikki me kuljemme kohti viimeistä veräjää. Sen tuolla puolen avautuvat uusi taivas ja uusi maa. Silloin ihmiselle on tärkeintä, että Jumala armahtaa.

Jaakko Leinonen

Timo Tulosmaa toiminnanjohtajaksi

Hallintotieteiden maisteri **Timo Tulosmaa** (62) on valittu Pirkanmaan Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtajaksi 18.10.2010 alkaen.

Timo Tulosmaalla on monipuolinen pirkanmaalainen järjestötausta ennen kaikkea reservijärjestöistä. Hän on toiminut mm. Pirkanmaan Maanpuolustuksen Tuki PMTRY:n puheenjohtajana. Toivotamme Timon tervetulleeksi työyhteisöömme.

Yhdessä eteenpäin – yhteinen suru yhdistää

Ensimmäinen virkistysleiri Sotaveteraani-leskimiehille toteutettiin keväällä 2009, Lahdessa. Sieltä veteraaneilta saadun myönteisen palautteen jälkeen virkistysviikkojen toteuttamista jatketaan Sotaveteraaniliiton toimesta yhdessä seurakuntien kanssa.

Leirin teema on: Elämän aallokossa – yksin ja yhdessä.

Mukaan kutsutaan tunnuksen omaavia miehiä, jotka ovat jääneet leskeksi noin vuoden sisällä. Viikoille ei rakenneta tiukkaa ohjelmaa, vaan joukkoa on jaettu muutamiiin pienempään ryhmiin, joista sitten on muodostunut aivan itsestään vertaistukiryhmiä. Näin veteraanit saavat ryhmäkeskusteluissa oivan tilaisuuden vaihtaa kokemuksiaan surusta ja siitä selviytymisestään. Ryhmissä on muodostunut hyvä yhteishenki, sillä kaikkihan ovat kokeneet hiljattain elämäs-

sään saman koettelemuksen eli puolisonsa menetyksen.

Keskusteluissa on todettu, että vaikein jakso koittaa 1 – 3 kuukauden kuluessa ja silloin tarvitaan henkistä tukea. Jos menetyks tapahtuu puolison pitkäaikaisen sairauden jälkeen, on surusta selviytymisellä paremmat lähtökohdat, koska tulevia tapahtumia on voinut käsitellä jo aikaisemmin.

Jatkotapaaminen on lyhyempi, mutta myös tämän veteraanit ovat kokeneet antoisana. Silloin tullaan tapaamaan jo tuttuja ja vaihtamaan kulumisia ja elämässä mennään eteenpäin.

Vuoden 2011 virkistysleirit järjestetään seuraavilla paikkakunnilla:

Kuopio

Kuopiossa leirin ajankohta on 31.1.–4.2.2011. Jatkotapaaminen on 21.–23.9.2011.

Molemmat pidetään Rytken leirikeskuksesta.

Turku:

Turussa leirin ajankohta on 14.–18.2.2011. Jatkotapaaminen on 14.–16.6.2011.

Molemmat pidetään Sina-pin leirikeskuksesta.

Lahti:

Lahdessa leirin ajankohta on 18.–21.4.2011.

Vaasassa pyritään järjestämään kyseinen viikko ruotsinkielisille veteraaneille vuoden 2011 aikana. Tästä ilmoitamme myöhemmin.

Jos tunnet kiinnostusta tulla mukaan, toivomme, että otat yhteyttä oman alueen Sotaveteraanipiiriin tai yhdistykseen. Paikkoja varataan viikoille noin 15. Viikot ovat täysihoidolla ja maksuttomia osallistujille. Matkakustannuksista jokainen vastaa itse.

Voimia ja jaksamista kaikille.

Anni Grundström

Sotaveteraaniliiton Naisjärjestön Sisarpäivä Turussa

Suomen Sotaveteraaniliiton Naisjärjestön XXI Sisarpäivä järjestetään **26.4.2011** Turun Messu- ja Kongressikeskuksessa.

Perinteistä poiketen Sisarpäivä toteutetaan yksipäiväisenä tapahtumana, sillä Sisarpäivän ohjelma jatkuu 27.4.2011 Kansallisen Veteraanipäivän valtakunnallisella pääjuhalla Turun Messu- ja Kurssikeskuksessa.

Sisarpäivän juhlapuhujaksi on lupautunut valtioneuvos **Riitta Uosukainen**, lausuntataiteilijat **Marjatta Järvinen** ja **Sirkka-Liisa Laaksonen** esiintyvät, taiteilija **Joel Hallikainen** laulaa. Nuoret esiintyvät musiikin ja lauluin. Varsinais-Suomen Alueellinen Solistiorkesteri sekä Puolalan koulun Musiikkiluokkien kuoro esittävät ohjelmaa. Naantalin Suopellon koulun oppilaat ja opettaja kertovat

kuulijakunnalle haastatteluihin perustuneita kertomuksia isovanhempiensa sodan- ja jälleerakentamisen ajalta.

Esitelmän ”Uskomaton nainen”, pitää kaikkien tuntema uskomaton nainen **Aiju von Schöneman**.

Laivaston Soittokunta johtajana musiikkikommentajakapteeni **Timo Kotilainen** antaa vahvaa musiikkitukea koko päivän. Turun Sotaveteraanilaulajat luovat omilla lauluiltaan sisarpäivän tunnelmaa. Päättösanat lausuu toiminnanjohtaja **Osmo Suominen**. Sisarpäivän ohjelman juontaa opetusneuvos **Ossi Helin**.

Muutokset ohjelmaan mahdollisia!

Sisarpäivän järjestelyistä

Sotaveteraanipiireille ja Nais-toimikunnille lähetetään tarkennetut tiedot kuluvan vuoden loppuun mennessä. Oh-

jeista käy ilmi myös tiedot hotellivarauksista.

Koska Sisarpäivä tällä kertaa on osa Kansallisen Veteraanipäivän pääjuhlaa Turussa, järjestäjät toivovat että mahdollisimman moni veteraani ja veteraanityöstä kiinnostunut osallistuisi molempiin päiviin. Sisarpäivän osallistumismaksu 20 €/henkilö.

”Yhdessä kulkien – toisiamme tukien”

TERVETULOA TURKUUN – EUROOPAN KULTTUURIPÄÄKAUPUNKIIN!

Tiedusteluihin vastaa Pirkko Kuorehjärvi, puh. 040 772 8273, pirkko.kuorehjarvi@saunalahti.fi tai Maija Forsell, puh. 050 463 5502, maija.forsell@gmail.com

Veteraani, muista hakea kuntoutukseen.

Onnittelemme

Arvo Pahkajärvi 100 vuotta

Toukokuun 30. päivänä 100 vuotta täyttänyt Arvo Pahkajärvi asuu yksin omakotitalossaan Kauhavan Lauttamuksessa. Hänen muistinsa ja vireytensä on ikä huomioiden aivan uskomattoman tarkka. Armeijan harmaat Arvo puki päälleen v. 1931 ja suoritti asevelvollisuutensa Suomen Valkoisessa Kaartissa Helsingissä.

Kutsu ylimääräisiin kertausharjoituksiin tuli lokakuussa 1939. Talvisodassa Arvo oli Laurilan rykmentissä Taipaleessa ja Vuosalmella, jatkosodassa Kiteellä ja Ruskealassa, Sortavalan ja Pien-Kallelovan valtauksessa.

”Vanhat” miehet kotiutettiin jatkosodasta syksyllä 1941. Arvo Pahkajärvi oli silloin 31-vuotias.

”Sitten menin Petsamon Nikkeeliin töihin. Ajoin diesel-veturin vetämää malmijunaa alas kuormaupaikalle. Saksalaiset kuskasivat sitten louhittua malmia Kirkkoniemeen, missä se laivattiin Saksaan vietäväksi”, Arvo muistelee. Sitten tuli määräys lähteä Ouluun. Siellä perustettiin 5. erillinen pataljoona ja kolmen viikon odottelun jälkeen tuli komennus lähteä ajamaan saksalaiset pois Lapista. ”Olen pyrkinyt aina olemaan optimisti, sinut itseni ja ympäristöni kanssa. Liikunta on sellaista, jota pitää jaksaa vointinsa mukaan tehdä. Asioita seuraan lukemalla lehtiä ja varsinkin television uutisia”.

Antti Saarinen

Kauhavan yhdistyksen pj Kosti Olli onnittelee 100-vuotiasta Arvo Pahkajärveä.

Muistojen ilta Nousiaisissa

Nousiaislainen sotaveteraani **Eeri Hyrkkö** ideoi 1984 jatkosodan aselevon ja rauhan 40-vuotismuiston kunniaksi erityisen muistojen illan, joka koostuu sota-ajan lauluista, runoista ja kirjeistä kotoa rintamalle. Tuolloin esitys sai suuren suosion, ja sitä esitettiin ympäri Suomea täysille saleille Helsingistä Rovaniemelle.

Muistojen ilta toteutettiin vie-

lä kerran Nousiaisten Nummen koululla. Alkuperäiseen tapaan illan esiintyjinä olivat Noustprassi ja Kisällit-kuoro johtajanaan **Tarmo Moilanen**, runoryhmä **TARU** sekä hanuristi **Pekka Vuori**. Illan juonsi tuttuun tapaan idean isä, nyt 88-vuotias Eeri Hyrkkö. Tilaisuus keräsi jälleen salintäyteen yleisön.

Teksti: Osmo Suominen

Kuva: Vesa Penttilä

Väinö Vilponiemi 85 vuotta

Satakunnan Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja Väinö Antero Vilponiemi täyttää 3. marraskuuta 85 vuotta Porissa. Hän on syntynyt Noormarkussa muuttaen sittemmin Poriin. Hän on opiskellut mm. ammattiyhdistysopistossa ja Työväen Akatemiassa. Vilponiemi lähti 1943 suorittamaan asepalvelustaan JR9 krh-komppaniaan Hyrylän varuskuntaan. Sieltä aliupseerikurssin yksikkö siirrettiin

Käkisalmeen ja edelleen Hiitolan, Viipuriin ja läntiselle kannakselle. Vilponiemi otti osaa taisteluihin Kaukjärvellä, Säiniössä ja Ylä-Sommeella. Siviiliin Väinö Vilponiemi pääsi 15. 10.1945. Sotilasarvoltaan hän on alikersantti. Vilponiemi toimi kansanedustajana vv. 1962-1975 ja oli mm. useiden valiokuntien jäsenenä ja talousvaliokunnan puheenjohtajana. Hän oli myös 15 vuotta Porin kaupunginvaltuutettu. Porin kaupungin henkilöstöpäällikkönä hän toimi vv. 1975-1988. Niin ikään hän toimi useiden säätiöiden ja yhteisöjen hallituksen jäsenenä ja puheenjohtajana. Porin sotaveteraanien hallituksessa Vilponiemi on ollut vuodesta 1992 lähtien ja hallituksen puheenjohtajana vv. 1999-2005. Satakunnan Sotaveteraanipiirin hallituksessa hän on toiminut vuodesta 1998 ja piirijärjestön puheenjohtajana vuodesta 2005 alkaen. Kaatuneiden Muistosää-

tiön hallituksessa Vilponiemi on ollut vuodesta 1998 ja varapuheenjohtajana vuodesta 2001. Aivan vast'ikään on Muistosäätiön hallitus myöntänyt Vilponiemelle kunnia-puheenjohtajan arvon. Aseveljien Liiton v. 1944 perustama Muistosäätiö on tehnyt arvokasta työtä, sillä se järjesti ammattikoulutusta sota-aleskille ja -orvoille jakaen myös stipendejä sotaorvoille ja veteraanien lapsille. Väinö Vilponiemelle on myönnetty mm. SVR R1, Suomen Sotaveteraaniliiton kultainen ansioristi sekä Suomen Teatteri-liiton kultainen ansiomerkki. Vuonna 2004 häneltä ilmestyi kirja ”Vilpon omat jutut”. Monessa mukana oleva, hyväntahtoinen ja aina ystävällinen Väinö Vilponiemi nauttii suurta arvostusta ystäviensä ja erityisesti veteraanisarten ja -veljien keskuudessa.

Paavo Punkari

Seppo Tähkäpää 70 vuotta

Kainuun sotaveteraanipiirin puheenjohtaja Seppo Tähkäpää täyttää 70 vuotta. Hän syntyi 3.12.1940 Lappeenrannassa. Alavuden Yhteiskoulusta ylioppilaaksi 1961 kirjoittaneena hän suoritti FK-tutkinnon 1968 Turun Yliopistossa.

Liisa-vaimonsa kanssa hän teki pääosan elämäntyöstään Kainuussa toimien Hyrynsalmella yläasteen ja lukion rehtorina. Opetusalalla saatu kokemus ja yhteiskunnallisten arvojen kunnioitus näkyy edelleen hänessä myös sotaveteraanityössä. Reservin majuriksi ylennettynä hän on osoittautunut palvelusalttiiksi, suorasekkäiseksi ja laajaa näkemystä omaavaksi henkilöksi myös vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä. Kainuun Reserviupseeripiirin viisivuotinen puheenjohtajuus ja kolmevuotinen toiminnanjohtajuus vei hänet myös Suomen Reserviupseeriliiton hallitukseen ja sittemmin neuvottelukuntaan, jossa hän toimii edelleen.

Kainuun Sotaveteraanipiirin puheenjohtajana hänellä on näin ollen erinomainen kokemus hoitaa jo ikääntyvien sotaveteraanien asioita. Maakunnan 1500:sta veteraanista noin kolmannes kuuluu Kainuun Sotaveteraanit ry:n seitsemään yhdistykseen. Piiri on maan pienin ja yhdistykset myös varsinaisten jäsenten osalta pieniä. Eteenpäin katsovaa puheenjohtajaa tarvitaan, jotta yli 87 vuotta keskimäärin täyttäneet veteraanit voivat tuntea olonsa turvatuksi. Pienten yhdistysten lakkautuessa jäljellä olevat jäsenet liitetään suurempiin naapuriyhdistyksiin. Puheenjohtajan johdolla, viimeisenkin veteraanijäsenen jo jätettyä piirihallituksen jäsenyyden nuoremmissa muodostuva hallitus on tehnyt suunnitelman, joka turvaa veteraanien oikeudet ja aseman loppuun saakka.

Seppo Tähkäpäälle on ansioistaan myönnetty mm. SVR R, Sot. am, SU am krk ja RUL am sk. Harrastuksinaan hän pitää mielen vireyttään

yllä kuntoliikunnalla ja lukemalla monipuolista kirjallisuutta. Vapaaehtoinen maanpuolustustyö on edelleen lähellä hänen sydäntään.

Luonteelleen tyypillisen vaatimattomana hän on merkkipäivänään matkoilla. Onneksi olkoon, Seppo, syntymäpäivänasi ja voimia hoitaa vaativaa Kainuun Sotaveteraanipiiri ry:n puheenjohtajutta!

Pentti Janhila

Sotilasura alkoi sodan melskeissä

Eversti Aimo Airolan kolmekymmentä vuotta kestänyt aktiiviupseerinura sai alkunsa Karjalan kannaksella, kun hän vapaaehtoisena sotaan lähteneenä ja vasta 18-vuotiaana sotilana joutui raskaita tappioita aiheuttaneen viivytystaistelun kurimukseen Neuvostoliiton aloitettua suurhyökkäyksensä 9.6.1944. Kaksi tuntia kestänyt raju tykistökeskitys sai jatkoa jo seuraavana päivänä samankaltaisella ryöpytyksellä. Korsu huojui ja narisi Inkerin nummella.

Tykistötulitus oli niin rajua, että yksittäistä räjähdystä siitä ei voinut erottaa, vaan ammusten räjähtely oli yhtämittaista rytinää, kuvailee Aimo Airola. Tulen tauottua ilmatilan täyttivät sadat vihollisen maastitelukoneet ja maastossa vyöryivät kymmenien tuhansien, kenties satojentuhansien vihollisjoukot. Siinä tilanteessa jouduttiin pian vetäytymään.

Peräännyimme osittain sekasortoisesti muutamia kilometrejä Siiranmäkeen, jossa asetuimme taas taistelulinjaan. Siellä kävimmekin sitten koko viivytysvaiheen ankarimmat taistelut, Aimo Airola kertoo. Siiranmäessä onnistuivat henkilökohtaisesti tuhoamaan yhden panssarivaunun, noin 30 metrin etäisyydeltä ammutulla panssarikauhun laukauksella. Siellä sain myös sotavangin.

Vanki oli 58-vuotias vihollisupseeri, Aimo silloin 40 vuotta vankia nuorempi. Vetäytyminen Siiranmäestä Äyräpäähän oli puolestaan jo hallittua ja järjestelmällistä. Äyräpään jälkeen Aimo taisteli vielä Vuosalmessa.

Syksyllä 1944 Aimo Airola määrättiin UK:n upseerikursille N:o 59 Niinisaloon. Rauhahan tultua se ei merkinnyt Ai-

molle kotiuttamista, vaan koko hänen ikäluokkansa määrättiin vuoden mittaiseen varusmiespalveluun.

Juuret Punkaharjulla

Aimo Airola syntyi rovasti Yrjö ja Hellin Airolan perheeseen Punkaharjulla. Kansakoulun ekaluokat hän suoritti kotikunnassaan ja aloitti keskikoulun Parikkalan yhteislyseossa, kunnes sota koulunkäynnin keskeytti.

Jo poikavuosinaan Aimo liittyi Punkaharjun suojeluskuntaan, sen sotilaspoikiin. Ensimmäisiä tehtäviä sodassa oli auttaa lottia ja esikuntaa muonitus- ja majoitusasioissa sekä evakuoinnissa. Tehtäviin kuului myös heinien jako evakkoväen hevosille. Jo YH:n aikana oli sotilassairaalan edustalla olevasa saarella lääkintälottien kursikeskus, jonne oli lossiyhteys. Jäiden takia suojeluskuntapöikien tehtävänä oli hakata laiturin edustalta jää, jotta lossi pystyi laituriin ankkuroitumaan.

Muita sotilaspoikien tehtäviä olivat mm. toimia viestin viejinä siviiliväestölle. Esimerkkinä voidaan mainita suojeluskunnan saama ennakkoviesti: Tarvitaan 50 lypsäjää junavaunuissa kuljetuksessa oleville evakkolehmillä, tai 30 teurastustaitoista miestä lehmien teurastamiseen. Avovauvussa olleiden lehmien utareet olivat jäätyneet.

Vapaaehtoisena sotatoimiin

Oltuaan vasta 16-vuotias Aimo Airola ilmoittautui vapaaehtoisena puolustuslaitoksen palvelukseen, vuonna 1942. Ensimmäinen sijoituspaikka oli 2DE-esikunta. Vuonna 1943 hänet määrättiin panssaritorjuntakoulutuskeskukseen Laatokan rannalle, Lahdenpohjan Huu-

hanmäkeen. Täällä hän suoritti myös varusmiespalveluksen. Aimon koulutuksen aikaan Huuhanmäessä filmattiin tunnetuksi tullutta elokuvaa, Rykmentin murheenkryyni. Suomalaisten elokuvien joukossa se nousi aikakautensa parhaimmista.

Panssaritorjuntakoulutuksen jälkeen sotamies Aimo Airola taisteli Karjalan kannaksella etulinjassa muun muassa Vaskisavotassa, Siiranmäessä, Äyräpäässä ja Vuosalmessa. Siviiliin päästyään hän suoritti kesken jääneet lukioluokat sisäoppilaitoksessa Niinisalossa. Koulun jälkeen Aimo harjoitteli konepajassa ja tuli jo valituksi Tampereen Teknilliseen opistoon koneenrakennuslinjalle. Vuoden opiskelun jälkeen hän kuitenkin pyrki Kadettikouluun, jonne myös tuli valituksi. Kadettikoulusta hän valmistui 1950, ja näin jo sotavuosinaan alkunsa saanut kiinnostus sotilaan työurasta oli saanut alkunsa.

Nousujohteinen upseeriura

Kadettikoulun jälkeen lähti sotilasarvokehitys tasaiseen nousuun: luutnantti 1951, ylluutnantti 1954, kapteeni 1957, majuri 1964, everstiluutnantti 1970 ja eversti 1975. Sotilasarvokehityksen myötä myös tehtävätason vaatavuus ja vastuu kasvoivat.

Aktiiviupseerina Aimo Airola toimi ensin kouluttajana ja komppanianpäällikkönä JR7 (Mikkeli) ja JR9 (Virolahti) sekä JP3 (Hamina). Vuorossa oli kouluttajan tehtävä RUK:ssa 1955–1961, josta hän sotakorkeakoulun jälkeen sai siirron pääesikuntaan toimistoupseeriksi 1962 ja sieltä edelleen Rovaniemen sotilaspiirin esikuntaan 1964. Pohjoisen matka

Aimo Airola asuu Lappeenrannassa, lähellä vanhaa varuskunta-alueetta. Taulu seinällä on hänen taiteilijatyttärensä, taiteiden maisteri Sari Airolan opinnäytetyö.

päättyi Pohjois-Suomen Sotilaslääänin esikunnan osastopäälliköksi Ouluun 1967–1972.

Paluu Etelä-Suomeen alkoi KYM JP:n komentajan tehtävällä 1972–1974, Tampereen ja Satakunnan Sotilaspiirien päällikkönä hän toimi 1974–1976 sekä Etelä-Suomen sotilaslääänin esikuntapäällikkönä 1977–1980. Viimeinen vakanssi eversti Aimo Airolalla oli Päälystöpiston johtajuus 1981–1985 Lappeenrannassa, josta tehtävästä hän jäi eläkkeelle.

Toiminta Sotaveteraaneissa

Heti eläkkeelle jäätyään Aimo Airola liittyi jäseneksi Sotaveteraanijärjestöön. Hän toimi Lappeenrannan Sotaveteraaniyhdistyksen puheenjohtajana 1986–2005, liiton valtuustossa 1987–2005 ja liiton hallituksessa 2001–2005. Hän on myös innokas kuoromies. Paitsi laulajana hän toimi myös sotaveteraanikuoron konserttien ja aseveli-iltojen ohjelmasuunnittelijana ja tilaisuuksien juontajana. Hän oli pitkäaikainen kuoron puheenjohtaja, nyt kunniapuheenjohtaja. Punkaharjulla Airola on toiminut paikallisen kuntoutussäätiön hallituksen jäsenenä 1995–2005.

Ansioistaan Sotaveteraanijärjestössä tekemästään työstä Aimo Airola on palkittu Suomen Sotaveteraanien ansiostitillä. Hänen upseeriuraansa liittyviä ansiomerkkejä, -mitaleita ja -ristejä on lukuisia määriä: VR2 mk, SVR K, SLK K, SLR1, ja SLR sekä sodasta kertovia: VM2, Panssarintuhoojamerkki sekä talvisodan- ja jatkosodan muistomitalit, So-

Päälystöpiston johtaja, eversti Aimo Airola puhuu itsenäisyyspäivän paraatissa Lappeenrannassa vuonna 1982.

tilasansiomitali, Toisen divisiioonan muistoristi ja Kotijoukkojen muistoristi.

Eläkkeelle jäätyään hän jatkaa edelleen aktiivista elämää ja hoitaa fyysistä kuntoaan kuntoliikunnan avulla. Päivä alkaa aamu-uinnilla ja jatkuu päivittäin 8-10 km:n sauvakävelyllä. Pitkiin maratonhiihtoihin hän ei enää osallistu, vaikka niitäkin tuli aikoinaan harastettua. Viisi kertaa hän on hiihtänyt Finlandia-hiihdon ja samoin viisi kertaa Tervahiihdon Oulussa.

Kesät perhe viettää kotikunnassaan Punkaharjulla. Siellä mökkeily ja tavanomainen kuntoliikunta tuovat elämään sisältöä ja mielenrauhaa.

Matti Värrä

Aimo Airola on innokas kuoromies, tässä Lappeenrannan Sotaveteraanikuoro Rintamaveteraanien 40-vuotisjuhlassa 2005. Oikealla kuoron johtaja Harri Hietamies, hänen vierellään Aimo Airola.

Seutukunnallinen kirkkopäivä Kuortaneella

Juhlapuhuja professori Juha Siltala

Eteläpohjalaisten kirkkopäivää vietettiin 8. syyskuuta Kuortaneen Urheilupuistolla. Tilaisuus keräsi yli 800 osallistujaa. Liturgina toimi kirkkoherra **Kyösti Elo**. Kenttäpiispa **Hannu Niskasen** saarnan tekstinä oli vuorisäärnan kohta, jossa Jeesus kehoittaa katsomaan taivaan lintuja ja kedon kukkia. Päiväjuhlan juhlapuhujana oli prof. **Juha Siltala**. Puheessaan Siltala totesi mm, että 50-luku muistetaan jotensakin yhteisöllisenä, iloisena ja toiveikkaana hen-

kivänä aikana. Kuitenkin tuossa ajassa oli veteraanien kannalta raskas puolensa: he eivät saaneet oikein kenellekään puhua siitä mitä olivat kokeneet. Nuorten puheenvuoron esitti abiturientti **Johanna Peltokangas**. Taiteilija **Kalevi Haapoja** lausui Otto Mannisen rintamiehen testamentin. Tilaisuus päättyi pastori **Mauri Pitkärannan** pitämään loppuhartauksen.

Teksti ja kuva: Pertti Kortnesniemi

”Myös isämme uskoivat ennen” Sotiemme veteraanien kirkkopäivä Pudasjärvellä

Yli 500 Pohjois-Pohjanmaan pohjoisten jokialueiden veteraania koontui yhteiseen kirkkopäiväänsä Pudasjärven vanhaan ristinkirkkoon. Ortodoksisen kirkon metropoliitta **Panteleimon** totesi yhteisen jumalanpalveluksen johdantosoissaan: ”Miten ihminen voikaan selvittää yli-inhimillisistä koetelemuksista ja kärsimyksistä. Siihen antaa vastauksen kirkkopäivän tunnussanat – myös isämme uskoivat ennen.” Tuomiorovasti **Matti Pikkaraisen** saarnan yhtenä keskeisenä asiana oli yhteisen vastuun ja huolenpidon henki. Päiväjuhlan juhlapuheen piti emeritus maaherra **Eino Siuruainen**. Jumalanpalvelusta johti kirkkoher-

ra **Oskari Holmström**. Pohjan Sotilassoittokunta johtajanaan musiikkikapteeni **Jaakko Nurila** soitti sekä jumalanpalveluksessa että päiväjuhlassa. Puolustusvoimien tervehdyksen juhlaan toi eversti **Jussi**

Mäki. Pudasjärven Sotaveteraanien nuorisosaoston tervehdyksen esitti oppilaskunnan puheenjohtaja **Pauliina Piri**.

Teksti: Paavo Kurttila
Kuva: Pauli Jaakkola

Kirkkopäiväjuhlaan oli kokoontunut yli 500 sotiemme veteraania sekä heidän saattajiaan.

Kaakkois-Suomen veteraanien kirkkopyhä

Kirkkopyhää vietettiin 12. syyskuuta Parikkalan Oronmyllyllä. Tilaisuus-

teen osallistui noin 150 veteraania, leskeä ja puolisoa. Jumalanpalveluksessa saarnasi kenttärö-

vasti **Vesa Auren**, liturgina toimi lääninrovasti **Erkki Lemetyinen** ja kanttorina **Väinö Vanhanen**.

Pääjuhlassa veteraanien puheenvuoron käytti **Asko Airo-la**. Puheessaan hän mm. sanoi: ”Olemme kaikki vanhoja. Vuodet ovat kuluneet. Noihin vuosiin sisältyy hätää, kärsimystä ja surua. Monta hiljaista rukousta on lähtenyt korkeuksiin, milloin omassa hädässämme, milloin lastemme vuoksi, milloin isänmaan puolesta”.

Teksti: Vilho Malinen
Kuva: Erkki Pulli

Veteraaniväki syventymässä kirkkopyhän antiin.

Pohjois-Karjalan sotiemme veteraanien kirkkopäivä Liperissä

Vanhaan karjalaiseen kirkkopitäjään Liperiin kokoontui lauantaina syyskuun 18. päivä noin 500 sotiemme veteraania. Ortodoksisen liturgian toimittivat pastori **Tuomas Järvelin** ja kanttori **Kaisu Potkonen**. Lutherilaisen messun liturgina toimi pastori **Tiina Åkerfeldt**. Joensuun kirkkoherra **Petri Karttunen** pohti saarnassaan sota-ajan niukkuuden aikaa verrattuna nykyiseen yltäkyl-

läisyyteen. Karjalan Sotilassoittokunta johtajanaan majuri **Petri Junna** kuljetti kuulijansa isänmaalliseen tunteeseen. Laulusolistina oli jääkäri **Ali Elkharam**. Musiikkia esittivät myös mandoliiniyhtye Sorrento ja lauluyhtye Divina Musica. Juhlan pääpuhujana oli ylijohdaja **Elli Aaltonen**. Everstiluutnantti **Jouni Mattila** puhui vielä sotilaspappityöstä.

Juhani Sainio

Kirkkopäivästä kuuntelemassa.

Sotaveteraanien ja Sotainvalidien yhteinen kirkkopäivä Mustasaarella

Vaasan Sotaveteraanipiirin ja Sotainvalidien Veljesliiton yhteistä kirkkopäivää vietettiin Mustasaaren kirkossa 16. päivänä syyskuuta. Piispa **Björn Vikström** saarnasi päivän kunniaksi ja saarnan aiheena oli toisistamme huolehtiminen. Korsukuoro lauloi johtajansa **Reino Peltoharjun** johdolla useita lauluja.

Kanttori **Ann-Christine Nordqvist-Källström** esitti yksinlaulua sekä johti yhteiset virrenveisut.

Ehtoollispöytä odotti kirkkokansaa katettuna, ja ehtoolliseen osallistuttiin runsaslukuisesti.

Tilaisuus päättyi rovasti, sotaveteraani **Börje Svenss'in** lähettäessä seppelpartiot Mustasaaren sankarihaudoille. Kaikkiaan kirkkopäivään osallistui noin 320 henkilöä koko piirin alueelta.

Teksti: Gunne Lax
Kuva: Raimo Latvala

Rovasti Börje Svenss lähettää seppelpartion sankarihaudoille.

Sotaveteraaniliitto kiitti ja palkitsi

Helsingin seudun piirissä toimivalle sosiaalineuvojalle Anita Koskiselle ansiomerkin luovutti liiton hallituksen puheenjohtaja Finn-Göran Wennström ja myyntivastava Helena Hornborg.

Viihdetaiteilija Marjatta Leppänen on tullut tutuksi veteraaneille esiintyjänä rosvopaistitapahtumien musiikillisissa osuuksissa. Finn-Göran Wennström onnittelee.

Toimitusjohtaja Mika Mäkeläinen on jo useana vuonna järjestänyt teemalla *Unelma Suomesta 2020* itsenäisyyspäivän tapahtuman. Tänä vuonna tapahtumaan odotetaan 800 vierasta. Kunniavieraina tapahtumassa on sotaveteraaneja. Liiton puheenjohtaja Aarno Strömmer onnittelee.

Sotaveteraaniliiton hallitus myönsi kokouksessaan 24. elokuuta 18 sotaveteraanien kultaista ansioristiä ja 54 sotaveteraaniliiton ansiomitaleita.

Osa ansiomerkeistä jaettiin liiton 53-vuotispäivän aattona 28. syyskuuta Helsingin Seuraahuoneella järjestetyssä tilaisuudessa.

Tervetulo- ja puhevuorossa liiton puheenjohtaja **Aarno Strömmer** kertoi liiton tulevista tehtävistä ja kiitti ansiomerkin saaneita sotaveteraanien hyväksi tehdystä työstä.

Huomionosoituksen saaneiden puolesta kiitti hallinto- ja kuntaministeri **Tapani Tölli**. Hän korosti veteraanien osuutta myös demokraattisena säilyneen yhteiskuntajärjestelmän säilymisen kannalta.

Sotaveteraanien kultainen ansioristi myönnettiin seuraaville:

Jouko Aspholm, Ylivieska, Bir-

ger Fält, Jyväskylä, Pentti Huovila, Kouvola, Veikko Juntunen, Suomussalmi, Erkki Jusila, Hauho, Kauko Karttunen, Polvijärvi, Ensio Koivisto, Seinäjoki, Pentti Kuuri-Riutta, Pori, Eero Makkonen, Pyhäselkä, Unto Mänttari, Kouvola, Yrjö Pakkanen, Kurikka, Paavo Punkari, Ylistaro, Viktor Pusinen, Kanada, Pentti Räsänen, Siilinjärvi, Matti Saarinen, Hämeenlinna, Lars Sumelius, Ekenäs, Eila Vainikka, Hamina, Aarre Vesakivi, Kontiolahti

Sotaveteraanien kultainen ansioristi voidaan myöntää tunnustuksena liiton tarkoituksien hyväksi tehdystä erittäin merkittävästä ja pitkään jatkuneesta työstä.

Sotaveteraaniliiton ansiomitale myönnettiin seuraaville:

Yrjö Alamäki, kouluneuvos, Tornio, Helinä Arponen, yhteyspäällikkö, Helsinki, Heik-

ki Bergqvist, eversti, Hamina, Anders Bondén, verkstälände direktör, Vörå, Kari Erkkola, rovasti, Pori, Aimo Hentinen, toiminnanjohtaja, Hollola, Harri Hietikko, rakennusmestari, Seinäjoki, Maaret Hurmerinta, toimistosihteri, Kerava, Anssi Joutsenlahti, Kankaanpää, Hannu Jumppanen, pankinjohtaja, Kotka, Petri Junna, musiikkimajuri, Lieksa, Marjatta Järvinen, insinööri, Helsinki, Antero Karumaa, henkilöstöpäällikkö, Helsinki, Petri Kauppinen, toimitusjohtaja, Iisalmi, Heikki Koivisto, ylikonstaapeli, Seinäjoki, Alpo Koivuniemi, insinööri, Pietarsaari, Lassi Korja, hallituksen puheenjohtaja, Iisalmi, Mauri Koskela, eversti, Sodankylä, Anita Koskinen, sosiaalineuvoja, Espoo, Seppo Kotiranta, ylitarkastaja, Turku, Kimmo Kuparinen, kunnanjohtaja, Artjärvi, Markku Kämäräinen, talousneuvos, Kuusamo, Hannu Kärävä, varatuomari, Hel-

sinki, Jarmo Kääriäinen, tuotantopäällikkö, Iisalmi, Janne Laine, kaupunginjohtaja, Savonlinna, Juha Lampi, arkkitehti, Espoo, Pirjo Lehtinen, sosiaalineuvoja, Hirvensalmi, Marjatta Leppänen, viihdetaiteilija, Helsinki, Turo Lipponen, pankinjohtaja, Helsinki, Ranno Loukkola, toiminnanjohtaja, Helsinki, Jaana Lähtenmäki, toimistosihteri, Raisio, Marko Maaluoto, majuri, Helsinki, Jussi Martikainen, toimituspäällikkö, Ohkola, Jouni Mattila, everstiluutnantti, Lehmo, Turkka Mettälä, musiikkimajuri, Turku, Mika Mäkeläinen, toimitusjohtaja, Helsinki, Matti Naskali, pankinjohtaja, Ulvila, Mikaela Nylander, riksdagsledamot, Borgå, Antti Närhi, toimitusjohtaja, Kajaani, Juha Pajunen, toimitusjohtaja, Tampere, Olli Pasila, sosiaaliturva-asiamies, Sääksjärvi, Tapio Peltomäki, toimitusjohtaja, Turku, Jari Pennanen, lääninrovasti, Hamina, Pekka Pentti-

käinen, viihdetaiteilija, Espoo, Eero Pyötsiä, eversti, Espoo, Johanna Raunio, näyttelijä, Lahti, Seppo Rinta-Kauppi, lääketieteen lisensiaatti, Kiihkoinen, Antti Saarinen, koulutoimenjohtaja, Kauhava, Hannele Toivonranta-Kosonen, menekinedistämispäällikkö, Hämeenlinna, Suvi Tuomanen, järjestösihteri, Helsinki, Tapani Tölli, hallinto- ja kuntaministeri, Helsinki, Ari Uino, dosentti, Helsinki, Martti Viljanen, kirkkoherra, Nivala, Risto Voipio, kirkkoneuvos, Helsinki

Sotaveteraaniliiton ansiomitale voidaan myöntää Sotaveteraanityön päämäärien hyväksi kauan ja ansiokkaasti tai muutoin merkittävästi toimineelle henkilölle, joka ei ole sotaveteraani, sekä sotaveteraanille, joka on sanotuina tavoin toiminut muussa yhteydessä kuin liiton tahi sen jäsen- tai tukiyhteisön antamissa luottamus- tai muissa tehtävissä.

Huomionosoituksen saaneiden puolesta käytti puhevuoron hallinto- ja kuntaministeri Tapani Tölli. Kuvat: Markku Seppä

Viime kesänä liittokokouksessa jakamatta jäänyt Sotaveteraaniliiton pienoislippu Vapaudenristin tunnuksin luovutettiin Pentti Simolalle Tammelasta. Pentti Simola on pitkäaikainen Tammelan sotaveteraanien toimija. Hän on myös Kanta-Hämeen Sotaveteraanipiirin kunniapuheenjohtaja ja pitkäaikainen liiton hallituksen jäsen.

Puolustusvoimat ja järjestöjen vapaaehtoiset sotiemme veteraanien suurimpia tukijoita

Entinen Mig-lentäjä, everstiluutnantti evp Erkki Ikonen pitää keräyksen alkupuhuttelua Ilmasotakoulun aliupseerikurssin varusmiehille Säynätsalossa 7.9.2010. Keräysliivin käyttö myös listakeräyksessä paransi Erkin mukaan sekä tulosta että yleisön suhtautumista kerääjiin.

Otsikossa esitetty väite saattaa aluksi kuulostaa kummalliselta. Eikö veteraaneista huolehtiminen kuulu yhteiskunnalle ja veteraanien ollessa kyseessä nimenomaan valtiollalle, sen "sotatöissä" tammenlehti on aikoinaan hankittu? Sotiemme veteraanit, joita oli elossa elokuussa 2010 n. 54 000, saavat valtiolta pientä rintamalisää ja kuntoutusta vuosittaisen määrärahan salliessa. Veteraaneista yli 8000 on sotainvalideja, joista vain 20 % tai yli pysyvän sotavamman saaneiden edut ovat sillä tasolla kuin ne sivistysvaltiossa, myös parlamentaarikkojemme puheiden mukaan, kuuluisi olla kaikilla veteraaneilla. Nämä korvaukset ovat pieni oikeutettu hyvitys veteraanien aikoinaan isänmaalleen tekemistä palveluksista.

Vapaaehtoista keräystoimin-

taa tarvitaan siis edelleen veteraanitalouksien tukemiseksi.

Sotiemme Veteraanit keräys

Sotiemme Veteraanit keräyksen piiri- paikalliskeräykset luovuttivat vuosien 2008 – 2009 keräyslupan perusteella sadoilla eri paikkakunnilla kerättyjä varoja Sotainvalidien Veljesliiton, Suomen Sotaveteraaniliiton, Rintamaveteraaniliiton ja Rintamanaisten Liiton piiriorganisaatioille ja paikallisyhdistyksille tai osastoille yhteensä 3 520 000 € eli n. 1 760 000 €/vuosi. Veteraania kohden tämä tekee kuitenkin vain n. 30 €, joten tasajako ei tässä ole "taktiikkaa", vaan varat on yhdistysten ja osastojen toimin kohdennettu kaikkein pienituloisimpien henkilökohtaisiin tukiin ja yhteisiin virkistyslajisuuksiin. Hallintoon ei keräysvaroja käytetä.

Puolustusvoimien varusmiesten lista- ja lipaskeräykset reservi-, rotary-, lions ja muiden järjestöjen vapaaehtoisten organisoimina ja tukemina ovat vastanneet noin 75 -85 prosentista keräyspiirien tuloksesta. Myös reservijärjestöjen lipaskeräykset, koulujen päivätyökeräykset, keräyskirjeet ja muut keräysmuodot tuotteiden myynnin ohella ovat tuoneet varoja kassaan.

Kiitos siis niille keille se kuuluu eli puolustusvoimille, ennen kaikkea nuorille varusmiehille ja aina Hangosta Inariin useille tuhansille vapaaehtoisille toimijoille, jotka ovat jaksaneet uhrata aikaansa ja työpanostaan veteraanien hyväksi.

Vuoden 2010 kentän keräys etenee aikaisempien vuosien malliin ja oli lokakuun alkupuolelle tultaessa tuottanut jo 1,6 Me. Mikäli vuoden 2010 keräys on jo keräyspiirissä tai paikkakunnalla päätynyt, on aika valmistella aktiivien toimijoiden palkitsemista.

Veteraanitalouksia tuetaan myös eräiden säätiöiden myöntämällä avustusvaroin

Suomessa säätiöt ovat itsenäisiä toimijoita, joihin ulkopuo-

liset eivät voi vaikuttaa. Sotavahinkosäätiö, Kaatuneiden Muistosäätiö ja Starckjohann Säätiö veteraanijärjestöistä riippumattomina, mutta veteraaneihin myönteisesti suhtautuvina, ovat myöntäneet Sotaveteraaniliitolle, Rintamaveteraaniliitolle ja Rintamanaisten Liitolle kullekin oman erillisen kiintiösumman, jonka ne voivat käyttää veteraanitalouksien suoraan tukemiseen henkilökohtaisten hakemusten perusteella. Tulorajana on yleensä 1050 €/kk. Em. liitoille myönnettyjen käyttöoikeuksien yhteissumma on vuonna 2010 n. 390 000 € eli n. 7 €/veteraani.

Näiden suoraan henkilökohtaisesti myönnettävien avustusten hakemisessa on huomattavia liitto- ja piirikohtaisia eroja, joku liitto ei saa kiintiötään käytettyä ja joistakin liittojen piireistä ei juuri tule hakemuksia. Miksi?

Jotkut paikkakunnat ja yhdistykset ovat ilmoittaneet, että eivät enää kerää

Jos tilanne johtuu siitä, että nuoremmista veteraanien tukijoista ei löydy enää keräyksen järjestäjiä, tilanne on tietenkin vaikea. Joillakin lähinnä pienillä paikkakunnilla yhdistyksillä tai osastoilla voi olla varallisuutta niin paljon, että veteraanitalouksien tukemiseen tarvittavat varat ovat jo olemassa ja ehditään käyttää veteraanien elinaikana. Tämä saattaa koskea erityisesti sotainvalidiosastoja, joiden jäsenistä suuri osa saa valtion kustantamina ne tuet ja palvelut, joita sotavammatta selvinneille yritetään hankkia keräysvaroin.

Kuitenkin kun Kansaneläkelaitoksen kuukausitilaston mukaan jatkuvasti yli puolet veteraaneista saa ylimääräistä rintamalisää, joka edellyttää

kansaneläkkeen saamista, en voi uskoa, että tarvetta veteraanien taloudelliseen tukemiseen ei olisi enää olemassa. Onko niin, että tällaiset yhdistykset tai osastot keskittyvät hallinnon pyörittämiseen unohtaen pienituloiset tukea tarvitsevat veteraanit. Toki veteraaneja voidaan auttaa muutenkin kuin taloudellisesti vaikkapa talkoilla tai henkilökohtaista apua tarjoamalla.

Aika valmistautua jo vuoden 2011 keräykseen

Kokeneet piiripäällikköme osaavat tehtävänsä ja ovat useimmissa tapauksissa jo joutuneet ilmoittamaan varuskuntaan ensi vuoden alustavat varusmiestarpeet. Yhdistysten ja osastojen yhteisesti valitsemat keräyksen paikallispäälliköt alkavat valmistella vuoden 2011 keräyksen paikallissopimusten laatimista varten pidettäviä paikkakunnan yhdistysten ja osastojen yhteiskokouksia. He kutsuvat kaikkien veteraaniryhdistysten ja osastojen edustajat kokoukseen ellei joku niistä ole kirjallisesti ilmoittanut jäävänsä pois keräyksestä ja näin ollen myös tuoton jaosta. Ellei kutsua kokoukseen kuulu, on syytä olla itse aktiivinen ja selvittää milloin ja missä kokous on. Veteraanien ikääntyessä saatavaa syntyy ongelmia niissä yhdistyksissä, joissa toiminta on jo hiipunut eikä kukaan enää vastaa puhelimeen tai kirjeisiin. Näissä tapauksissa paikallispäällikön on hyvä neuvotella tilanteesta ao. liiton piiriorganisaation kanssa.

Mutta vuotta on vielä reilu kaksi kuukautta jäljellä ja keräys jatkuu. 2 Me:n tavoitteen puuttuu vielä jonkun verran, mutta uskon että sekin vielä loppusyksyn aikana saadaan.

Teksti ja kuva: Kari Korhonen

Porin Prikaatin komentajalle eversti Eero Pyötsiälle luovutettiin Sotaveteraaniliiton ansiomitali Porin Suomalaiselle klubilla 5.10.2010. Luovuttajina (vas.) Satakunnan Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja Väinö Vilponiemi, Eero Pyötsiä, toiminnanjohtaja Arma Lintula ja toiminnanjohtaja Osmo Suominen. Kuva: Raija Hatanpää

ISÄNNÖINTI • HUOLTO • SIIVOUS JA KORJAUSPALVELUT

KAUKAJÄRVI-ISA
osuuskunta

Juvankatu 10, 33710 Tampere
www.kaukajarviok.fi

Pidämme huolta

Tue näkyvästi Sotiemme Veteraaneja!

Juha Kankkunen
nelinkertainen ralliautoilun
maailmanmestari

Marcus Grönholm
kaksinkertainen ralliautoilun
maailmanmestari

Lunasta veteraaniheijastin nyt.

12€

Auta heitä, jotka taistelivat itsenäisyytemme puolesta. Lunasta itsellesi veteraaniheijastin. Se muistuttaa meitä suomalaisia Sotiemme Veteraaneista, joiden univormu koostui talvisodassa usein taistelijan omista vaatteista, kokardista ja vyöstä. Veteraaniheijastinta

myydään R-kioskeilla ja osoitteessa www.veteraanit.fi hintaan 12 euroa. Jokaisen heijastimen myyntituotosta käytetään 10 euroa sotiemme veteraanien kotona asumisen tukemiseen.
Sotiemme Veteraanit kiittävät.

Myynti:

www.veteraanit.fi

**SOTIEMME
VETERAANIT**
VETERANERNA FRÅN VÅRA KRIG

Mukana auttamassa

Tulevaisuuden suunnittelu keskiössä Sotaveteraaniliiton syksyn neuvottelupäivillä

Jaksaminen vapaaehtoistyössä, sen tulevaisuuden haasteet, liiton tulevaisuussuunnittelu ja tiedottamisen näkökulmat puhuttivat osallistujia.

Lähes 70 valtuuston ja hallituksen jäsentä, piirien puheenjohtajaa ja toiminnanjohtajaa sekä liiton henkilökunta kokoontui Riihimäelle liiton neuvottelupäiville 16.-17.9.

Päivät avasi liiton hallituksen puheenjohtaja **Finn-Göran Wennström**. Kansalaisareena ry:n kouluttaja, YTT **Irja Mikonen** korosti alustuksessaan ”Miten jaksaa vapaaehtoistyössä?” vertaistuen merkitystä. Vapaaehtoistyön tulevaisuuden haasteita pohtiessaan lehdistöneuvos **Erkki Heikkinen** totesi toimintaympäristön muuttuneen ja siten asettavan myös työlle uudenlaisia haasteita. Omia kokemuksiaan vapaaeh-

toistyöstä valottivat Jyväskylän Sotaveteraanien kunniapuheenjohtaja **Teuvo Hinttala**, Helsingin Sotaveteraanipiirin toiminnanjohtaja **Rauno Loukkola** ja liiton hallituksen jäsen **Erkki Hokkanen**. Jyväskylän Sotaveteraanien puheenjohtaja **Kari Korhonen** kertoi osuudessaan Jyväskylässä meillä olevasta hankkeesta, jolla etsitään ja aktivoidaan järjestötoiminnan ulkopuolella olevia veteraaneja. Hän esitte-

li myös yhdistyksen yhteydessä olevan talkootiimin toimintaa. Finn-Göran Wennström kertoi jäsentilanteen ja organisaattorakenteen kehityksestä. Tulevaisuussuunnittelun tuloksia tarkastellaan v. 2012 liittopäivillä. Sotaveteraaniliiton Naisjärjestön puheenjohtaja **Pirkko Kuorehjärvi** toi myös terveisiä järjestönsä tulevaisuussuunnittelusta. Toiminnanjohtaja **Pertti Suominen** Tammenlehvän Perinneliitosta valotti osuudessaan perinnetyön rakenteita ja yhteistoimintaan liittyvää visiota 2020. Päivän päätteeksi keskusteltiin Kuopion liittopäiväpalautteesta ja sosiaalisuhteeri **Anni Grundström**in esittämistä ajankohtaisista sosiaaliasioista.

Perjantaiamun aloitti projektipäällikkö **Marju Huuhtanen** avaamalla uutta toimintamallia veteraanien avo- ja kotikuntoutukseen. Viime syksynä paljon esillä ollut sotaveteraaninyhteisöjen varallisuus ja liiton toimintasuunnitelman perusteet olivat toiminnanjoht-

taja **Markku Seppä**n esityksen aiheita. Liiton hallituksen varajäsen **Esa Haarala** kertoi yhdistyksiltä liittoon tulevista eri raportointimalleista. Tässä tuli konkreettisesti esille medianäkökulma. Tämä näkökulma korostui myös Markku Seppä'n esityksessä tiedottamisen haasteista. Näkyvyys ja tiedottaminen tulevat olemaan liiton painopistealueita v. 2011. Ajankohtaisuudessa Seppä kertoi Taloustutkimuksen tekemästä tutkimuksesta, jonka mukaan veteraanien arvostus on maassamme korkealla. Osiossa käsiteltiin myös mm. veteraanipalkintoa, ansiomerkkien myöntämistä, liiton intranet- ja jäsenrekisteriasioita ja v. 2011 tapahtumia. Keskustelu päivän aiheista oli vilkasta ja keskusteluosuuksille toivottiinkin lisää tilaa. ”Puhukaa puutteet toisillemme”, kannusti Erkki Hokkanen motivoituneena osallistujia vapaaehtoistyöhön.

**Teksti: Marja Riukka
Kuva: Markku Seppä**

Päivien osallistujia kuulolla.

Varainhankintaa veteraanien hyväksi

Varainhankinta Sotiemme veteraanien, heidän puolisoitensa ja leskiensä sekä sotaleskien hyväksi jatkuu. 24 keräyspiirissä on edelleen monia loppuvuoteen liittyviä aktiviteetteja. Keskuspaikalla toteutetaan suureen yleisöön kohdistuvia kampanjoita.

Valtakunnalliset varainhankintakampanjat jatkuvat

Sotiemme Veteraanien valtakunnallinen veteraaniheijastintampanja starttasi lokakuun alussa. Heijastinta myydään 1.10–31.12. välisen ajan R-kioskeissa ja verkkokaupassa www.veteraanit.fi. hintaan 12

Satakunnan Sotaveteraanipiiri järjesti Yyterin Kylpylähotellissa 28.9. tilaisuuden, jossa muistettiin varusmieskeräyksen aluepäälliköitä Sotiemme Veteraanit-kilvellä Kuva: Kari Korhonen

Runsaan 20 hengen sveitsiläinen upseeridelegaatio tutustui elokuussa prikaatinkenraali Daniel Roubatyn johdolla puolustusvoimimme Huoltoupseeriyhdistyksen vieraana. Sveitsiläiset tuntevat erityistä arvostusta marsalkka Mannerheimia ja sotiemme veteraaneja kohtaan. Suomen esimerkki osoitti, että pienikin maa voi säilyä itsenäisenä ylivoimaiseltakin tuntuvassa tilanteessa. Upseerit halusivat muistaa sotiemme veteraaneja lunastamalla Marskin merkit kotiin viemisiksi. Kuvassa Christian Schelker, Werner Blunier ja Rolf Häfeli ovat jo omat merkinsä saaneet. Teksti ja kuva: Hans Gabrielsson

euroa. Myös osa veteraanijärjestöjen paikallisyhdistyksistä myy heijastimia oman alueensa veteraanien hyväksi.

Myyntiyhteistyökumppaneiden ja lukuisten tukensa antavien medioiden avulla pyritään myymään yli 20 000 heijastinta sotiemme veteraanien, puolisoitensa ja leskien kotona selviytymisen tukemiseksi.

Veteraaniheijastinta myytiin valtakunnallisella kampanjalla

edellisen kerran vuoden 2008 syksyllä. Heijastin on käytännöllinen ja lähes jokaisen kukkarolle sopiva tapa auttaa, ja suuren suosionsa vuoksi se haluttiin tuoda nyt uudelleen koko kansan saataville. Syksyn pimeydessä heijastin tuo turvaa, ja samalla sen kantaja osoittaa näkyvästi tukensa sotiemme veteraaneille.

Valtakunnallisessa varainhankintatoimistossa valmis-

tellaan myös itsenäisyyspäivän keräyskampanjaa. Se tulee ajankohtaan sopivasti haastamaan suomalaiset kodit käyttämään hetken Suomen lippu-aiheisen askartelun parissa, ja juhlistamaan itsenäisyyttä yhdessä aina loppiaiseen asti.

Lisätieto: Kirsi Suojoki, varainhankkija, Veteraanivastuu ry, puh. (09) 678 430.

TESTAMENTISTA

Mikä testamentti on?

Testamentti on luonnollisen henkilön vapaaehtoisesti ilmaiseva viimeinen tahto, jolla tekijä määrää, kenelle hänen omaisuutensa kuolemansa jälkeen siirtyy. Testamentit jaetaan kahteen päätyyppiin, yleistestamentteihin ja erityistestamentteihin. Yleistestamentin saaja saa testamentin tekijän koko omaisuuden, määräsuuden siitä tai sen, mitä jää jäljelle, kun muut testamenttimää-rykset on kuolinpesästä ensin toteutettu. Erityistestamentti on kyseessä silloin, kun testamentataan esimerkiksi tietty rahasumma, esine tai käyttöoikeus omaisuuteen.

Testamentti on omistusoikeustestamentti, jos sen saaja saa täyden omistusoikeuden testamentattuun omaisuuteen. Kyseessä on rajoitettu omistusoikeustestamentti, kun omaisuus on ensisaajan kuoltua menevä toissijaiselle saajalle. Käyttö- tai hallintaoikeustestamentti antaa saajalleen oikeuden hallita omaisuutta ja käyttää sen tuoton omistusoikeuden siirtäessä toisaalle. Tuotto-oikeustestamentti antaa oikeuden vain omaisuuden tuottoon.

Testamentti voi olla myös keskinäinen, jolloin kyseessä on kahden (joskus useammankin) testamentin yhdistelmä.

Kenelle perintö menee ilman testamenttia?

Perinnönjättäjän kuoltua saavat rintaperilliset (lapset, ottoplapset ja heidän jälkeläisensä) hänen omaisuutensa perintökaaren mukaisesti. Jos rintaperillisiä ei ole, menee perintö lähisukulaisille kuitenkin niin, että serkut eivät enää peri. Laki takaa oikeuden saada perintöä

vain rintaperillisille, joilla on oikeus lakiosaan. Se on puolet siitä perintöosuudesta, jonka rintaperillinen saa siinä tapauksessa, ettei perinnönjättäjä ole tehnyt testamenttia. Toinen puoli perintöosuudesta on niin sanottua vapaaosaa, jonka perinnönjättäjä voi testamentata vapaasti kenelle haluaa, vaikka hänellä olisikin rintaperillisiä. Jos rintaperillisiä ei ole, on koko omaisuus vapaasti testamentattavissa. Testamentintekijän puolison avio-oikeutta ei testamentilla kuitenkaan saa loukata.

Jos perinnönjättäjällä ei ole serkkua läheisempiä sukulaisia, menee perintö valtiolle. Tämä voidaan kuitenkin aina estää tekemällä testamentti.

Testamentin tekijästä ja saajasta

Testamentin voi pääsääntöisesti tehdä jokainen täysi-ikäinen henkilö. Tekijän on kuitenkin oltava psyykkisesti siinä kunnossa, että hän kykenee itsenäiseen tahdonmuodostukseen. Testamentin tekoa ei estä pelkästään se, että tekijälle on määrätty edunvalvoja.

Testamentin saajana voi olla luonnollinen henkilö, joka on elossa testamentin tekijän kuolinhetkellä. Myös tekijän kuolinhetkellä vielä syntyvän, mutta elävänä myöhemmin syntyvä lapsi voi olla tietyn edellytyksin saajana. Testamentti voidaan tehdä myös oikeushenkilöiden (esim. yhtiöiden, yhdistysten ja säätiöiden) hyväksi.

Testamentin laatiminen

Testamentin tekemiselle on laissa säädetty tiukat muotovaatimukset. Testamentti on

ensinnäkin tehtävä kirjallisesti kahden todistajan ollessa läsnä. Siinä on oltava tekijän henkilötiedot ja päiväys ja tekijän on allekirjoitettava testamentti, minkä jälkeen todistajat yhtä aikaa läsnä ollen allekirjoittavat testamentin todistuslausuman. Tekijän ei tarvitse näyttää todistajille testamentin sisältöä, mutta näiden tulee tietää, että kyseessä on testamentti. Laki määrää, että todistajien on merkittävä nimikirjoituksensa oheen ammattinsa ja asuinpaikkansa samoin kuin todistamisen paikka ja aika.

Testamentin todistajien tulee olla 15 vuotta täyttäneitä ja esteettömiä. Sieluntoiminnaltaan häiriintynyt henkilö ei kelpaa todistajaksi. Esteellisiä todistajaksi ovat myös testamentin tekijän puoliso ja tekijään läheisessä sukulaisuus- tai lankoussuhteessa olevat henkilöt sekä näiden aviopuolisot, samoin henkilö, joka hyötyy testamentista. Yhteisön hallituksen jäsen ei kelpaa todistajaksi testamenttiin, jolla hänen yhteisönsä testamentataan omaisuutta.

Tiukoista muotovaatimuksista huolimatta testamentin tekijä voi päättää testamentin sisällöstä vapaasti, kunhan tekijän tarkoitus käy riidattomasti ilmi. Testamentattaessa omaisuuseriä ja esineitä tulee kohde kuvata niin tarkasti, ettei sekaannuksia pääse syntymään. Testamentin saajat, joita voi olla testamentissa lukuisiakin, tulee yksilöidä - jos mahdollista - henkilötunnusten avulla.

Hätätilatestamentti

Jos testamentin tekijä ei voi sairauden tai muun pakottavan syyn vuoksi tehdä muotovaa-

timusten mukaista kirjallista testamentti, on testamentti mahdollista tehdä suullisesti kahden todistajan todistamana. Tekijän omakätisesti kirjoittama ja allekirjoittama testamentti on myös hätätilassa pätevä. Hätätilatestamentti kuitenkin raukeaa, jos tekijällä on esteen lakattua ollut kolmen kuu-kauden aikana mahdollisuus määrätä omaisuudestaan muotovaatimukset täyttävällä testamentilla.

Testamentin muuttaminen ja peruuttaminen

Testamentin tekijä voi koska tahansa muuttaa tai peruuttaa testamentin. Muutokset on tehtävä muotovaatimuksia tarkoin noudattaen, mutta peruuttaminen käy yksinkertaisesti hävittämällä testamentti. Uusi, muotovaatimuksia noudattaen laadittu testamentti mitätöi vanhan.

Testamentin säilytys

Testamentti tulee säilyttää turvallisuudessa paikassa niin, etteivät asiattomat tahot pääse siihen käsiksi. Sen täytyy toisaalta olla helposti löydettävissä testamentin tekijän kuoltua. Paras paikka testamentille onkin pankin tallelokero. Yleistä myös on, että testamentti laaditaan kahtena alkuperäiskappaleena, joista toinen luovutetaan testamentin saajalle.

Testamentilla saadun omaisuuden verotus

Testamentilla saatua omaisuutta verotetaan kuten perintöä perintö- ja lahjaverolain mukaisesti. Verovelvolliset jaetaan kahteen veroluokkaan, joista ensimmäiseen kuuluvat tes-

tamentin tekijän aviopuoliso sekä lähisukulaiset alenevassa ja ylenevässä polvessa. Toiseen veroluokkaan, jossa vero on huomattavasti korkeampi kuin ensimmäisessä luokassa, kuuluvat muut sukulaiset ja vieraat.

Veroseuraamusten ankaruutta lievennetään usein niin, että aviopuolisot laativat keskinäisen käyttöoikeustestamentin, jossa eloon jäänyt puoliso saa vain käyttöoikeuden testamentattuun omaisuuteen. Kun toinen puolisoista kuolee, peritään perintöveroa siltä, joka testamentin mukaan saa omaisuuden kummankin puolison kuoltua. Verotettavan omaisuuden määrää lesken käyttöoikeus kuitenkin pienentää parhaimmillaan kymmeniä prosentteja.

Yleishyödylliset yhteisöt ovat perintöverosta vapaita. Tällaisia yhteisöjä ovat myös Sotaveteraaniliitto, -piirit ja -yhdistykset sekä Sotaveteraanien tuki- ja perinnesäätiö, joille voi testamentata omaisuutta joko tiettyyn tarkoitukseen tai ilman tarkoitamääräystä, jolloin varat menevät saajan normaalin toiminnan rahoittamiseen.

Mistä apua testamentin laatimiseen?

Mutkattomissa tilanteissa apua testamentin laatimiseen löytyy internetistä ja asiakirjaoppaista. Vähänkin vaikeammissa tapauksissa on kuitenkin syytä kääntyä lakimiehen puoleen, jotta testamentin tulkintaa ja veroseuraamuksia koskevat ongelmat voitaisiin ratkaista jo testamentin tekovaiheessa.

Aarno Koho

Sotaveteraaniliiton
valtuuttama lakimies

Kai Aalto
Hammaslääkäri

Satu Annika Aalto
Hammaslääkäri

Albin

(09) 77 45 770

HUOM!
Uusi osoite!

HAMMASLÄÄKÄRIASEMA ALBIN

Hämeentie 7, 00530 Helsinki
www.albin.fi

TERVETULO A UUSIIN TILOIHIMME HÄMEENTIE 7!

käynti katutasosta

- perinteiset hammashoitopalvelut
- hammaskiven poisto
- fluoraus
- laserpora
- keinojuuret
- kruunut ja sillat
- osa- ja kokoproteesit
- proteesin pohjaukset ja korjaukset
- hammaslaboratoriopalvelut

MUISTA! VETERAANIKORTILLA

15% ALENNUS

HAMMASLÄÄKÄRIN TYÖSTÄ

Proteesin korjaukset jopa samana päivänä

Ossi Vallemäe
Erikoishammasteknikko

Sotainvalidien kuoleman jälkeen myönnettävät korvaukset

Seuuraavassa on yhteenveto invalidin kuoleman jälkeisistä korvauksista sekä korvauksen edellytyksistä.

Hautausapu ja huoltoeläke

Hautausapu voidaan myöntää invalidin kuolinpesälle ilman hakemustakin. Lesken toimeentulo ei vaikuta hautausavun tai huoltoeläkkeen myöntämiseen.

Edellytyksenä hautausavun myöntämiselle on, että invalidille sotilasvammalain perusteella vahvistettu työkyvyttömyysaste on vähintään 20 %. Huoltoeläkettä myönnetään, jos työkyvyttömyysaste on vähintään 30 %. Hautausapu ja huoltoeläke voidaan myöntää myös, vaikka vahvistettu työkyvyttömyysaste jäisi alle mainittujen prosenttirajojen, mikäli kuolema on aiheutunut korvatusta vammasta tai sairaudesta.

Hautausavun määrä vuonna 2010 kuolleen invalidin jälkeen on 2 271 euroa.

Vainajan elinkorkotiliä pankissa ei kannata lopettaa, ennen kuin hautausapu ja mahdollisesti muut kuolinpesälle kuuluvat korvaukset on maksettu.

Maksettavan huoltoeläkkeen suuruus riippuu invalidin korvattavan vamman tai sairauden haitta-asteesta tai kuoleman korvattavuudesta.

Huoltoeläke voi vähentää kansaneläkkeen ja asumistuen määrää.

Lapset ja huoltoeläke

Hakemuksesta voidaan huoltoeläke myöntää 17–23-vuotiaalle lapselle, joka opiskelun takia on estynyt olemasta ansiotyössä tai lapselle, joka ennen 17 ikävuotta syntyneen ruumiillisen tai henkisen vajavuuden perusteella on kykenemätön elättämään itseään.

Lisähuoltoeläke leskelle

Lisähuoltoeläkettä voidaan hakemuksesta myöntää huoltoeläkettä saavalle leskelle, jonka toimeentulo omien tulojen turvin on vaikeutunut. Lisähuoltoeläkettä voi hakea myös sellainen leski, jolle ei makseta huoltoeläkettä sen vuoksi, että hän saa perhe-eläkettä liikennevakuutuslain tai tapaturmavakuutuslain perusteella.

Valtiokonttori tiedottaa lesken huoltoeläkepääätöksen yhteydessä mahdollisuudesta hakea lisähuoltoeläkettä, jos leski ei ole sitä hakenut.

Valtiokonttori hankkii selvityksen hakijan toimeentulosta yleensä paikallisen sosiaaliviranomaisen välityksellä tai hakijalta itseltään tai tämän lähiomaisilta. Lisäksi Valtiokonttori voi hankkia myös jäljennöksen sotainvalidin jälkeen laaditusta perukirjasta.

Korvausta harkittaessa tuloina otetaan huomioon hakijan kaikki tulot nettomääräisinä mukaan lukien lesken saama huoltoeläke.

Vähennyksinä hyväksytään mm. kohtuulliset asumismenot, sairauskulujen omavastuuosuudet. Lääkekuluja otetaan vähennyksenä huomioon enintään 50 euroa kuukaudessa. Menoina hyväksytään lääkärinpalkkioiden, poliklinikkakäyntien ja terveydenhoitoon liittyvien matkakulujen omavastuuosuudet.

Asumismenoina hyväksytään kohtuullinen vuokra tai yhtiövastike vesi- ja saunamaksuineen sekä niiden lisäksi mahdollisesti suoritettavat lämmityskulut. Omakotitalossa asuvan asumiskustannuksina vuonna 2010 hyväksytään kaavamaisesti 220 euroa kuukaudessa.

Lisäksi voidaan ottaa huomioon välttämättömiksi katsottujen lainojen, lähinnä asuntolainojen, korkokulujen. Myös välttämättömän ulkopuolisen kodinhoitoavun käytöstä aiheutuneita kustannuksia voidaan kohtuullisessa määrin ottaa huomioon. Tällöin on kuitenkin huomattava, että Kelan myöntämä hoitotuki usein kompensoi kustannukset. Hoitotuki tai sen saantimahdollisuus on katsottava ensisijaiseksi.

Lisähuoltoeläkettä voidaan myöntää hakijalle, jonka kuukausitulot hyväksyttävien menovähennysten jälkeen alittavat Valtiokonttorin määräämän myöntörajan. Myöntöraja on tänä vuonna 840 euroa kuukaudessa. Lisähuoltoeläkettä myönnetään yleensä sen verran, että nettotulot vähennysten jälkeen yltyvät myöntörajaan. Korostettakoon, että mainittu myöntöraja on kuitenkin vain ohjeellinen. Myös haki-

jan tai invalidin kuolinpesän varallisuus ja muut olosuhteet vaikuttavat asian ratkaisuun. Vaikka hakijan tulot jäisivät selvästi alle myöntörajan, lisähuoltoeläkettä ei välttämättä myönnetä, jos hänellä on huomattavia talletuksia tai hän on perillisten hyväksi luopunut vastikkeetta lain tai testamentin nojalla hänelle invalidin kuolinpesästä kuuluvasta huomattavasta omaisuudesta.

Lisähuoltoeläkettä ei yleensä myönnetä pysyvässä laitoshoidossa olevalle leskelle.

Lisähuoltoeläke myönnetään pysyväksi tai määräajaksi. Valtiokonttori voi oikaista voimassa olevaa lisähuoltoeläkepääätöstä, jos ne seikat, joista lisähuoltoeläkkeen suuruus riippuu, olennaisesti muuttuvat.

Vaikka hakija olisi saanut aikanaan hylkäyspäätöksen esimerkiksi kuolinpesän varallisuuden perusteella, hän voi myöhemmin hakea lisähuoltoeläkettä uudelleen, jos talletukset ovat huomattavasti vähentyneet omassa käytössä tai hänen taloudellinen tilanteensa muuten on oleellisesti huonontunut.

Lisähuoltoeläkkeen suuruus on hakijan toimeentulosta riippuen 44 - 550 euroa kuukaudessa vuonna 2010.

Lisähuoltoeläke ei vähennä kansaneläkettä, mutta voi sen sijaan vähentää mahdollisesti maksettavaa asumistukea.

Kertakaikkinen korvaus leskelle, jolla ei ole oikeutta huoltoeläkkeeseen

Jos invalidin työkyvyttömyysaste oli vähemmän kuin 30 %, mutta kuitenkin vähintään 10 %, voidaan huoltoeläkettä vaille jäävälle leskelle myöntää hakemuksesta kertakaikkinen korvaus, jos hän on vailla kohtuullista elatusta.

Lievämmäisen invalidin kuoltua Valtiokonttori ilmoittaa leskelle mahdollisuudesta hakea kertakaikkista korvausta.

Valtiokonttori hankkii asian ratkaisemiseksi tarvittavan selvityksen hakijan toimeentulosta ja varallisuudesta yleensä paikallisen sosiaaliviranomaisen välityksellä tai hakijalta itseltään tai tämän lähiomaisilta. Yleensä Valtiokonttori pyytää myös jäljennöksen

sotainvalidin jälkeen laaditusta perukirjasta.

Kertakaikkinen korvaus voidaan myöntää hakijalle, jonka kuukausitulot hyväksyttävien menovähennysten jälkeen alittavat Valtiokonttorin määräämän myöntörajan.

Myöntöraja on vuonna 2010 noin 785 euroa kuukaudessa. Jos hakijan tulot edellä mainittujen menovähennysten jälkeen jäävät alle myöntörajan, kertakaikkinen korvaus voidaan myöntää. Menot ja varallisuus kuten oma ja kuolinpesän varallisuus otetaan kertakaikkisen korvauksen myöntämistä harkittaessa huomioon samoin kuin lisähuoltoeläkettä harkittaessa. Jos lesken talletukset ja osuus kuolinpesän talletuksista ovat yli 20 000 euroa, hakemus yleensä hylätään, elleivät tulot ole huomattavasti myöntörajaa pienemmät.

Lesken kertakaikkinen korvaus on vuonna 2010 kuolleen sotainvalidin jälkeen 7 538 euroa.

Kertakaikkista korvausta on haettava vuoden kuluessa invalidin kuolemasta.

Huoltoeläkkeen suorittaminen toistamiseen leskeksi jääneelle

Sodassa kuolleen tai sotainvalidin leski, jonka myöhempi tai myöhemmät avioliitot ovat purkautuneet kuoleman tai avioeron vuoksi ja purkautumisesta on kulunut kolme vuotta, voi hakemuksesta saada jälleen huoltoeläkettä. Edellytyksenä kuitenkin on että hä-

nen työ- ja ansiokykynsä sekä varallisuutensa ovat niin vähäiset, että hän on vailla kohtuullista elatusta.

Hakemukseen on syytä liittää virkatodistus, josta ilmenevät hakijan kaikki avioliitot, ja oma selostus toimeentulosta ja varallisuudesta. Asian ratkaisemiseksi Valtiokonttori pyytää toimeentuloselvityksen yleensä paikallisen sosiaaliviranomaisen välityksellä tai hakijalta itseltään tai tämän lähiomaisilta ja usein myös jäljennöksen viimeksi kuolleen puolison jälkeen laaditusta perukirjasta.

Huoltoeläke voidaan myöntää, jos hakijan nettotulot hyväksytyjen asumiskustannusten (vuokra, lämmitys), sairauskulujen ja välttämättömien velkojen korkokulujen vähentämisen jälkeen jäävät alle 785 euron kuukaudessa vuonna 2010. Menot ja varallisuus kuten oma ja kuolinpesän varallisuus otetaan korvausharkinnassa huomioon samoin kuin lisähuoltoeläkettä tai kertakaikkista korvausta harkittaessa.

Leskellä, jolle on alettu suorittaa huoltoeläkettä uudestaan, on mahdollisuus hakea myös lisähuoltoeläkettä.

Korvaukset verottomia

Leskelle maksettavat korvaukset ovat verottomia kuten invalidillekin maksettavat sotilasvammalain mukaiset korvaukset.

Veikko Havo

Ei enää pariston vaihtoa. Ei enää säätimiä.

HANSATON AQ

Ladattava, täysin automaattinen kuulokoje.

AQ on saatavilla Hansaton -jäljenmyyjiltä sekä maahantuojalta jonottamatta. Kun haluat investoida elämäsi laatuun, valitse palveleva kuulokojetoimittaja.

Maahantuonti ja myynti
KUULOHANSAN
Soidintie 8 - 00700 HELSINKI (Malmi)
(09) 345 5300

Insinöörioppilastalo Oy

Tampere
Isännöitsijä Matti J. Mäkelä
0400-637 402

NIEMISEN VALIMO

Lining
INDUTRADE GROUP

SUOMEN LIONS-LIITTO R.Y.

VASTUU ON MINUN

Suklaanmakuinen

MOVICOL[®]
Chocolate

nykyaikainen lääke ummetuksen hoitoon

Tehokas ja hyvin siedetty

Movicol sisältää elimistölle tärkeitä elektrolyyttejä

Movicol säilyttää elimistön elektrolyytti- ja nestetasapainon

Apteekista ilman reseptiä.

Raskauden ja imetyksen aikana sekä alle 12-vuotiaille lääkärin määräyksen mukaan. Tutustu pakkausohjeeseen.

www.movicol.fi

UUSI!

Sabora Pharma Oy

UUTUUS!

POISTAA JA PEHMENTÄÄ KORVAVAHAA

VÄHENTÄÄ KORVAHUUHTELUN TARVETTA

Ainutlaatuinen spray

Apteekista

VAXOL[®]
Helppo ja luonnollinen

www.vaxol.fi

Sabora Pharma Oy

Kävelytapahtuma kolmannen kerran

Maailman veteraanijärjestön suosituksesta Suomen Rauhanturvaajaliitto koordinoi kolmannen kerran kävelytapahtuman 19. syyskuuta. Pää tapahtuma järjestettiin Helsingissä Käpylän urheilupuistossa. Tapahtumia järjestettiin yli 30 paikkakunnalla. Tapahtuman suojelijana oli eduskunnan puhemies Sauli Niinistö.

Valkeisenlammella Pohjois-Savossa kävelytapahtumassa oli paljon oheistoimintaa. Posetiivari Veksi Poutiainen innoitti musiikillaan kävelijöitä. Kuva: Tuomas Oinonen

Porin kävelytapahtuma järjestettiin Kirjurinluodolla, jossa oli tarjolla eri pituisia lenkkejä. Veteraaneja ja TYKPR kenttäpastori Juhana Saari tapahtumassa. Kuva: H. Paattimäki

Kuoron käskynhaltijan Sirkku Lindstamin iloa kun saa kuorokillit johdettua veteraanikävelyttä maaliin Lahdessa.

Suomen Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja Aarno Strömmer toivottaa osallistujat tervetulleeksi Oulun kävelytapahtumaan. Kävelyn jälkeen maalissa oli mehu- ja munkkitarjoilu. Oulun seudun rauhanturvaajien järjestämän tapahtuman yhteydessä jaettiin satoja pinssejä oululaisille sunnuntaikävelijöille. Kuva: Aaro Väyrynen

Vaasassa veteraanit haastoivat koko kansan kävelemään. Tapahtumaan osallistui runsaat sata kävelijää ei ikäluokista. Opastetulla kierroksella saatiin aimo annos tietoa kotikaupungista ja sen historiasta. Kuva: Raimo Latvala

Kansainvälisen Rauhanpäivän kävely Turussa 19.9. suoritettiin aamupäivän kovan sateen vuoksi alkuvierityttelyn osalta alle sadan henkilön voimin. Kuva: Heikki Jansson

Pudasjärven marssijoitten parin kilometrin taivalta ja runsaan 30 marssijan joukkoa tässä vaiheessa "johtavat" veteraaniveljet, Pudasjärven Sotaveteraanit ry:n hallituksen varapuheenjohtaja Samuel Kauppila (vas.) ja jäsen Yrjö Kaarre. Kuva: Paavo Pikkuaho

Helsingissä kävelytapahtuma ei kerännyt tällä kertaa suuta väentungosta. Laadusta ei kuitenkaan tingitty tälläkään kertaa. Mukana oli mm. vuoden 1941 maaottelumarssilla mukana olleet Olavi Siitonen ja Joonas Syrjänen. Kuva: Heikki Pietilä

Salolaiset veteraanit Erkki Ihamäki ja Into Nikander saivat kävelypinssinsä Eeva Laakkioilta ja Matti Mäkipäältä. Kuva: Heimo Purhonen

Kouvossa joutui alussa jonottamaan ilmoittaututtaessa kävelytapahtumaan. Kansanedustaja Jari Larikka ilmoittautui ensimmäisten joukossa, kuvassa oikealla. Kuva: Roope Nieminen

Pohjanmaan Kiinteistötekniikka Oy Alavieska	Elopuu Askola	Ossi Masalin Oy Askola
Oy Lindlog Ab Dragsfjärd	Metsäpalvelu Turunen Oy Eno	K&K Mustoset Ay Enonkoski
Insinööritoimisto Konstru Oy Espoo	Rakennus Tammi Oy Espoo	Oy Julius Tallberg Ab Espoo
Shiedel Savuhormistot Oy Espoo	Espoonkruunu Oy Espoo	Remontti Jori Oy Espoo
SUOMEN KONGRESSITEKNIikka OY	TMG Consulting Oy Espoo	Citymarket Sello Leppävaara Puh.09-849 550
Motolla Oy Espoo	Haglund Networks Oy Espoo	Oy Suomen Geartool Ab Espoo
CS Control Software Oy Espoo	Esse Elektro Kraft Ab Esse	Maansiirto Koskinen Oy Haarajoki
Maansiirto Perala Oy Halikko	Centos Central Logistics Oy Hamina	Juhani Näppi Oy Hamina
Kuljetus Simo Iitti Ky Hartola	YK-Asennus Oy Hauho	Helaform Oy Helsinki
Puidenhoitajien Oy Helsinki	Finn-Lewi Contracting Ltd Oy Helsinki	Tronkko Oy Helsinki
Kiinteistöalan Kustannus Oy REP-Ltd Helsinki	SPT-Sähkö Oy Helsinki	Urheiluhallit Oy Helsinki
CarZone Oy Helsinki www.nettiauto.com/carzone	KPP Impex Ltd Oy Helsinki	Kontulan Huolto Oy Helsinki www.kontulanhuolto.fi
Net Logistic JVM Oy Helsinki	Maalausliike Jari T.Nurminen Oy Helsinki	Suomen Varustamot ry Helsinki
Shandy Finland Oy Helsinki	Suomen Cobra Systems Oy Helsinki	Maanrakennus Möller Helsinki
Hyvvee Syksyy	Pertti Heitto Consulting Oy Helsinki	Rail Partners Oy Helsinki

Special Lift Oy Helsinki	The House of Björnberg Helsinki	Kontulan Kiinteistöt Oy Helsinki
Kuljetus Oy Serai Helsinki	E-H -eristys Oy Helsinki	Smiler Kiinteistöautomaatio Oy Helsinki
Hermannin Kuljetus Oy Helsinki	Utala Racing Hollola	Urho ja Karhu Oy Hämeenlinna
Hämeen Erikoispuusepät Oy Hämeenlinna	Niemisen Sora Oy Hämeenlinna	Promis Automaatio Oy Hämeenlinna
Fin Door Oy Ii	Kuljetus Timo Hartikainen Oy Iisalmi	Metallityö Vainio Oy Iisalmi
Oy Ikapaper Ab Ltd Ikaalinen	Urakointi Kai Jeskanen Ilomantsi	Evälahti Oy Imatra
LVIK-Insinööritoimisto Termoins Oy Imatra	Bonimare Oy Imatra	Nikko Oy Jakkula
Tilijussila Ky Joensuu	KARELIAN SÄHKÖ OY Joensuu	Suomen Levyprofiili Oy Joensuu
Konekorjaamo Riikonen Oy Joensuu	Lomo Oy Joensuu Bioenergiaa, Kuoriketta ja kaikenmaailman kierrätystä www.lomo.fi	IJ rahtikeskus oy PURONSUUNKATU 1 A 2, 80160 JOENSUU PUH. 013-312 011, FAX 013-312 010, GSM 040-751 2951
NV-Palvelu Oy Jokela	Vesijohtoliike Reinikainen Ky Joutsa	T:mi llecon Joutsa
Erikoispurku Oy Jyväskylä	Rakennusliike JyväS-Seiska Oy Jyväskylä	Right-Line Oy Jyväskylä
Suomen Myymäläturva Ky Jyväskylä	Media Cabinet Oy Jyväskylä	JKL-Hana Oy Jyväskylä
Kokous- ja Koulutuskes- kus Kukkaismäki www.kukkaismaki.fi, Jämsä	Remontointi K.Heikkilä Jämsänkoski	www.rakennustoimistopiipponen.fi Järvenpää
Vianor Oy Järvenpää, Tuusula	Specialtrans Komulainen Ky Kajaani	Kajaanin Peltityö Ky puh.0400-685 465 Kajaani
Sorvari Engineering Kalajoki	Rautarakenne S. Lipponen Oy Kalanti	Kone-Vahto Oy Kalkkinen

Talvisodan rintamamiehet:

Lähtökohdat osa 2

Talvisodan näkökulmas- ta syntyvyys ei ollut ai- noa maanpuolustuksen väestöllisiä lähtökoh- tia mää- räävä tekijä.

Suomi oli 1900-luvun alussa köyhä maatalousyhteiskunta. Jos vuosisadan alussa oli paettu venäläisten asevelvollisuuskut- suntoja, monin verroin enem- män nuoria ihmisiä lähti puu- tetta pakoon vieraille maille – elintasopakolaisiksi nykyisin sanottaisiin.

Erittäinkin Yhdysvaltoihin muutti 1910-luvun vaihteessa Suomesta vuosittain 20 000 ihmistä. Useimmat jäivät sil- le tielleen. Suonenisku oli mel- koinen pienelle maalle, mutta vaihtoehdot olivat vähissä kun leipää ja työtä ei ollut tarjolla.

Silloisissa oloissa suomalais- ten lasten kansanterveydelli- set lähtökohdatkaan eivät olleet kaksiset. Hygieenisissä oloissa ja ravinnossa oli paljon toivo- misen varaa. Vastasyntyneiden kuolleisuus oli korkea.

Syrjäseuduilla monesti tiet- tömien taipaaleiden takana saa- tettiin elää tosi kurjissa oloissa, Ilmari Kiannon Ryysyrannan Joosepin (1924) alkusanoin:

Elä värise, oi kärsivä ihmi- nen, elämän kurjuutta, vaan jos jaksat oman sielusi pohjat- tomassa murheessa, käy sisään Suomen kansan majaan ja näe hänen köyhyytensä, viheliäi-

syytensä ja saamattomuuten- sa! Arvostelee, jos osaat, mutta älä päättelee väärin, moni vie- ras ennen sinua on tehnyt har- halaskelman ja jälkeesi tulee tu- hansia, jotka nenäänsä pidellen pakenevat ja tiuskaisevat: se on hävytöntä, miten ihminen elää! ja samalla sen unhoittavat ja palaavat parempiosaisten luo...

Eikä elämä kaupungissa- kaan ollut paljon kummoisem- paa. Työväestön ja muiden vä- hävaraisten asunto-olot olivat kurjat 1900-luvun alussa. Hel- lahuone oli ison lapsiperheen koti. Itsenäisessä Suomessa työväestön asunto-ongelmaan alettiin kiinnittää kasvavaa huomiota. Pahaisissa oloissa kun pesi vallankumoukselli- suus.

Asunto-oloilla oli vaikutuk- sensa eliniän odotuksiin: esi- merkiksi 1900 syntyneistä suo- malaisista kolmekymmentä vuotta myöhemmin oli elossa enää hieman yli 50 000 eli 58 prosenttia (Suomessa asuvista).

Vasta 1920-luvulla korkea imeväis- ja lapsikuolleisuus al- koi laskea. Tällä ei enää ollut merkitystä talvisodan voima- varojen kannalta.

Toinen maanpuolustukselli- nen kynnys oli nuorten miesten terveys. Raskas työ, köyhyys ja yksipuolinen sekä riittämät- tön ravinto näkyi kutsunnois- sa – näin erityisesti Itä- ja Poh-

jois-Suomessa. Jopa yli puo- let kutsunnoissa tarkastetuista saatettiin 1920-luvulla eräissä kutsuntapiireissä vapauttaa var- usmiespalveluksesta.

Koko maassa kelpasi vain 60 prosenttia nuorukaisista palve- lukseen. Alokkaiden tulotar- kastuksessa hylättiin vielä kah- deksan prosenttia. Syynä oli yleinen heikkous, sen seurauk- sena pienikasvuisuus sekä kan- santauti tuberkuloosi.

Raskaan varusmiespalve- luksen suorittaneiden piirissä ei ”ruununraakkeihin” suhtau- duttu ymmärtäväisesti. Olipa sitten kysymyksessä poliittinen epäluotettavuus, ”punikkisuus”, tai juuri terveydelliset syyt, tuomio oli tyly. Koko paikal- lisyhteisö saattoi yhteen ääneen paheksua asevelvollisuuden laistanutta ja miehuuskokeensa sivuuttanutta. Muuan kemiläi- nen muistelee vuotta 1930:

Ruunun raakkeja ei pidet- ty kunnan miehinäkään, tämä vaikutti jopa akka metsästyk- seenkin aika tavalla. Ei niistä ainakaan talon tyttäret maa- seudulla huolineet.

Kaikkiaan on arvioitu, että noin 625 000 kutsuntaikään vuosina 1921-1939 tulleesta 220 000 miestä oli vapautettu tai saanut lykkäystä. Väestön sosiaaliset olot eivät siis olleet maanpuolustukselle edulliset.

Pienelle kansakunnalle no-

peasti ehtyvät väestölliset voi- mavarat olivat kohtalonkysy- mys. Ja se tiedostettiin armeijan ylijohdossa ja Mannerheimin johtamassa puolustusneuvos- tossa.

Kaikesta huolimatta Suomen armeijan vahvuus, 20-44-vuo- tiaiden miesten määrään suh- teutettuna, oli 1920- ja 1930-lu- vulla länsieurooppalaisen mit- tapuun mukaan erittäin suuri. Länsi-Euroopan pienistä valti- oista vain Saksaa pelännyt Bel- gia oli Suomen kanssa samal- la tasolla. Suurvalloista taas Ranska ylitti Suomen armeijan suhteellisen koon. Kansallisso- sialistinen Saksakaan ei vielä 1938 yltänyt samalle tasolle.

Armeijoiden suoritusky- vystä miehistövahvuudet ei- vät suoranaisesti kerro mitään, minkä II maailmansota tuli osoittamaan.

Maalla ja kaupungeissa

Suomalaisen nuorison pää- osa eli ja ahkeroi maaseudulla 1900-luvun alkuvuosikymme- ninä. Vielä 1920-luvulla kol- mannes nuorista kasvoi pienillä syrjätiloilla sankoissa lapsikat- raissa. Jo varhain he joutuivat lähtemään kotoaan leipäänsä tienamaan – maataloustöihin, tehtaisiin, sekatyömiehiksi, pi- oiksi, kuka minnekin.

Rintamaiden talolliset, joi- den piiriin lukeutui niin ikään kolmannes nuorista, saattoi- vat tarjota jälkeläisilleen työt- ä kotitalalta tai lähiseudulta. Yhä useamman tie 1930-luvul- la kävi taajamiin ja kaupun- keihin, joissa käsityövaltainen teollisuus ja rakentaminen tar- josi toimeentulon.

Nuoren polven mukaan- sa temmannut teollistuminen, kaupungistuminen ja maaseu- dun modernisoituminen oli hyvällä alulla, kunnes sota kes- keytti yhteiskunnallisen muo- tosprosessin.

Maalaislapsuus ja maalais- nuoruus oli monimuotoinen ilmiö. Vielä leimallisemmin sitä oli nuoren miehen tai nai- sen osa kaupungissa. Sosiaali- set erot olivat silmiin pistävät. Hitaasti kasvavan keskiluokan nuoret varttuivat kuin toises- sa maailmassa verrattuna maa- lais- ja kaupunkilaisnuorison valtaenemmistöön.

Virka- ja liikemiesperhei- den nuoret aikuistuivat ja opis- kelivat – esimerkiksi Helsin-

gin yliopistossa, Teknillisessä Korkeakoulussa, Liikemiesten kauppaopistossa – ensimmäi- sen maailmansodan jälkeisinä vuosina, aikana jolloin vanha oli murskaantunut Euroopan juoksuhautoihin ja uusi aika hohti edessä rajattomina mah- dollisuuksina, kaukomatkoina, teräksenä, nopeina avoautoina ja uusina taidetyyleinä.

Helsingin Fenniassa, Viipu- rin Espilässä ja Turun Pörssissä jazz-bändit soittivat ja silkkisu- kat kiiltelivät väsymättömissä jaloissa. Tulivat urheilu ja alas- tonkulttuuri ja elokuvat, ark- kitehtuurissa funkki ja popu- laarikulttuurissa julkkikset – omasta takaa Tauno Palo, Ansa Ikonen ynnä muut rintamalla- kin aikanaan esiintyvät tähdet.

Suurella illusionissa Mika Waltari kuvasi 30-luvun vaih- teen nuoruutta, sen vakavuut- ta, paheita ja melankoliaa, ha- puilua, huvittelunhalua ja elä- mänhurman tavoittelua. Nuori kirjailija oli ajan valtimolla, mutta vain hyvin rajoitetuis- sa puitteissa: ani harva suoma- lainen nuori saattoi toteuttaa omia mielihalujaan ja omistau- tua haaveilleen taloudellisista huolista vapaana.

Helsingissä Töölön nykyai- kaisista kerrostalokortteleista oli valovuosien matka työläis- kaupunginosiin, kuten Helvi Hämäläinen kuvaa 30-luvun lopun pääkaupunkia, missä uusi ja vanha kohtasivat vaan eivät ihmiset:

...uusi Helsinki [tuskin] tun- tee työväkeä, jonka asuma Hel- sinki on yhä Vallilan puuta- loissa tai Toukolan historial- lisestikin mielenkiintoisissa satavuotisissa puurähjissä tai Linjojen ja Sörnäisten epäter- veellisissä, kurjuuden täyttä- missä kivitaloissa... Se vuosisa- dan alun Helsinki, joka ne ra- kensi, syöksi niiden asukkaat jo heti alusta epäkodikkuuteen ja yhteisasumiseen...

Noista Pitkäsillan pohjois- puolen asumuksista lähti mo- nen nuoren ja vähän iäkkääm- mänkin taival talvisotaan. Joukko-osastona oli Jalkaväki- rykmentti 11. Upseerit taas tu- livat pääsääntöisesti kaupungin ”aurinkoiselta” laidalta Töölös- tä ja Munkkiniemestä.

Kokoonpano heijasteli tal- visodan yhteishenkeä; yhteis- kuntaluokat olivat menettäneet merkityksensä ja kaikilla oli

Suomen itsenäisyyden alkuvuosina syntyi suojeluskuntien yhteyteen pojille tarkoitettuja ”orava- komppanioita”. Niistä kehittyi vähitellen järjestäytyneet suojeluskuntapoikatoiminta, joka kiinteytyi 1930-luvun alussa. Suojeluskuntien poikatyön päämääränä oli kasvattaa pojista nuorukaisia, jotka jättäessään poikatoiminnan 17-vuotiaina olivat vakuuttuneita siitä, että isänmaan puolustaminen kuului jokaisen miehen velvollisuuksiin. Ilmeisen aiheellisesti vuoden 1938 suojeluskuntakomitea totesi, että poikatyössä tuli kaihtaa sotilaallisten muotojen palvontaa ja varsinkin äksiisihenkeä. Tuolloin suojeluskuntapoikia oli jo yli 28 500.

ynksi tavoite, puolustaa Suomen itsenäisyyttä. Sen JR11 tekikin esimerkillisesti ja sai lisänimen Ässä-rykmentti.

Kasvutausta ja murteet vaihtelivat, mutta oli nuorilla miehillä ja naisilla jotain yhteistäkin. Kaikki osasivat lukea, heillä oli jokin käsitys maailmanmenosta ja oman maan taantumista, suomalaisuudesta. Luettiin lehtiä ja radiokin teki tuloaan. Osallistuttiin yhdistystoimintaan, urheiltiin (naiset voimistelivat) ja harrastettiin yhtä ja toista aina kun aikaa jäi.

Aktiivisuus ja omatoimisuus oli kunnia. Harvalla oli peukalo keskellä kämmentä, mikä auttoi selviämään sodassa. Osattiin myös kyseenalaisia asioita, ei rynnätty suinpäin ojasta allikkoon. Ja vastoin käymisistä osattiin oppia – siitä kun sodassa riippui henki.

Poliittinen eheytyminen

Kansallista eheyttä on pidetty talvisodan torjuntataistelujen onnistumisen ehdottomana edellytyksenä.

Vielä 1930-luvun alussa kansallisesta yksimielisyydestä ei ollut tietoaakaan. Monella taholla, ei vähiten Lapuan liikkeen oikeistoradikaalien tahi ääriivasemmiston, suomalainen

demokraattinen järjestelmä kyseenalaistettiin. Tässä suhteessa Suomen tilanne ei poikennut muun itäisen Euroopan kehityksestä.

Suomalaisten enemmistö ei kuitenkaan halunnut kumota koko järjestelmää, vasemmistolaisuuttakin ymmärrettiin muttei epäisänmaallisuutta. Lakien kunnioitus oli syöpyntä syvälle kansalaisten mieliin, viimeistään oikeustaistelun aikana 30 vuotta aikaisemmin. Toisaalta sisällissota oli rikkonut paljon sellaista, jonka korjaaminen vaati aikaa ja poliittista konsensusta.

Tärkeä askel kansalliseen eheytykseen otettiin 1937. A.K. Cajanderin maalaisliittolais-sosialidemokraattinen enemmistöhallitus edusti poliittisesti, ammatillisesti ja väestöllisesti maan enemmistöä.

Tärkeämpää kuin hallituksen käynnistämät sosiaaliset uudistukset oli se, että hallitus henki uutta aikaa ja sosiaalidemokraateille uusia mahdollisuuksia. Poliittiselle vasemmistollekin oli luvassa siivu taloudellisesta kasvusta, jota kohti hallitus kurkotti ja josta laajemmat kansalaispiirit pääsivät nyt osalliseksi.

Taloudellisesti paremmat ajat pohjustivat isänmaallis-

ta ajattelua ja maanpuolustus-tahtoa. Sitä tarvittiinkin, kun Euroopan poliittiselle taivaalle nousi yhä tummempia pilviä 30-luvun mitta. Neuvostoliitto pyrki vastamaan Hitlerin aggressiiviseen politiikkaan. Suomi ilmoitti puolustavansa omaa aluettaan, eikä suostunut itänaapurin aluevaatimuksiin ja tarjoamaan sotilaalliseen apuun.

Niinpä Neuvostoliitto alkoi valmistautua sotaan. Itä-Karjalassa rakennettiin teitä länteen, rajavartioita lisättiin ja sotilaita valmistettiin sodan oloihin. Tiedot näistä kantautuivat myös Suomeen. Eikä täällä jääty toimettomiksi. Kannaksella 1920-luvulla aloitettuja linnostustöitä jatkettiin uudella ponella.

Kesä 1939 oli lämmin, suorastaan kuuma. Kansa nautti parantuneesta elintasosta, sodan uhka pyrittiin karkottamaan mielestä. Hyvänolontunne ei vähentänyt huolta maanpuolustuksesta. Kannaksella hiki lensi, kun tuhannet miehet kamposivat kiviä ja kaatoivat metsää linnostustöissä. Rinta rinnan kaivoivat taisteluhautoja ja pystytivät panssariesteitä ruumiilliseen aherrukseen tottuneet työmiehet ja talonpojat siinä

Suomalainen radiotiedustelu saavutti 1920- ja 1930-luvulla tapahtuneen kehityksen seurauksena varsin korkean tason. Oppia haettiin mm. 1930-luvun alussa Saksasta. Kuvassa Radiopataljoonan lyhytaalto-koemasen kuunteluhuone.

kuin opiskelijat, kirjanpitäjät kuin pankinjohtajatkin. Lotat hoitivat muonituksen työn raskaan raatajille.

Idea maanpuolustustalkoista oli syntynyt Akateemisen Karjala-Seuran keskuudessa ja suojeluskuntajärjestö otti vastataksien toteutuksesta. Niin tulijat kuin Kannaksen asukkaat tiesivät kohdatessaan, mistä oli Unto Seppäsen sanoin (Evakko 1954) kysymys:

Saapuneita katseltiin tutkivasti: nämä olivat siis tulemissaan sanoneet julki sen, mikä vastaanottajissa itsessään oli ollut vielä kätkeyty aavistus. He itse eivät olleet kohdaltaan ha-

lutuneet hätkädyttää muuta Suomea, vaikka olivatkin tunteet selvästi, mitä oli tulossa.

Mutta nyt, kun sama tunne oli vallannut toisetkin ympäri maan, ei mikään enää estänyt heitäkään vetämästä syrjään elämänsä ja kamaraansa peittävä verhoa: täällä oli kohta, jossa ratkaistaisiin isänmaan ja kansan tuleva kohtalo. Tuo totuus oli selvä ja yksinkertainen, mutta sen julkituominen sanomattoman raskas ja voimia kysyvä.

Teksti: Ari Uino
Kuvat: Suomen

puolustuslaitos 1918-1939

LV-Keinoset Oy

Kangasala

Kuljetuspalvelu Vatiala Oy

Kangasala

Suurkiitokset Teille Sotaveteraanit!
Raimo Hakkarainen Oy
Mustijärventie 25, Ruutana, Puh.03-358 3100

Ourex Oy

Kangasala

Hollon Voma Ky

Kangasala

Finn-Savotta Oy

Karstula

Tarvaisen Kuljetus Ky

Karttula

PR-Trukit Oy

Kemi

Kemin Varaosa Oy

Kemi

Kemin LVI-Palvelu Oy

Kemi

Maansiirto- ja Kuljetuspalvelu Erkki Pajari Ky

Kemijärvi

Suomen Vibrakone Oy

Kerava

Plastservice Oy

Kerava

Trukkipörssi Oy

Kerava

Karaoke- ja Viihdepalvelu JC-Sound Oy

Kerava

Keski-Uudenmaan Diesel Oy

Kerava

Luotettava rakennuspalvelua Uudellamaalla vuodesta 1972
erikoisalana teollisuus-, liike- ja julkinen rakentaminen

rakennustoimisto nousiainen oy

Sementitehtaankatu 2, 04260 KERAVA puh. (09) 2747 260 Fax (09) 2747 2690

Autohuolto Takanen Ky

Keuruu

Osmo Polojärvi Oy

Kiiminki

Eleinor Oy

Kirkkonummi

Repliikki Oy

Kirkkonummi

TALI - IHANTALA KESÄLLÄ 1944

Puolustuksemme piti sittenkin!

Miten tähän tultiin...

Puna-armeijan lyötyä saksalaiset pois Leningradia saartamasta tammikuussa 1944 aina Narvajoelle saakka, maamme sotilasstrateginen asema muuttui neuvostojoukkojen saatua toimintavapauden Karjalan kannaksella. Tuolloin suuri osa joukoistamme oli Itä-Karjalassa, koska Mannerheim ei suostunut ”pitäen kiinni tunnetusta panttijatuksestaan” vahventamaan Kannaksen puolustusta Itä-Karjalan kustannuksella. Vain Panssaridivisioona sekä pioneerijoukkoja keskitettiin Kannaksen linnoitustöihin.

Kauaa ei tarvinnut odottaakaan. Jo maaliskuun lopussa Stavka antoi Leningradin Rintamalle käskyn hyökkäysvalmisteluista, ja toukokuussa käsky muuttui hyökkäyskäskyksi. Rintamalle alistettiin huomattavat lisävoimat, joten kenraalievosti Leonid Govorovilla oli kaksi armeijaa, yhteensä noin 260 000 miestä, 7 500 tykkiä ja kranaatinheitintä, 650 panssarivaunua ja rynnäkötykkiä sekä runsaat 1 000 lentokonetta. Ylivoima suomalaisiin verrattuna, joita oli noin 75 000 miestä, oli sotilaissa ainakin kolminkertainen, tykistössä jopa kuusinkertainen, panssarien osalta seitsemänkertainen ja lentokoneiden osalta noin kuusinkertainen. Läpimurtoalueella Valkeasaarissa puna-armeijan ylivoima oli musertava: jalkaväen osalta kuusinkertainen ja tykistössä parikymmenkertainen. Painopistesuunnan armeijalle - se oli 21. Armeija - alistettiin ehkä runsaat 70 % kaikista operaatioon varatuista joukoista ja taiseluvälineistä.

Kohtalokkaat tapahtumat alkoivat 9. kesäkuuta valtavalla teräsmyrskyllä. Seuraavana aamuna puna-armeijan jalkaväki ja panssarit aloittivat läpimurron tykistön ja ilmavoimien tuella. Hyökkäyksen kärjessä kenraalimajuri Simonjakin 30. Kaartinarmeijakunta murtautui suomalaisten puolustuksen sisään. Hyökkäys yllätti Päämajan Mikkelissä, mutta ei rintamamiehiä etulinjan poteroissa. Pääasema menetetttiin käden käänteessä, samoin taempana ollut paikoin vasta puolivalmis Vammelsuu-Taipale eli VT-asema. Se kesti Siiranmäessä, mutta murtui

Kapteeni U.Karhulan patteriston III/KTR14:n patteri ampuu Ihantalassa. (SA-kuva)

Vammelsuussa ja Kuuterselässä: Kannaksella oli liian vähän suomalaisia joukkoja.

Kesäkuun 12.päivänä marsalkka taipui ja aloitti joukkojen siirrot idästä Kannakselle, ja nimitti 14. kesäkuuta ”luotomiehensä” kenraaliluutnantti Lennart Oeschin Kannaksen joukkojen komentajaksi.

Hän johti joukot viivytystaisteluihin Viipurin-Kuparsaaren-Taipaleen asemaan (VKT-asema), jotta vahvennukset idästä ehtisivät torjumaan puna-armeijan hyökkäystä.

Mutta joukot luisuivat paikoin johtajien käsistä. Viipuri menetettiin 20. kesäkuuta vain muutaman tunnin taistelun jälkeen. Oleellista oli, että puolustuksemme Kivisalmella kesti. Viipurin menetys oli kuitenkin enemmän tunne- kuin operatiivinen kysymys. Lisäksi neuvostojoukot menivät voitonhuumassaan sekaisin, ja tämä soi puolustajalle pienen hengähdystauon. Vahvennuksia alkoi saapua, idästä omia joukkoja, etelästä saksalaiset Rynnäkötykkiprikaati, jalkaväkidivisioonan pääosat sekä lento-osasto,

Talista taisteltiin tiukasti...

Govorov suuntasi voimia Talin alueelle, jossa maasto suosii panssareiden käyttöä. Aluetta puolustivat suomalaiset 18. Divisioona ja 3. Prikaati, jotka muutaman päivän pitivät ase-

mansa Talin-Suomenvedenpohjan tasalla. Mutta aamulla 25. kesäkuuta puna-armeijan tykistö jauhoi 70 patteriston voimalla suomalaisten puolustusta Leitimojärven molemmin puolin. Rumputulen jälkeä ehkä 14 neuvostodivisioonaa aloittivat hyökkäyksen panssarien tukemina ja saivat Leitimojärven molemmin puolin murren. Portinhoikan läpi hyökkäsi vahva panssarikiila kohti Saimaan kanavaa päästen noin 8 kilometrin päähän siitä. Toinen kiila hyökkäsi järven itäpuolitse kohti Ihantala. Laguksen panssarien vastaisku tuhosi runsaat parikymmentä punapanssaria ja työnsi rintaman takaisin Portinhoikan tasalle ja seuraavana yönä liki Talia. Erityisesti suomalaissaksalaiset ilmavoimat sekä uudet panssarintorjunta-aseet tehosivat hyökkääjiin tuottaen tappioita niille.

Myös Ihantalalla alueella taisteltiin ankarasti. Puna-armeija keskitti sinne lisää joukkoja, samoin suomalaiset, jotka pyrkivät motittamaan kohti Ihantala hyökkäävät neuvostojoukot. Kesäkuun 26.päivänä tuossa ”makkarassa” oli ehkä neljä neuvostodivisioonaa ja yli 20 panssaria. Kiilan tuhoamisyritykset aloitettiin seuraavana päivänä. Pussin suu saatiin kurotuksi runsaaseen puoleen kilometriin, mutta sitten loppuivat voimat.

Kesäkuun 28.päivänä neu-

vostojoukot murtautuivat eteenpäin molemmissa suunnissa. Kaksi päivää suomalaiset taistelivat nyt elämästä ja kuolemasta välttyäkseen itse joutumasta saarretuiksi. Pataljoonat pienivät komppanioiksi ja joukkueet ryhmiksi. Upseereita kaatui niin, että päällikkönä saattoi olla reservin aliupseeri.

Kesäkuun 28.päivänä puna-armeija hyökkäsi voimakkaasti Portinhoikan alueella, mutta aluetta puolustaneet jääkäripataljoonat pitivät asemansa. Päivän kuluessa ilmavoimat pudottivat neuvostojoukkojen niskaan ainakin 68 tonnia pommeja, jotka käänsivät paitsi maan niin myös neuvostopanssareita nurin. Illalla jääkäreiden puolustus murtui ja joukot oli vedettävä kesäkuun 30.päivään mennessä Suomenvedenpohjan-Vakkilan-Ihantalajärven-Noskuanselän tasalle, jolle neuvostovyöry saatiin pysäytetyksi.

Ihantalassakin iskettiin...

Mutta Ihantalalla suunnalla puna-armeija jatkoi hyökkäystään, joka oli Portinhoikan suunnassa saatu pysäytetyksi. Govorovin tarkoituksena oli päästä Lappeenrantaan johtavalle tiestölle ja katkaista suomalaisten yhteydet Kannaksen ja Laatokan Karjalan välillä.

Jo aamuyöllä heinäkuun 1.päivänä neuvostojoukot pyrkivät tykistön ja ilmavoimien tuella murtoon Ihantalassa.

Sen sijaan punapanssarit pysyttelivät taempana tulituki-pesäkkeinä kärsittyään aikaisemmin suuria vaunutappioita. Iltapäivällä suomalaisten tykistö murjoi neuvostojoukkojen hyökkäysryhmitystä useilla patteristoilla ja Stukat iskivät panssareiden kimppuun. Päivän kuluessa suomaalaiset torjuivat kaikki neuvostojoukkojen hyökkäysyritykset lähinnä tykistön ampuessa sulkuja ryhmityksiin.

Ihantalassa oli rintamavastuun ottanut kenraalimajuri Vihman komentama 6. Divisioona, joka oli pika pikaa kuljetettu Maaselästä Kannakselle. Divisioona ehti hädin tuskin ensimmäisiin torjuntataisteluihin.

Yöllä 2/3.heinäkuuta havaittiin neuvostojoukkojen jälleen ryhmittyvän hyökkäykseen Vakkilan ja Ihantalalla edustalla. Yhdeksällä patteristolla sekä pommituksilla saatiin hyökkäysvalmistelut tyrehdytettyä. Muutamaa tuntia myöhemmin pari sataa neuvostokonetta pommitti suomalaisten asemia tunnin ajan. Nyt puna-armeija sai aikaan eräitä pieniä murtumia puolustukseen Pyöräkanakaalla, mutta hyvin johdetuilla vastaiskuilla kangas vallattiin takaisin.

Seuraavina päivinä molemmat osapuolet vetivät hiukan henkeä. Päivien aikana suomalaisten tykistö ja ilmavoimat lamauttivat useita neuvostojoukkojen hyökkäysryhmityksiä alkuunsa Ihantalalla ja Tähtelän suunnilla. Heinäkuun puolivälissä neuvostojoukkojen totesi olevan nyt mahdotonta murtaa suomalaisten puolustusta Talin-Ihantalalla alueella ja siirsi painopisteen Kannaksella Viipurinlahdelle sekä Vuosalmelle. Nekin kestivät maastomenetyksistä huolimatta. Puna-armeija lopetti laajemmat hyökkäysyritykset Kannaksella ja irrotti parhaat joukkonsa taistelusta ja keskitti ne saksalaisia vastaan Narvan ja keskisen Venäjän rintamille. Heinäkuun loppupuolen elokuun ajan Kannaksella taisteltiin välillä lujastikin, muutta kun suomalaisten puolustus oli saatu järjestetyksi, kaikki neuvostohyökkäykset ja niiden yritykset torjuttiin tykistön ja ilmavoimien loistavalla tuella.

"Pekarinpuron pamaus"...

Hyökkäystensä aikana muutama punapanssari oli päässyt Ihantalan kirkonmäen tuntumaan Pekarinpuron ja suomalaisten puolustuksen väliin puron yli johtanutta siltaa pitkin. Puro oli muuten liki kauttaaltaan mutaista ja ylittämätöntä raskaille vaunuille. Puolustajan kannalta oli silta saatava tuhotuksi lisäpanssareiden pääsyn sen yli estämiseksi hinnalla millä hyvänsä. Pekarinpuron silta oli valmiiksi panostettu, mutta pahaksi onneksi siltaa räjäyttämään määrätty pioneerit kaatuivat sillan pieleen. Ehjäksi jääneen sillan yli neuvostojoukot työnsivät panssareita kohti aluetta puolustaneen Jalkaväkirykmentti 12:n puolustusasemia Ihantalan harjulla.

Sillan tuhoamistehtävä sai kapteeni Urho Karhula, monipuolinen tykistöupseeri. Hän ajatti raskaan tykin tuliasemaan noin 1,5 kilometrin päähän sillasta, jotta tulolisi mahdollisimman tarkkaa lyhyellä ampumaetäisyydellä ja tikkausammunnalla. Kaksi kranaattia osui siltaan, mutta panostus ei toiminut, koska kranaatit jäivät "suutareiksi", eivät räjähtäneet. Viimeinen kranaatti osui siltaan ja nyt

panostus toimi ja tuhosi sillan sekä käänsi parikolme sillanpielessä tulittanutta punapanssaria katoilleen. Mutta puron ja suomalaisten puolustusasemien väliin jäi muutama panssari, joiden tuhoaminen oli taas eri kysymys.

Mainitut panssarit olivat vaurioituneet liikuntakyvyttömiksi, mutta eivät taistelukyvyttömiksi loivalle rinteelle. Neuvostosotilaat kaivoivat niiden alle poteroita, joista tarkka-ampujat ammuskelivat aiheuttaen suomalaisille turhia tappioita. Panssarit päätettiin tuhota iskuosastohyökkäyksellä.

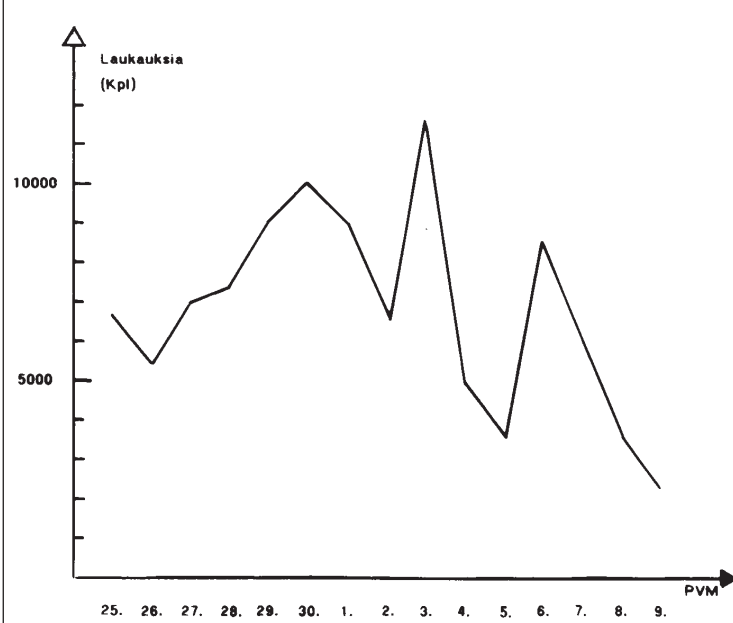
Illalla 5. elokuuta divisioonan komentaja ja esikuntapäällikkö saapuivat paikalle seuraamaan yritystä. Suuri osa panssareista saatiin tuhotuksi kenraalimajuri Vihman ja esikuntapäällikön majuri Paljakan seurattessa hyökkäystä Ihantalan vanhan hautausmaan lähellä olleelta tulenjohdtopaikalta. Erään kertomuksen mukaan herrat siirtyivät hiukan sivummalle nähdäkseen, miten panssareiden oli käynyt. Pahaksi onneksi puna-armeijan heittimien ammuksot osuivat heidän kohdalleen ja molemmat kaatuivat, samoin hei-

tä auttamaan mennyt sotamies Mustalamppi. Vihman jälkeen 6. Divisioonan komentajaksi määrättiin eversti Puroma, joka johti Ihantalan taisteluiden loppuvaiheet sodan päättymiseen asti.

Jälkiviisaina on arvioitu, ettei tuon "panssaripirssin" tuhoamistaistelu oikein onnistunut ja se tuotti turhia tappioita, kuusi kaatunutta ja 16 haavoittunutta. Toki suuri osa panssareista saatiin tuhotuiksi, mutta omalle puolelle ei saatu hinaetuiksi yhtään vaunua, ei saatu vankeja, ei asiapapereita eikä karttoja. Mutta kun viitisenkymmentä neuvostosotilasta kaatui iskuosaston hyökätessä, se kuitenkin rauhoitti venäläisten taisteluhallua ja auttoi näin omalta osaltaan suomalaisten puolustusta kestämaan.

Mitä Talin-Ihantalan taistelut maksoivat...

Taistelut laantuivat Talin-Ihantalan alueella heinäkuun puolivälin tienoilla. On arvioitu, että taisteluihin osallistui ehkä jopa 200 000 sotilasta - 40 000 suomalaista ja 160 000 neuvostosotilasta. Suomalaisten tappiot (lähteestä riippuen) olivat 2 200 kaatunutta ja kadonnutta sekä yli 6 000 haavoittunutta,

Tykistön ammuskulutus Talin-Ihantalan lohkolla 25.6. - 9.7.**Tykistön ammuskulutus Talin-Ihantalan lohkolla 25.6.-9.7**

neuvostoliittolaisten 5 500 kaatunutta ja 20 000 haavoittunutta. Valkeasaren puolustuksen murtautunut ja Ihantalan "makkarassa" taistellut 30. Kaartin Armeijakunta menetti noin 16 500 miestä, joista kaatuneina 3 500 miestä. Kuinka paljon taistelussa "paloi rahaa", on tuskin laskettavissa.

Anssi Vuoremaa**Lähteitä:**

Jatkosodan historia 5, SotatL ja WSOY 1992, Suomen sota 1941-1945, SHistTutkL ja Kustannus Oy Kivi 1957, Jari Leskinen ja Antti Juutilainen toim. Jatkosodan pikku jättiläinen, WSOY 2005, K. L. Oesch, Suomen kohtalon ratkaisu Kannaksella v. 1944, Otava 1957, Matti Koskimaa, Veitsen terällä, WSOY 1993 ja Jyri Paulaharju-Martti Sinerma-Matti Koskimaa, Suomen Kenttätykistön historia II osa, Suomen Kenttätykistön säätiö 1994.

CNC Kakkonen Oy Kitee	MK Isotalo Ky Kiukainen	Promona Finland Oy Klaukkala
Javec Oy Kokkola	KT-Center Oy Kotka	Curion Oy Kotka
Autosalpa Oy	Ri-Plan Oy Kouvola	LH-Sprinkler Ky Kruunupyö
Insinööritoimisto Seppo Kortelahti Ky Kuhmalahti	Kuljetus Aulis Happonen Kuopio	JR Tailored Vehicles Oy Kuopio
Rakennussuunnittelutoimisto Sormunen&Timonen Oy Kuopio	Hyvvee Syksyy	Peten Kolarikorjaus Kuopio
Finavia Kuusamon Lentoasema	Saparola Oy Kylmäkoski	Jokke Pet Oy Kälviä
JPT Jaskari Oy Köyliö	Haaviston Sora Oy Köyliö	Oy Topauseal Ltd Lahti

SAT/VIA – aseveliliikkeen maanalainen taisteluoorganisaatio

Suomen Aseveljien Työjärjestön synty

Elokuussa 1940 perustetun Suomen Aseveljien Liiton (SAL) rinnalle syntyi Moskovan rauhan jälkeisinä ns. välirauhan kuukausina aseveliakivistien toimesta mielipiteiden ja mielialojen seuraamiseen ja niiden muokkaamiseen jatkosodan aikana erikoistunut organisaatio, Suomen Aseveljien Työjärjestö (SAT), suurelta yleisöltä ainakin osin salainen järjestö. Se jatkoi Akateemisen Karjala-Seuran (AKS) puheenjohtajan, Vilho Helasen talvisodan alla vuonna 1939 perustaman Maan Turva -verkoston työtä.

Maan Turva oli perustettu jo lokakuussa 1939 YH:n aikana vahvistamaan poliittisesti epävarmassa tilanteessa kansalaisten maanpuolustustahtoa, kun vielä silloin ei oltu vakuuttuneita kansan yksimielisyydestä. Maan Turva syntyi AKS:n valmiin organisaation pohjalle tehtävinään levittää laajan asiamiesverkostonsa välityksellä rohkaisua, taistella maanpuolustuksen kannalta haitallisia huhuja vastaan sekä seurata väestön mielialoja. Järjestön käytettävissä olevat voimat tuottivat maanpuolustusta tukevia artikkeleita ja muuta aineistoa maan virallisten propagandaelinten ja tiedotusvälineiden käyttöön. Myös viihdytystoimintaa järjestettiin rintamajoukoille. Maan Turvan toimintaa valvoi sen kanssa samoihin aikoihin perustettu Valtioneuvoston Tiedotuskeskus (VTK), joka siirrettiin opetusministeriön alaisuuteen. Tämä antoi muutoin epäviralliselle ja osin salaisesti toimivalle Maan Turvalle virallisen leiman ja yhteiskunnallisen roolin.

Vaativat tehtävät odottivat

Suomen Aseveljien Työjärjestö omaksui tehtäväkseen mielipiteiden ja mielialojen tarkkailun sekä niihin vaikuttamisen eli henkisen maanpuolustuksen ohella kansan yhtenäisyyttä uhkaavien ääriliikkeiden, kommunismin ja fasismin ankaran vastustamisen. Tämä oli perustajien mielestä tarpeen, koska talvisodan aikainen kotirintaman yksimielisyys alkoi sodan päättyttyä rakoilla. Neu-

vostoliiton tukemat kommunistit olivat talvisodan rauhan jälkeen alkaneet lietsoa kansan keskuudessa levottomuuksia romuttaakseen talvisodan hengen. Viimeisenä niittinä oli kommunistien Hakaniemessä organisoima pinonpoltto-operaatio sekä heidän masinoinmansa Crichton Vulkanin telakan lakko Turussa.

Tehtävää alettiin toteuttaa vastustamalla ääriivasemmistoa ensisijaisesti propagandan keinoin korostaen suomalaisten yhteenkuuluvuutta, solidaarisuutta ja yhteisvastuuta. Kommunistit haluttiin poistaa laillisin keinoin johtopaikoilla ja luottamustehtävistä sekä tehdä heidän toimintansa siten mahdottomaksi. Työpaikkojen lisäksi tämä tarkoitti ammattiosastoja, urheiluseuroja, työväenyhdistyksiä, taideseuroja ynnä muita ihmisten yhteenliittymiä, joihin kommunisminvastaisia soluja oltiin kaiken varalta muodostamassa.

Laajapohjainen järjestö

SAT:n perustajat olivat paljolti samoja kuin jo Maan Turvasa toimineet aktivistit, mutta SAT:llä oli aseveliliikkeen ansiosta laajemmat taustapiirit kuin Maan Turvalla. Mukaan lähti nyt myös sosialidemokraatteja. Tällä oli erittäin suuri merkitys. Näin oikeistotaitainen AKS:n aloitteesta syntynyt Maan Turva sai selvästi laajapohjaisemman työnsä jatkajan. SAT:n rahoitus saatiin osin valtiolta, osin liike-elämästä. Näin SAT sai Maan Turvan tapaan vähintään puolivirallisen kansallisen organisaation aseman. Maan Turva oli näin käynyt tarpeettomaksi, ja sen toiminta kuihtuikin rahoituksen puutteessa pois jatkosodan ensi kuukausina. Puolustusvoimien ylin johto ja puolustusministeri Walden olivat merkittäviä taustavaikuttajia SAT -järjestöä synnyttäessä. Taustalla olivat myös Valtiollinen poliisi (Valpo), Etsivä Keskuspoliisi (EK) sekä työnantajajärjestöt, joiden intressissä kommunismin vastustaminen myös oli.

SAT ja SAL olivat erillisiä järjestöjä, mutta niillä oli hyvin tiiviit suhteet muun muassa yhteisten keskeisten toimijoiden kautta. Niinpä SAT -verkoston aktiivinen toimija ja vaikuttaja L.Arvi P.Pojjärvi oli jonkin ai-

kaa sekä SAT:n toiminnanjohtajana että SAL:n yliasiamiehenä. Kun SAL:n toimihenkilöt olivat jatkosodan alussa rintamalla, SAT hoiti myös SAL:n asioita. SAT:n organisaation ja toiminnan oli tarkoitus olla salaista. Siinä ei kuitenkaan kovin hyvin onnistuttu.

Järjestö oli laajapohjainen. Mukana oli niin AKS -taustaisia porvareita kuin sosialidemokraattejakin. Ensin mainittujen rooli ja vaikutus oli hallitseva, sillä toiminta AKS:ssa ja siitä saatu vahva järjestökemus merkitsivät vahvaa otetta SAT:n päätöksenteossa. Oikeistotaitaisten suuri määrä saattoi herättää hämmennystä ja epäilyksiäkin työväestön piirissä. Työjärjestön yhteydet Valpoon herättivät myös epäluuloja. Siksi kaikkea tietoa ei uskallettu kertoa. Työnantajien edustajien ollessa paikalla työväestön edustajat olivat myös tietyistä asioista keskusteltaessa varsin varovaisia.

Vaikka kommunismin vastaista toimintaa työpaikoilla harjoittivat yhdessä sekä työnantajat että sosialidemokratit työläiset, ei yhteistyö sujunut täysin ongelmitta. Niinpä SAT joutuikin ohjeissaan useamman kerran valistamaan työnantajia, etteivät nämä jyrkällä käyttäytymisellään rikkoisi kansassa herännyttä yhtenäisyyttä. Jyrkkiä ristiriitoja työpaikoilla oli varottava ja ihmisille oli annettava toivoa paremmasta huomista. Turhat ristiriidat edesauttoivat ainoastaan kommunistien kiihotustoimintaa.

Työpaikoilla SAT:n tarkkailijoina toimivat usein johtavassa asemassa olleet henkilöt. He hankkivat avustajia työntekijöiden joukosta. Joskus omia miehiä sijoitettiin työpaikoille esiintymään kommunisteina. Vähitellen näin saatiin voimasuhteet muuttamaan SDP:n eduksi esimerkiksi lakkoherkällä Crichton-Vulkanin telakalla Turussa. Ovelasti hoidettu vastapropaganda vaikeutti usein ratkaisevasti ääriivasemmiston harjoittamaa kiihotustyötä. Ajoittain kommunismin vastustaminen muodostui niin kiihkeäksi, että lailliset keinot osoittautuivat riittämättömiksi. Kaikki toiminnan muodot eivät koskaan täysin selvinneet edes kaikille asianomaisille.

Järjestön johtomiehet Poijjärvi ja Waris tulivat asiaa pohtiesaan siihen tulokseen, että laittomia keinoja sai käyttää, kunhan kaikkia laittomuuksia ja törkeyksiä ei kerrottu esimiehille.

Suomen Aseveljien Työjärjestön organisaatio

SAT:n johtajana toimi Suomen Huollon johtaja, tohtori Heikki Waris ja eräänlaisena toimitusjohtajana keskustuomiston johtaja Osmo Lehtovirta. Keskustuomistoon kuului ilmeisesti myös joitakin erillisiä, toiminnan eri haaroja hoitavia alatoimistoja. Toimivan johdon yläpuolella oli luottamuselin, laajapohjainen komitea, jonka kokoonpano vaihteli. Sen johdossa oli eversti Lasse Leander. Komitean yläpuolella oli vielä erityinen ”aivotrusti”, joka taustalta ohjaili järjestön toimintaa. Sen kokoonpanosta ja ryhmän toiminnasta on säilynyt vain hataria tietoja. Toiminta oli niin salaista, etteivät siitä tienneet edes kaikki muut järjestön johtajat.

Varat SAT:n toimintaan hankki komitea. Ne saatiin puolustusministeriön budjetista ulkomaanosaston ns. pitkältä momentilta. Rahat eivät kuitenkaan ilmeisesti tulleet pelkästään ministeriöstä, sillä myös työnantajat olivat suurimpia tukijoita.

SAT:n kenttäorganisaation rakentaminen aloitettiin pääkaupunkiseudulta, jonka jälkeen se kasvatettiin koko maan kattavaksi. Maa jaettiin 18 piiriin, joihin kuului noin 90 aluetta. Neljästä kahdeksaan pitäjää, kaupunkia tai kauppalaa muodostivat yhden alueen. Alueet jakaantuivat alatai paikallisosastoihin, joiden tavoitemääräksi asetettiin 600 – 700. Alin organisaatiotaso oli perussolu tai iskuryhmä, jonka muodosti yksi kylä tai yksittäinen työmaa. Tällaisessa solussa toimi kaksi – kuusi kenttämiestä, joiden kokonaislukumääräksi kaavailtiin enintään 15.000. Kenttämieheksi värvättiin kaikkien puoluesuuntien edustajia äärioikeistoa ja -vasemmistoa lukuun ottamatta. Aineiston jakelua ajatellen kentän miehitys oli jaettu A-miehiin (alue-esimiehet), B-miehiin (solujen päälliköt) ja C-miehiin (solujen jäsenet).

Kukin taso sai turvallisuusyistyä vain oman tehtävänsä hoitamisen edellyttämää tietoa.

SAT:n toiminnan painopiste oli pääkaupunkiseudulla. Siitä kertoo se, että pelkästään Helsingissä oli toukokuun lopussa työpaikkasoluja 612, kaupunginosasoluja 2 468 ja jäseniä yhteensä 3 000-4 000.

VIA jatkaa

Jatkosodan liikekannallepanon yhteydessä valtion viralliseksi tiedotuselimeksi tuli Valtion Tiedotuslaitos (VTL). Se korvasi aikaisemman Valtion tiedotuskeskuksen (VTK). Samassa yhteydessä myös SAT:n toiminta muuttui. Järjestö lakkautettiin virallisesti, ja sen toiminta ja henkilöstö siirtyivät VTL:n osaksi. Pian kuitenkin huomattiin, että tarvittiin edelleenkin luonteeltaan epävirallista järjestötoimintaa, jonka toiminnasta valtiovalta ei ollut suoraan vastuussa. Niinpä toiminta käynnistettiin uudelleen. Järjestön uudeksi nimeksi tuli Vapaus, Isänmaa, Aseveljeys eli VIA. Nimen lyhenteen katsottiin myös viittaavan tiehen, jolle järjestö pyrki kansalaisia ohjaamaan. Uuden nimen turvin toiminnan jatkaminen haluttiin pitää salassa.

Järjestön johtoelimeksi tuli pääministerin ja puolustusministerin asettama komitea, johon tulivat kuulumaan SAT:n vastaavan elimen jäsenten lisäksi VTL:n, Päämajan, Suomen Huollon henkisen huollon keskuskomitean sekä pääministerin edustajat. VIA piti jatkuvasti yhteyttä VTL:n tiedotusjaostoon, kunnes se erotettiin virallisesti VTL:sta. Epävirallinen yhteys kuitenkin säilyi. VIA:n lähettämät kirjeet tarkastettiin eron jälkeen edelleen VTL:ssa. Valtiojohdon kontrollikin VIA:aan säilyi, kun verkosto alistettiin pääministerin kanslian suoraan valvontaan. Pääministerin päätöksellä VIA:n johtoon valittiin tohtori, kouluneuvos L.Arvi P.Pojjärvi, joka hoiti tehtävää elokuuhun 1943 saakka. Hänen jälkeensä johtajaksi tuli tohtori Martti Ruutu VTL:n kotimaanosaston johtajan tehtävistä. Hän johti VIA:aa aina sen lakkauttamiseen saakka. Järjestön ylimpänä toimielimenä oli komitea, jonka puheenjohtajana toimi eversti Lasse Lean-

der. SAT:n tavoin myös VIA:lla oli oma "aivotrustinsa".

Komitean alaisuudessa toimi keskustuimisto, jolla oli epävirallisia henkilökohtaisia yhteyksiä valtiojohtoon, ministeriöihin, Valpoon, Päämajaan, Kotijoukkojen esikuntaan, VTL:ään, Tuotantokomiteaan, Valtion viljavarastoon, hintaneuvostoon, keskusjärjestöihin, aseveliliittoon sekä viranomaisiin. SAT:öön verrattuna suhdeverkosto oli siis laajempi. Keskustuimisto oli järjestön toimeenpaneva elin. Se muodostettiin VTL:n järjestötoimistosta, siis entisestä SAT:n toimielimestä, ja se hoiti myös järjestötoimiston tehtäviä. Keskustuimiston sisäinen organisaatio muuttui huomattavasti, kun siihen liitettiin vahvennuksiksi "Jahvetin kirjelaatikko" sekä VTL:n niin sanottu mielialatarkkailutoimisto.

Myös uuden VIA:n toiminta pidettiin salassa. Edes kaikki keskustuimiston henkilöt eivät tieneet komitean kokoonpanoa tai olemassaoloa, saati järjestön suhdetta valtiovaltaan. Asiamiehistä useimmat olivat tietoisia komiteasta, mutta eivät sen jäsenistä. Alemmassa portaassa vain harva tiesi keskustuimistosta eikä kukaan komiteasta. Järjestön verkosto organisoitiin niin, että yksittäinen asiamies tiesi ja tunsu vain värvääjensä ja itse värväämässä henkilöt. Järjestön ulkopuolisista sen toiminnasta olivat perillä vain puolustusministeri Rudolf Walden, kansliapäällikkö Oiva Olemus, osa ministereistä, presidentti Ryti sekä mahdollisesti muutama muu henkilö.

VIA:n toiminta jatkui pitkälti SAT:n aloittamalla linjalla. Toiminnan motiivina oli "aseveljeyden pohjalle rakentuva maanpuolustustahdon henki". Siten tehtävänä oli myös taistelu kommunismia vastaan, sillä sitä pidettiin maata jatkuvasti uhkaavana vaarana. VIA:n raporttien mukaan vastatoimissa onnistuttiin paikoitellen ilmeisen hyvin. Kesällä 1942 muun muassa ilmoitettiin, että Helsinki oli kokonaan "puhdistettu", ja että kaikista pääkaupungin ammattiosastoista oli kommunistit saatu poistetuiksi johto- ja edustustehtävistä. Sotatilauksen vuoksi kommunistit olivatkin joko turvasäilössä tai menneet maan alle, joten kommunistisen toiminnan vastustaminen jäi mielialatarkkailun ja muiden tehtävien varjoon.

Tilanne ohi, toiminta päättyy – vai päättyykö ...

Taistelutoiminnan alettua uudelleen kesällä 1944 VIA:n toiminta alkoi hiipui. Yhteydenpito perustui lähinnä puhelinkontakteihin. Toiminnassa ilmenneistä puutteista huolimatta järjestön organisaatio oli laajimmillaan juuri sodan loppuvaiheessa ja jäsenten määrä oli yli 10 000. Sodan päättymisen syyskuun alussa 1944 merkittiin myös VIA:n toiminnan loppua, vaikka alun perin tarkoituksena olikin ollut jatkaa toimintaa myös sodan jälkeen. Tästä aikeesta kuitenkin luovuttiin. Järjestöstä oli tullut liian julkinen salaisuus, joten oli pelättävissä, että sen toiminnan jatkaminen herättäisi liikaa huomiota voittajavaltiojen piirissä ja saattaisi valtiojohtomme hankalaan välikäteen. Aloite toiminnan lopettamisesta Moskovan rauhanneuvottelujen jälkeen tuli puolustusministeri Waldenilta, joka ilmoitti toiminnanjohtaja Leanderille, että koska sota oli päättynyt eikä vihollista enää ollut, ei järjestöäkään tarvittu.

Eversti Leander sai hoitaa itsenäisesti toiminnan alasajon. Koska järjestö oli ollut periaatteessa salainen, lopettamisasiakirjojakaan ei laadittu, vaan järjestön toimijoille ainoastaan ilmoitettiin, että rauhan tultua toiminta päättyi. Mukana olleita vain kiitettiin toiminnasta. Leander ehdotti Päämajalle, että aktivisteja palkittaisiin sotilaallisilla kunniamerkeillä, ja hänen mukaansa näin myös kävi joissakin tapauksissa.

Verkostoa ei kuitenkaan täysin purettu, vaan sitä pidettiin yllä ja kehitettiin edelleen, sillä kommunisminvastaiselle toiminnalle nähtiin tarvetta. VIA:n tehokkaasti toiminutta verkostoa käytettiin hyödyksi monissa yhteyksissä. Mukana olleet sosialidemokraatit käyttivät saamaansa kokemusta sodan jälkeen hyväkseen kommunisteja vastaan käymässään puoluepoliittisessa taistelussa. Vuonna 1945 he perustivat mielialojen tarkkailemiseksi Psyko-Työ-yhdistyksen, joka noudatti pitkälti SAT/VIA:n sodanaikaista mallia.

Vuoden 1945 tärkeiden eduskuntavaalien alla VTL:n apulaispäällikkönä työskennellyt L.A.Puntila pystytti kommunistien uhkaa torjumaan erityisen vaalipalvelun. Siihen lähti mukaan SAL:n entinen toimihenkilöjohto. Puntila oli epäilemättä maan etevimpiä

propagandatyön osajia. Hänen tärkeimpinä avustajinaan toimivat, yllätys yllätys: SAL-aktivistit Veikko Loppi ja Jussi Saukkonen. Tavoitteena oli tukea porvarillisten puolueiden ja sosialidemokraattien yhteistä rintamaa kommunismia vastaan. Tunnuslauseena oli "Itsenäinen isänmaa".

Näiden ensimmäisten sodan jälkeisten vaalien tulos oli ponnistuksista huolimatta äärivasemmiston menestys. SKDL, jonka kansanedustajista suurin osa oli puhtaaksiviljeltyjä kommunisteja, nousi 49 paikallaan suurten puolueiden kastiin. Mutta toisaalta myös kymmenet aseveliliikkeestä lähteneet nuoret poliitikot pääsivät eduskuntaan näissä vaaleissa, joissa lähes puolet valituista oli uusia. Eduskuntavaalien tulos merkittiin kommunistien pääsyä maan hallitukseen.

SAT/VIA:n toiminta pyrittiin pitämään julkisuudelta salassa. Tässä onnistuttiin kuitenkin huonosti, eikä paljastumista voi pitää suurena ihmeenä, kuuluihan organisaatioon enimmillään toistakymmentätuhatta jäsentä. Tästä huolimatta järjestö sai aikaan hyviä tuloksia. Se pystyi hillitsemään kommunistien liikehdintää käyttämällä ajoittain laittomiakin keinoja. Se auttoi myös pitämään valtiovaltan tietoisena kansalaisten mielipiteistä. Järjestön merkitys maan johdon kannalta oli kuitenkin siinä, että sen kautta voitiin välittää kansalaisille sellaista tietoa ja valistusta, jota ei sanomalehtien ja muiden tiedotusvälineiden kautta voitu jakaa. Kansalaisia voitiin siten taivutella valtiovaltan toimien taakse.

Göran Lindgren

Lähteitä:

Jutikkala, Eino: Valtion Tiedotuslaitoksen salainen sotakronikka, WSOY, Juva 1997

Mertanen, Tomi: SAT/VIA – Myyräntöyden mestarit, Sotahistoriallinen aikakauskirja 25, Suomen Sotahistoriallinen Seura, Sotamuseo, Helsinki 2006

Roms, Jussi: Aseveljeydestä veljeyteen, Kaatuneiden muistosäätiön historia, Kaatuneiden muistosäätiö, Keuruu 2008

VIRTSANKARKAILUUN

pestävät ja kertakäyttöiset alushousut

SLIP SICLA lievään virtsankarkailuun

- 100% puuvillaa
- haaraosa hengittävää erikoiskangasta
- muita suoja ei tarvita, käytetään kuten tavallisia alushousuja

STRONG runsaaseen virtsankarkailuun

- 100% puuvillaa
- haaraosassa tasku erilliselle imevälle suojalle
- huomaamaton ja helpokäyttöinen

Meiltä saat myös:

- täydellinen valikoima TENAN virtsankarkailutuotteita
- vuodesuojia sekä pestäviä että kertakäyttöisiä
- virtsapullot ja alusastiat
- kysy myös muita apuvälineitä esim. kävelykepit, suihkutuolit, rollaattorit

Lisää tuotteita: www.linctus.fi

TIEDUSTELUT JA TILAUKSET:
Linctus Oy, p. 03-6125 355

Turuntie 4-6, 13130 Hämeenlinna
fax 03-6125 353

Myynti 0500 567 104

KP-ServicePartner Oy

Kiikoisten sotaveteraaneilla 40-vuotisjuhla

Kiikoisten sotaveteraanien juhla alkoi jumalanpalveluksella Kiikoisten kirkossa, jossa saarnasi kirkkoherra **Matti Vähäkainu**. Urkumusiikista huolehti dir. cant. **Sirpa Maja-Lähdekorpi**. Jumalanpalveluksen jälkeen oli kunniakäynti ja seppeleenlasku Talvisodan muistomerkillä. Juhla jatkui seurakuntakeskuksessa, jossa tervehdyssanat lausui yhdistyksen puheenjohtaja **Jussi Halminen**. Ansoituneita veteraaneja muistettiin

ansioristeillä ja -merkeillä. Tilaisuudessa piti juhlapuheen everstiluutnantti **Olli Niemensivu**, joka puheessaan palasi sodan raskaisiin vuosiin, jolloin myös Kiikoisten nuoret miehet kutsuttiin puolustamaan isänmaata. Päätošhartauden piti kirkkoherra **Matti Vähäkainu**. Juhla päätettiin yhteisesti veisattuun virteeseen ”Siunaa ja varjele meitä”.

Teksti ja kuva: Paavo Punkari

Ansoituneita veteraaneja muistettiin ansioristeillä ja -merkeillä. Kuvassa vasemmalta Hannu Harjunen, Sulo Majamaa, Kalevi Salonen, Kalevi Honkanen ja istumassa Simo Mäkipää.

Veteraaneilla yhteinen juhla Keikyällä

Keikyän Sotaveteraanit täyttivät 35 ja naisjako 25 vuotta. Yhteinen juhla alkoi jumalanpalveluksella Keikyän kirkossa, jossa saarnasi kirkkoherra **Ari Paavilainen**. Juhlalilaisuuden tervehdyssanat esitti sotaveteraaniyhdistyksen puheenjohtaja **Matti Ahvonen** ja juhlapuheen piti Satakunnan Sotaveteraanipiirin puheenjohtaja **Väinö Vilponiemi**. Naisyhtye Aggabee ja Keikyän Veteraaniveljet **Mirja Kallion** johdolla

esiintyivät juhlassa. Veteraaniveljissä lauloi vielä ensi vuonna 100 vuotta täyttävä **Aarne Järä**. Juhlassa muistettiin myös ansoituneita veteraanisaria ja -veljiä. Sastamalan kaupungin tervehdyksen toi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Pauli Pietilä** ja juhlan päätössanat esitti **Terttu Hannula**. Juhla päättyi yhteisesti laulettuun Maamme-lauluun.

Teksti ja kuva: Paavo Punkari

Naisyhtye Aggabee lauloi juhlassa salintäyteiselle kuulijakunnalle.

Oriveden ja Juupajoen sotaveteraaneille yllätyskutsu

Oriveden ja Juupajoen Sotaveteraanit saivat seuraavan kutsun:

”Minulla on kunnia kutsua Teidät virkistyspäivään Oriveden Palvelutalolle la 18.9 klo 10 – 15, jossa on mahdollisuus saada seuraavia palveluja: saunominen, hiusten leikkuu, niska-hartianseudun hieronta, öljyhoito käsille, virkistyskylpy

jaloille. Lisäksi on ruokailu, kahvi ja pientä ohjelmaa. Taksi tulevat hakemaan Teidät kotia ja kuljettavat takaisin. Ilmoittautuminen 10.9 mennessä. Päivä on Teille maksuton. Tervetuloa virkistäytymään!! Tarja Ojala, Korkeakosken VPK:n hälytysosasto”

Hankkeen vetäjä ja virkistyspäivästä vastaava **Tarja Oja-**

Kuvassa veteraanit Pentti Salonen ja Kauko Unkila hierontavuorossa.

la kierteli kevättalvella pappamopolla paikallisissa yrityksissä Orivedellä ja Juupajoella ja keräsi rahaa virkistyspäivän järjestämiseen. Mukaan hankkeeseen lähti 47 yritystä. Tilaisuuteen ilmoittautui rintamatunnuksen omaavia miehiä 48 ja naisia 6, joista suurin osa noudettiin autolla kotiportilta.

Palvelutalolle oli kokoonnutunut ennen tilaisuuden alkua ammattinsa osaavia partureita, hierojia sekä jalka- ja käsihoitajia. Jokainen sai haluamiaan hoitoja päivän aikana, ruokailun ja kakkukahvit. Monen mieli virkistyi, kun hoitojen lomassa sai tavata vanhoja tuttuja ja muistella menneitä aikoja. Toimintapäivän päätteeksi oli lyhyt ohjelma, missä mm. Oriveden Veteraanilaulajat esiintyivät.

Veteraanien kiitoksen Tarja Ojalalle ja kaikille talkoolaisille esitti sotaveteraani **Teuvo Viskari**. Oriveden Sotaveteraanit ry muisti hankkeen vetäjää suurella kukkakimpulla. Kotiinlähdön hetkellä moni jäi kaipaamaan vastaavan tilaisuuden järjestämistä uudelleen.

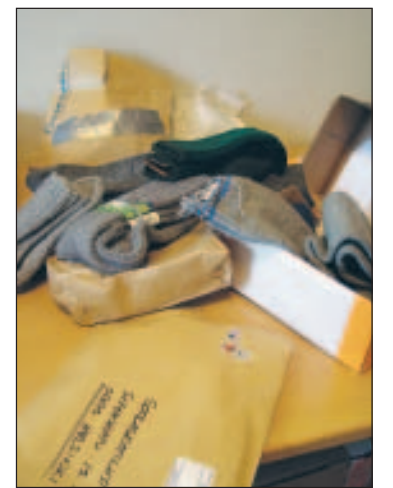
Teksti ja kuva: Pentti Karppanen

Eläkö Talvisodan henki vielä meissä suomalaisissa

Sotilaskotiliitto täyttää ensi vuonna 90 vuotta. Siisarkunnastamme tuli esitys villasukkien kutomisesta ja lahjoittamisesta ensi vuonna kaikille varusmiespalvelukseen astuville. Tavoite on huima, yli 25 000 paria pitäisi saada neulotuksi, viimeiset ensi vuoden kesäkuuhun mennessä. Haastomme aluksi mukaan kaikki 10 Naisten Valmiusliiton jäsenjärjestöä. Pikku hiljaa haasteemme on saavuttanut uusia kutojia ja myös sanoma- ja aikakauslehdet ovat kirjoittaneet projektistamme. Ilahduttavaa on myös nuorten naisten määrä, jotka kutovat ehkä elämässä ensimmäistä villasukkaparia

usein äitien ja mummojen avustuksella.

Projektin nimi ”Operaatio tuntemattoman sotilaan villasukka” viittaa viime sotiin. Jokainen kutoja kirjoittaa sukun sisäin paperilapun, jossa on henkilökohtainen viesti varusmiehelle. Järjestöltämme on kysytty, kuka maksaa villalangat. Toivomme kuitenkin, että jokainen kustantaa ainakin yhden sukuparin langat omista varoistaan. Jokainen varusmies ja nainen antaa omasta elämästään puoli vuotta maanpuolustukselle. Ehkäpä kutoja pystyy lahjoittamaan yhden päivärahalla hinnalla sotilallemme villasukat.

Otamme mielellämme vastaan kutomasi sukuparin varusmiehelle Sotilaskotiliittoon osoitteessa Simonkatu 12 A9, 00100 Helsinki. Jos et voi ottaa henkilökohtaisesti haastetta vastaan, voit haastaa mukaan jonkun ystäväsi.

Karoliina Hofmann

S&P Rakennuspalvelu Oy
Vihti

Skog Racing Service Oy
Vihti

Virolainen I Jalkaväkirykmentti isäntänä Heimoveteraanien kesäjuhla Paldiskissa

Inkeriläiset ja Karjalaiset Heimoveteraanit ry toteutti jäsenistönsä pitkäaikaisen toiveen järjestää yhdistyksen kesäjuhla Viron Paldiskissa 30.8.–1.9.

Heimoveteraanit ovat jo vuosia kokoontuneet kesäjuhlille varuskuntiin eri puolille Suomea. Nyt juhlan isännäksi lupautui virolainen I Jalkaväkirykmentti paikallisen suojeluskuntaosaston tukemana.

Paldiskilla ja sen kupeessa olevalla Kloogan kylällä on erityinen merkitys varsinkin inkeriläisille heimoveteraaneille ja heidän omaisilleen, sillä Inkerinmaan massiivinen suomalaisväestön siirto Suomeen vuosina 1943–44 toteutettiin pääosin sitä kautta.

Tuolloin yli 61000 inkeriläistä siirrettiin kotiseuduiltaan sodan jaloista kohti tunteamatonta.

Tunnelma lähtöpäivänä Katajanokan laivaterminaalissa oli odottavan jännittänyt. Vuosien saattossa kesäjuhliin osallistujien rivit ovat käyneet harvemmiksi, mutta Viron reissulle haluttiin lähteä terveyden suinkin salliessa.

Pian jännitys vaihtui iloiseksi puheensorinaksi, kun ystävät Punkaharjulta, Tampereelta,

Turusta ja muualta Suomesta hiljalleen ilmoittautuivat lähtöselvitykseen.

Parin tunnin laivamatkan jälkeen mukaan liittyi yhdistyksen Ruotsissa ja Virossa asuvia jäseniä vielä seuraan.

Päivän päätteeksi järjestetylle Tallinnan kiertoajelulle osallistui juhlaväkeä lähes 40 henkeä, joten kutsua juhliin oli noudatettu kiitettävästi.

Klooga palauttaa muistot mieleen

Jälleen näkemisen ilo kasvoi, kun varsinaisen juhlapäivän aamuna joukkoon liittyi vakiintuneen tavan mukaan Suomen Sotaveteraanien Viron Yhdistyksen edustajia.

Moni matkalaisista kävi yhä mietteliäämmäksi Kloogan maisemien lähestyessä. Onkohan vanhoista siirtoleireistä tai

parakeista mitään jäljellä?

Lieneekö inkeriläisten kärsimyksistä mitään näkyvää muistomerkkiä?

Vastaukset saatiin hyvin pian. Tapahtuman yhteyspuheenjohtaja, kapteeni Jaen Teär odotti matkalaisia monien kukka-asetelmien kera.

Selvisi, että Kloogan ja Paldiskin alueella on useita muistokiviä muistuttamassa sotajan epäinhimillisistä kärsimyksistä.

Kunniakäynnit ja pienimuotoiset seremoniat muistopaikoilla kirjoittivat aikalaisten mieliin lukuisia kokemuksia, jotka ovat kenties jääneet painamaan mieltä vuosikausiksi.

Entisten leirien paikat ovat metsittyneet kauniiksi kokonaisuudeksi, joten aluetta on lähes mahdoton mieltää karneiden kokemusten tapahtumapaikaksi.

Paikalliset oppaat olivat suuren apuna oikeiden kohteiden paikallistamisessa.

Kunniavieraina varuskunnassa

Paldiskin varuskunnassa nautitun lounaan jälkeen prikaatin esikuntapäällikkö, majuri Margus Rebane perehdytti vieraat prikaatin koulutukseen ja tehtäviin.

Hän korosti puheessaan veteraaneja kohtaan tunteensa suurta arvostusta sekä esimerkkiä, jonka veteraanipolvi on antanut tämän päivän varusmiehille.

Esitöiden jälkeen isännille luovutettiin Inkeriläiset ja Karjalaiset Heimoveteraanit ry:n standaaari sekä henkilökohtaiset muistoesineet.

Alkuperäisestä vierailuohjelmasta jouduttiin poikkeamaan Afganistanista tulleen yllättävän suru-uutisen vuoksi, joka aiheutti luonnollisesti omat toimenpiteensä varuskunnassa. Vieraat muistivat raskaimman mukaan velvollisuutensa täyttäneitä prikaatin kaatuneita sotureita yhteisellä hiljaisella hetkellä.

Murheet pois mielestä iltajuhlissa

Varsinaista kesäjuhlaa päästiin viettämään entisen kartanon maille grillauksen ja kapteeni Teärin erikseen suunnitteleman teemakonsertin myötä.

Suojeluskunnan naisjaosto tarjoili paikallisia grilliherkkä-

Inkeriläisten muistokivi.

ja ja pian päivän raskaat muistot jäivät hetkeksi taas takalalle.

Iltanuotiolla kuultiin jo huomattavasti kevyempiä tarinoita ja parhaat jutunkertoajat aiheuttivat melkoisia naurunrämäköitä.

Illan vanhetessa väki intoutui yhteislauluihin ja rohkeimmat testasivat nurmikentän soveltuvuutta tanssiaskeliin.

Virolaiset isännät kertoivat aikeistaan rekisteröidä pienimuotoinen yhdistys, jonka tarkoituksena on vaalia inkeriläisten, karjalaisten, virolaisten ja kantasuomalaisten yhteistä kulttuuriperintöä erityisesti veteraanipolven kokemukset huomioiden.

Alustavaan perustamisasiakirjaan saatiin heti yli 30 allekirjoitusta, joten yhteisille hankkeille tuntuu olevan edelleen tilausta.

Kolmen päivän Viron retki onnistui kaikin puolin mainiosti. Kauas kotiseuduiltaan hädetyt heimoveteraanit antavat suunnattoman arvon pienillekin yhteisille hetkille.

Parhaat kiitokset virolaisille isännille sekä kaikille veteraanityön tukijoille, jotka mahdollistivat tämänkin tapahtuman toteutuksen!

Teksti ja kuvat: Hans Gabrielsson

Prikaatin esikuntapäällikkö, majuri Margus Rebane on vastaanottanut yhdistyksen standaaarin. Rebane joutui itsekin nuorena varusmiehenä neuvostojoukoissa Afganistanin sotaan, joten hänellä riittää ymmärrystä veteraanien kokemuksille.

Lilja Kaipiainen kertoo kokemuksistaan ja olosuhteista siirtoleirillä. Luovutus Neuvostoliittoon sodan päätyttyä ei parantanut tilannetta, pienenkin ruoka-annoksen hankkiminen oli onnen kauppa.

14.divisioonan perinneyhdistyksen nuoriso- ja perinnepäivä Iisalmessa

14. divisioonan perinneyhdistys järjesti Nuoriso- ja perinnepäivät Iisalmessa 3.- 5. syyskuuta. Järjestelyjen päävastuun kantoi Iisalmen alaosa- tomeran puheenjohtajansa **Juha Huttusen** johdolla. Päiville osallistui yhteensä toista sataa Rukajärven suunnan veteraaneja ja runsaasti oppilaita paikallisista oppilaitoksista sekä kaupunkilaisia.

Perinneyhdistys vaalii Rukajärven veteraanien perinteitä ja siirtää niitä nuoremmalle sukupolvelle. Vuositaitaiset eri sukupolvet toisiinsa liittävät nuoriso- ja perinnepäivät ovat toimintavuotemme näkyvin muoto ja samalla vuoden huipennus. Tapahtumia järjestetään divisioonan perustamispaikkakunnilla Iisalmessa, Ilomantsissa, Lieksassa, Kuhmossa ja Kajaanissa vuorovuosin. Perinneyhdistys järjestää myös sotahistorian matkan taistelutantereille vuosittain kesäkuussa. 14.Divisioonan perinneyhdistyksen toimintaan voit tutustua kotisivujemme kautta osoitteessa: www.14dperinneyhdistys.fi.

Perjantaina 3.9 Iisalmen nuoriso kohtasi veteraanit kulttuuritalossa, jossa veteraanipaneelissa nuoret kyselivät innokkaasti heidän kokemuksistaan. Vastaukset saattoivat olla yllättäviäkin. Nuorten mielestä sodan vaarallisin tilanne voisi olla massiivisen tykistökeskityksen kohteeksi joutuminen tai täpärästi pelastuminen vaikkapa tuliylläkössä. Vastauksena saattoi kuitenkin olla, että jouduin kenttälöissä umpilisäkkeen poistoon! Ilomantsilaisen veteraaniohjaaja **Matti Kallion** mielenkiintoisen esitelmän jälkeen yleisö siirtyi paikalliseen elokuvateatteriin katsomaan ”Lupaus”- elokuvaa.

Lauantai aloitettiin juhla- valla lipunnostolla ja samalla palkittiin paikallisten koulujen kirjoituskilpailujen voittajat. Siitä yleisö kiirehtikin torille, minne Kainuun Prikaatin varusmiehet olivat laittaneet esille nykyaikaista sotakalustoa. Uudet aseet kiinnostivat nuorempaa polvea, mutta saatiinpa kuulla veteraanien suusta värikkäitäkin kertomuksia tykkiryhmän asemaajasta aina Klyssinvaarassa panssarivaunun tuhoamiseen saakka. Näyttelyn kruunasi Kainuun Sotilassoittokunnan reippaat sävelet.

Eversti **Martti Kukkonen**, joka palveli Pohjois- Karjalan rajavartioston komentajana 14.D:n komentajan, kenraalimajuri Erkki Raappanan tapaan, piti mielenkiintoisen esitelmän Raappanasta sotilasjohtajana. Hän oli haastateltu päähenkilön omaisia ja tutkinut laajasti asiakirjoja ja näistä luonut hyvin elävän ja kansantajuksen kuvan senaikaisesta johtamiskulttuurista yhdistettynä kenraalin persoonaan. Esitelmään oli myös onnistuneesti saatu esille ajan henki ja olosuhteet.

Perinneyhdistyksellä on hallussaan laadukas valokuva- kokoelma asemasotavaiheelta Rukajärven seudulta. Kuvat on suurennettu ja ne ovat laadultaan hyviä. Sieltä moni veteraani löysi vielä tuttuja paikkoja, tapahtumia ja ihmisiäkin. Ehkä mieleenpainuvinta oli, kun veteraani **Urho Korhonen** Pieksämäeltä näytti kuvaa juuri vallatusta Rukajärvestä ja sen riemukaaresta. Riemukkaan huipulla liehui Suomen lipu pienessä salossa. Urho kertoi henkilökohtaisesti vieneensä sen sinne paria ohutta seivästä pitkin kiiveten. Samaan ihmet-

telijöiden joukkoon sattui tulemaan myös Samppa Kemppaisen poika Matti. Samppahan vei Suomen lippun arun muutamaa päivää myöhemmin tankoon vieressä olevalla kentällä ennen valtausparaattia syyskuussa 1941. Aikamoinen sattuma!

Vuoden 2010 Nuoriso- ja perinnepäivät huipentuivat sunnuntaina pidettyyn pääjuhlaan, jossa pääpuheen piti 14.Divisioonan hallituksen jäsen eversti Martti Kukkonen. Pääjuhlan ehkä vaikuttavin osio nähtiin alussa, jossa nuoret varusmiehet noutivat seppeleet perustamisalueiden sankarihaudoille vietäväksi. Kun kantajat poistuivat Narvan marssin tahdisa salista ja kun sen päälle laulettiin Veteraanin iltahuuto-sävellystä, tunteiden ja kyynelten pidättäminen sisällään vaatii tarmoa. Mieli saatiin taas virkeäksi, kun lavalle liihottelivat Iisalmen naisvoimistelijöiden

Sotaveteraani Urho Korhonen Pieksämäeltä ja taustalla valokuva Rukajärven ”riemukaaresta”, jonka huipulle hän vei Suomen lipun.

kaikkein pienimmät perhousuissaan. Heitä katsoessaan oli hyvä luoda katse kauas tulevaisuuteen. Tilaisuus oli siis veteraaniperinteen siirtämistä nuoremmalle sukupolvelle parhaimmillaan.

Ensi vuonna, syyskuun ensimmäisenä viikonloppuna, perinneyhdistyksen Nuoriso- ja perinnepäivät pidetään Lieksassa.

Timo Karppinen

Palkitsemistilaisuus pääjuhlassa, jossa palkittiin yhdistyksen standaarilla mm. sotaveteraani Heikki Berg Pielavedeltä ja opettaja Ritva Raappana Mikkelistä.

Saneerauspalvelu Seppo Saarinen

Lohja

AJS Sähkö ja Automaatio Oy

Lohja

Maanrakennus Lankinen Oy

Loimaa

Luumäen Kaivu ja Kuljetus Ky

Luumäki

Polartherm Oy

Luvia

IS-Toimi Oy

Mikkeli

Lattiapäällysteliike Ahti Lepistö

Mikkeli

Tilausliikenne A.Kainulainen Oy

Muurame, Puh.014- 373 1051

Wallius Hitsauskoneet Oy

Muurla

Pintapekat Oy

Lempäälä

**Kuljetusliike
Veljekset Matilainen Ky**

Liperi

GHS Palvelu Oy

Lohja

Oy Windside Production Ltd

Viitasaari

Linjaliikenne Ykspetäjä Oy

Virrat

Puh.03-4755 348 ja 0400-232 838

Rautapohja Oy

Ylivieska

APTEEKKIPALVELUA SOTAVETERAANEILLE**Alavieska****Alavieskan Apteekki**

Keskustie 7, 85200 Alavieska

Puh. 08-430 153

Korpilahti**Korpilahden Apteekki**

41800 Korpilahti

puh. 014-821 775

www.korpilahdenapteekki.fi

Ristiina**Ristiinan Apteekki**

Brahentie 16, 52300 Ristiina

Puh. 015-740 7700

Suomenniemen sivuapteekki

Puh. 015-666 470

Espoo**Leppävaaran Uusi Apteekki**

Sello Leppävaara, 02601 Espoo

puh. 09-849 2550

Kortesjärvi**Kortesjärven Apteekki**

Jääkärintie 53, 62420 Kortesjärvi

Puh. 06-488 0300

Rovaniemi**Rovaniemen 1.Apteekki**

Rovakatu 27, 96200 Rovaniemi

Puh. 016-312 005

Tapiolan Apteekki

Kauppamiehentie 6, 02100 Espoo

Puh. 09-452 0130

Kuopio**Kuopion Toriapteekki**

Haapaniemenkatu 24-26, 70110 Kuopio

Puh. 017-287 6601

Säkylä**Hamina****Haminan Keskusapteekki**

Satamakatu 9, 49400 Hamina, Puh. 05-344 0172

Palvelemme myös Myllykoskella:

Myllykosken Apteekki

Puh. 05-365 6100

Parainen**Paraisten Apteekki**

Rantatie 24, 21600 Parainen

Puh. 02-454 4028

Tampere**Lielahden Apteekki**

Possijärvenkatu 2, 33400 Tampere

Puh. 03-347 3800

Hyvinkää**Hyvinkään 1.Apteekki**

Kauppalankatu 3, 05800 Hyvinkää

Puh. 019-451 701

Porvoo**Porvoon 2. Uusi Apteekki**

Piispankatu 30, 06100 Porvoo

Puh. 019-689 7700

Tervola**tervolanapteekki.fi****Ivalo****Ivalon Apteekki**

Yhdystie 14, 99801 Ivalo

Puh. 016-661 029

Apteekki Kevätkumpu

Sammontie 1, 06150 Porvoo

Puh. 019-661 5600

Tornio**Tornion 1.Apteekki**

Satamakatu 3 A, 95400 Tornio

Puh. 016-480 014

Jyväskylä**Hovi Apteekki**

Kauppakatu 35, 40100 Jyväskylä

Puh. 014-337 1350

Pudasjärvi**Pudasjärven Apteekki**

Kauppatie 1, 93100 Pudasjärvi

Puh. 08-821 185

Turku**Pyhän Henrikin Apteekki**

Kalevantie 41, 20520 Turku

Puh. 02-275 2150

Kerava**Keravan Keskusapteekki**

Kauppakaari 4, 04200 Kerava

Puh. 09-274 7930

Rautjärvi**Rautjärven
Asemanseudun Apteekki**

Rautjärventie 86, 56610 Rautjärvi

Puh. 05-489 340

Viitasaari**Viitasaaren Apteekki**

Postikuja 1, 44500 Viitasaari

puh. 014-577 4700

Virolais-suomalainen yhteisseminaari Tallinnassa

Suomen-poikien, Sotaveteraaniliiton ja Helsingin seudun Sotaveteraanipiirin yhteinen seminaari pidettiin Tallinnassa syys-lokakuun vaihteessa nyt 18. kerran. Kakkipäiväiseen tapahtumaan osallistui neljätoista suomalaista ja saman verran Suomen-poikia.

Viron puolustusvoimista kertoi majuri **Toomas Väli** ja Kaartin Rykmentin ja Viron puolustusvoimien yhteistyöstä majuri **Marko Maaluoto**. Viron yleislaulujuhlia esitteli **Uno Järvelä**. Marko Maaluoto luovutti teoksen Santahamina Sotilassaari Viron yhdistykselle ja

Helsingin seudun Sotaveteraanipiirille.

Toisena päivänä tutustuttiin maanalaisiin käytäviin Toompealla. Ne on juuri kunnostettu ja avattu yleisölle.

Seminaareja on tarkoitus jatkaa. Ensi vuonna seminaari järjestetään Suomessa.

Ryhmä kokoontui Viron Vapaussodan 1918-1920 Voitonpatsaan edustalle.

Seminaarin osallistujia kahvitaulla. Vas. Vantaan Sotaveteraanien puheenjohtaja Jaakko Vesanen, Raul Kuutma ja liiton hallituksen puheenjohtaja Finn-Göran Wennström.

Osa linnoituksen käytävistä on tehty aikana, jolloin Viro oli osa Ruotsia. Sotilaiden vaatetus on tältä ajalta.

Jita Oy

Virrat
www.jita.fi

T:mi Napis Palvelut

Vuokatti

Vanhustyön Keskusliitto Ry

Helsinki
www.vtkl.fi

KP Rakennusliike
NILO KÄYHKÖ Oy

www.rkl-nkayhko.fi

Siivouspalvelu P.Nousiainen Oy

Ylämylly

Kosken Levytyö Oy

Äänekoski

Kymenlaakson Sähkö

L ä h e i s y s a n t a a v o i m a a

Shakkia pelattiin Säkylässä

Shakkiturnaukseen osallistu yhdeksän sotiemme veteraania 6.-7.syyskuuta Loma-Säkylässä.

Suomen Sotaveteraaniliitto luopui vuonna 2009 shakkikisojen järjestelyistä mutta tänä vuonna Euran Shakkikero järjesti puheenjohtajansa Pentti Vesanderin johdolla kisat. Turnauksien isä ja primus motor, Leo Kanerva (89v) oli suunnittelussa täydellä sydämellään mukana.

Edelleen tapahtuma on tärkeä yhdysside ja sosiaalinen tapahtuma shakin pelaajille. Sotaveteraaniliitto luovutti entiseen tapaan osanottajamitalit kaikille pelaajille

Tulokset

Dimitri Seisler, Viro 5,5/7
Uuno Riski, Helsinki, 5
Tapio Ketonen, Turku, 4, (vertailuvoitto)
Pekka Eloranta, Lahti, 4
Esko Rantala, Eura, 3,5,6
Kauko Alamäki, Akaa, Tiippa-
na Erkki, Hyvinkää 3
Aimo Lahti, Lahti, 2
Leo Kanerva, Akaa, 1

Avoimen pikapelin mestaruuden valtasi Ketonen 6/8(keskinäinen peli 1-0)

2. Seisle 6
3-4 Uuno Riski ja Kauko Alamäki 5
5. Pekka Eloranta 4,5.

Kuvassa Esko Kulmala (vas.) ja Tapio Ketonen. Kuvaaja Jorma Pihlava/Turun Sanomat

”Hanssin-Jukka” – Talvi- ja jatkosodan veteraani saa arvoistaan huolenpitoa

Kaikki muistavat Hanssin-Jukan, tuon DC-2 lentokoneen, joka palveltuaan Ilmavoimissa toimi kahviona Hämeenlinnan linja-autoaseman läheisyydessä. Se on suomalaisten lempilapsi. Hanssin-Jukan lahjoitti Suomen Ilmavoimille helmikuussa 1940 ruotsalainen kreivi Carl Gustav von Rosen, joka halusi auttaa suomalaisia näiden puolustaessa itsenäisyyttään Neuvostoliiton hyökättyä Suomeen marraskuussa 1939. Kreivin isä, Eric von Rosen, oli lahjoittanut Suomelle 6. maaliskuuta 1918 Thulin typ D -tyyppisen lentokoneen, josta tuli Ilmavoimien ensimmäinen lentokone ja jota päivää pidetään Ilmavoimemme syntymäpäivänä.

Carl Gustav von Rosen oli ostanut neljätoista paikkaisen vuonna 1935 valmistuneen matkustajakoneen hollantilaiselta KLM-lentoyhtiöltä, jossa sillä oli lennetty kaupallisessa reittiliikenteessä mm. reitillä Amsterdam - Jakarta. Tätä 11. toukokuuta 1934 ensilentonsa lentänyttä konetyyppiä valmistettiin 156 kappaletta, joista jäljellä on enää ilmeisesti neljä. Kuulusampaa isoveljeä, DC-3:sta, rakennettiin kaikkiaan yli 16 000 kappaletta.

Talvisodassa Hanssin-Jukalla suoritettiin yksi sotalentoto, jolloin ohjaajana toimi itse oikeutetusti von Rosen. Hän oli rakennuttanut koneen välisiiven alle pommiripustimet, rungon yläosaan konekivääriampumun ja koneen nokkaan asennuttanut konekiväärin ohjaajaa varten. Välirauhan aikana Hanssin-Jukka toimi muun muassa hyppykoneena, kun kaukopartiomiehet harjoittelivat laskuvarjohyppyjä vihollisen selustaan. Huhtikuusta 1940 lähtien koneen vakituiseksi ohjaajaksi tuli lentomes-

tari Karl Fritiof Väänänen, joka lensi koneella aina vuoden 1944 marraskuuhun saakka. Jatkosodan alussa, kun suomalaiset joukot etenivät Itä-Karjalassa Lentolaivue 46:n kalustoon kuulunut Hanssin-Jukka lensi huoltolentoja vieden Laguksen panssarivaunuille polttoainetta, ammuksia ja joukoille lääkintätarvikkeita. Paluukyydissä tuotiin haavoittuneita sotasairaalaan. Rahtikoneena Jukka kuljetti uransa aikana kaikkiaan 24000 kiloa tavaraa.

Maaliskuussa 1942 Hanssin-Jukka siirtyi Ilmavoimien esikunnan käyttöön ja kone sai uuden suojaväriyksen ja sen tunnusmuutettiin DO-1:ksi. Tämän jälkeen lentomestari Väänänen kuljetti koneella muun muassa useita komennuskuntia ympäri Eurooppaa, jotka kävivät noutamassa Suomelle uusia lentokoneita. Kaikkiaan Hanssin-Jukka kuljetti ulkomaanlennoillaan yli 600 matkustajaa. Lapin sodassa DO-1:llä huollettiin jalkaväkeä pudottamalla näille ruokaa ja tarvikkeita.

Myös marsalkka Mannerheim käytti Hanssin-Jukkaa käydessään sota-aikana tutustumassa eri yksiköihin rintamaleveydeltä. Sotainvalidiin Veljesliiton perustavaan kokoukseenkin Jyväskylään 18.8.1940 marsalkka saapui Jukalla aiheuttaen hieman hämmennystä uneliaan pikkukaupungin lentokentällä.

Sotien jälkeen vuonna 1949 Hanssin-Jukka peruskorjattiin, jonka jälkeen se siirtyi Lentorykmentti 4:lle, jossa sillä suoritettiin muun muassa kartoituskuvauksia. Myöhemmin se siirtyi Lentorykmentti 3:lle, jossa sillä puolestaan suoritettiin radiosuunnistuskoulutusta. Hanssin-Jukka lensi viimeisen lentonsa kesäkuun 1. päivä 1955, jolloin sillä kuljetettiin

hengitysvaikeuspotilas Utista Helsinkiin. Nopean kuljetuksen ansiosta potilas pääsi ajoissa sairaalahoitoon ja hänen henkensä pelastui. Ohjaaja lensi tämän jälkeen koneen Luonetjärvelle, jolloin Jukalla oli lennetty kaikkiaan 7579 tuntia, joista Ilmavoimissa 2508 tuntia.

Näin kunniakkaasti päättyi tämän hienon koneen 20 vuotta kestänyt ura ilmojen teillä, mutta edessä oli vielä toiset parikymmentä vuotta kestänyt ajanjakso kahviona. Sotien jälkeen Ilmavoimat romutti loppuun lennettyjä koneitaan ja niin olisi käynyt Jukallekin, ellei sitä olisi Hämeenlinnan ampumaseuran toimesta pelastettu kahvioksi Hämeenlinnan rantatorin laidalle. Avajaisia vietettiin elokuussa 1959. Vuosikaudet Hanssin-Jukka tuotti lukemattomille ihmisille ainutlaatuisen elämyksen nauttia kahvia ja virvokkeita ilmailulisessä ilmapiirissä.

Kahvilatoiminta loppui syksyllä 1981, jolloin oli vaara, että kone myytäisiin ulkomaille. Aina niin aktiivinen Karjalan Lennoston Kilta järjesti Jukka Nykäsen johdolla keräyksen, jonka tuotolla se osti koneen

Hanssin Jukkaan lastataan bensiinitynyneitä vietäväksi Laguksen joukoille Itä-Karjalaan syksyllä 1941. Paluukyydissä tuotiin haavoittuneita sotasairaalaan. Kuvan oikeassa reunassa lastausta valvoo koneen ohjaaja lentomestari ”Fritu” Väänänen.

ja marraskuussa 1981 jommo rapistunut kone purettiin ja siirrettiin Tikkakoskelle, jossa se luovutettiin Ilmavoimille entisöitäväksi ja edelleen museoitavaksi.

Ilmasotakoulun Kilta on aloittanut Suomen Ilmavoimien kunniakkaan työjuhtana DC-2 Hanssin-Jukan entisöinnin, tarkoituksena pelastaa tämä Suomen kansallisarvoiseksi muistoksi kunniakkaasta historiastamme tuleville sukupolville. Ilmasotakoulun Killan nettisivuilla (www.ilmaso-

takoulunkilta.fi) voit seurata hankkeen edistymistä. Ilmasotakoulun Kilta ottaa kiitollisena vastaan mahdolliset avustukset yrityksiltä ja yhteisöiltä, jotta saisimme tämän merkittävän hankkeen saatettua kunnialliseen päätökseen (K-SOP 529033-230556). Otamme myös mielellämme vastaan tietoja koneen esineistöstä ja tarinoita sen historian varrelta koneesta kirjoitettavaa kirjaa varten.

Teksti: Juha Suonerä
Kuvat: ILMASK:n Killan esite

Kahviona Hämeenlinnassa vuosina 1959-1981

AK-Raudoitus Oy

Mäntsälä

T:mi Ari Turkulainen

Mäntsälä

LTT-Tekniikka Oy

Naantali

Aktiivi-Isännöiti Oy

Naantali

Nakkilan Sihuma Oy

Nakkila

Priocon Oy

Nastola

**Äänekosken Louhinta ja
Timanttiporaus Oy**

Äänekoski

**Maanrakennus Hynynen Oy
Vihti**

OR-Wellness Oy

Virrat

Yksin asuvat sotiemme veteraanit saavat keskusteluseuraa rotareista ja reservin aliupseereista Pihtiputaalla

Kaksi pihtiputaalaista järjestöä – rotarit ja reservin aliupseerit - ovat päättäneet tarjota keskusteluseuraa ja apua pienissä askareissa seitsemälle yksin asuvalle rintamatunnuksen omaavalle veteraanille, joista kaksi on lottia. Lukuun sisältyvät kaikki yksin asuvat pihtiputaalaiset veteraanit, jotka ovat ilmaisseet kaipaavansa juttuseuraa. Muuta lyhytkestoisempaa apua tarjoavat myös Lions Club Emmit, miesleijonat ja reservin upseerit.

Lyhytkestoiseen apuun kuuluvat mm. kuljetukset kirkkopyhiin sekä pihan haravoimiset syksyisin ja keväisin plus mahdollisesti kyyditys naapuriin tai vaikkapa haudoille.

”Pihtiputaan malli”

Pitkäkestoista keskusteluseuraa vähintään kerran kuukaudessa tarjoaa kuusi työparia rotareista ja yksi reservin aliupseereista. Työ jatkuu ainakin ensi elokuun loppuun asti ja todennäköisesti sen jälkeenkin. Tätä palvelua voitaneen nimittää vaikkapa Pihtiputaan malliksi. Pihtipudas on vajaan viiden tuhannen asukkaan maalaispitäjä pohjoisessa Keski-Suomessa, joten elossa olevia veteraaneja on enää muutamia kymmeniä. Hankkeen val-

Rotari Martti Pasanen (vas.) kuuntelee sujuvasti rintamaveteraani Eino Pasanen (oik.) mielenkiintoisia juttuja. Eino on yksi keskusteluseuraa saavista pihtiputaalaisista veteraaneista.

mistelut pantiin alulle keväällä 2010 rotari **Arto Tiaisen** ja sotaveteraanien paikallisjärjestön puheenjohtaja **Vesa Kumpulaisen** aloitteesta.

Mukana kahdeksan järjestöä

Asiasta päättivät syyskuun puolivälissä Rintamaveteraanien Pihtiputaan osasto, Sotainvalidien veljesliiton paikallisosasto, Pihtiputaan sotaveteraanit sekä yllä luetellut viisi palvelujärjestöä. Apua annetaan sekä rintamatunnuksen omaaville veteraanijärjestöjen jäsenille että järjestöihin kuulumattomille.

Tämä on hyvä lisä kunnan tarjoamille palveluille, koska esimerkiksi keskusteluseuraa

emme voi tarjota kunnan puolesta, vaikkakin mm. palvelusetelien avulla pystymme autamaan jopa pikkuremonteissa, kertoo kunnan kotihoidon johtaja **Sari Nurmivaara**.

Tämä on oikeastaan historiallinen ratkaisu, jota ainakin pitkäkestoisen keskusteluseuran tarjoamisen osalta on veteraanipiireissä jo alettu kutsua Pihtiputaan malliksi, kiittelee hankkeen aktiivisin puuhamies, Pihtiputaan Sotaveteraanit ry:n puheenjohtaja **Vesa Kumpulainen**, joka kertoo asian kiinnostavan kovasti valtakunnallisiakin järjestöäkiinteitä ja -lehtiä.

Teksti ja kuva: Pentti Ruotsalainen

Siika-, Pyhä-, ja Kalajokilaaksojen kesäjuhla

”Jos emme tunne menneisyyttä, meidän omaa historiaamme, emme ymmärrä nykyisyyttä”, näillä tutuilla sanoilla maaherra **Eino Siuruainen** muistutti meitä veteraaniväen suunnattomista uhrauksista elokuun alussa Siikalatvala, Pulkkilassa vietetyssä kesäjuhlassa. Puolustusvoimien tervehdyksen juhlaan toi majuri **Timo Koljonen**. Puolustusvoimat palveli juhlaväkeä monin tavoin. Nuoret varusmiehet auttoivat veteraaniväkeä ja Kainuun Sotilassoittokunta toi kaikilta osin onnistuneeseen juhlaan musiikillisen panoksensa.

Kaikkien yhteinen ponnistus ja raskaat uhraukset ovat

taustalla siihen, että nyt saamme elää vapaassa isänmaassa. Tätä emme saisi nyt, emmekä tulevaisuudessakaan unohtaa. Kuten Siikalatvan seurakunnan kirkkoherra, Raahen rovastikunnan lääninrovasti **Erkki Piri** saarnassaan kietytti: ”Kotiin, uskontoon ja isänmaahan sisältyy kaikki se, mikä meille yhä on luovuttamatonta, suorastaan pyhää ja kallista”.

Juhlaa kunnioittivat läsnäolollaan kaikkien maamme veteraanijärjestöjen edustajat. Ensi vuonna kesäjuhlan pito- paikkana on Haapavesi.

Teksti ja kuva: Anneli Virtanen

Pulkkilan kirkko täyttyi ääriään myöten juhlavieraista, niin veteraaniväestä kuin nuoremmistakin.

Naficon Liitin Oy

Nauvo

**Murskauspalvelu
Kivipojat Oy**

Nivala

Laattatyö Wikman Oy

Nokia

MOULDin Oy, Noormarkku
www.mouldin.fi

KJH-Teollisuuspalvelu Oy

Nummela

Sähkö-Lahdelma Ky

Nummela

Se-Ro-Ka Oy

Nummela

**Päällirakenne ja Huoltopalvelut
Sandberg Matti**

Nummela

**Hinaus&Kuljetus
R.Oksman Oy**

Nurmijärvi

Moto Pro Oy

Nurmijärvi

RJJ Rakennus Ky

Nurmijärvi

Comarcon Oy

Nurmijärvi

**Orimattilan
Lämpöasennus Oy**

T:mi Osmo Lavonen

Otalampi

Oulun Kone ja Terä Oy

Oulu

HL-Elec Oy

Lahti

Huoltopalvelu Leppänen Oy

Lahti

Hyvvee Syksyy**Fixvel Oy**

Lahti

Mittarakentajat T.Mäkinen Oy

Lahti

Kasit Oy

Laihia

Amitec Oy

Laitila

T:mi Kari Kauvo

Lapinjärvi

**Automaalaamo
Jukka&Hytti Oy**

Lappeenranta

High-Byte Oy

Lappeenranta

Elokuva Luotola Oy

Lappeenranta

Conexpress Oy

Lappeenranta

HAUTAUS- JA KUKKAPALVELUJA SOTAVETERAANEILLE**HAUSJÄRVI****Kukkahaus ja Hautaus Oy**Hikiäntie 40, 12210 Hausjärvi kk
Puh. 019-768 131**LIPERI****Hautaus - ja Kukkapalvelu
Pesonen Oy**Keskustie 2, 83100 Liperi
Puh. 013-651 193 ja 0400-376 333**PUDASJÄRVI****Pudasjärven
Hautustoimisto ja Kukka Ky**Torikeskus, 93100 PUDASJÄRVI
puh. 08-821 122, 0400-330 058**KERAVA****HAUTAUSPALVELU***Ari Lumme*

Seunalantie 25, 04200 KERAVA, puh. 09-294 8725

MUSTASAARI**Hautustoimisto
Begravningsbyrå Fant**Irenentie 8, 65610 Mustasaari
puh. 06-322 2744 ja 050-313 8142
päivystys 24 h
Carina Lähdesmäki ja Marina Östman
www.begravningsbyrafant.fi**ROVANIEMI****JOKELAN
HAUTAUSTOIMISTO**

Alan erikoisliike Rovaniemellä vuodesta 1923

Ruokasenkatu 6, 96200 ROVANIEMI
puh. (016) 312 616 fax (016) 312 043
s-posti: jokela@hautaus.info
www.hautaus.info**KRONOBY****Begravningsbyrå Strandvall**Kronoby
Tel. 0400-862 261
040-723 7518**MÄNTSÄLÄ****Kukkatalo & Hautustoimisto
Helmilija**Meijerintie 2, 04600 Mäntsälä
Puh. 020 759 7700**SALO****Salon Hautustoimisto
Oy Saustila**Helsingintie 9, 24100 Salo
Puh. 02-731 2562
Hautauspalvelua jo neljännessä polvessa**LAPPEENRANTA****Hautustoimisto ja Kukkakauppa****Tolvanen Oy**ALAN PALVELUA LAPPEENRANNASSA
YLI 80 VUOTTAKauppakatu 53, Lappeenranta
puh. 453 0568 – 453 0772, fax 453 0566**MÄNTTÄ****Kukka- ja Hautustoimisto
Keinonen Ky**Länsitorikatu 13, 35800 Mänttä
Puh. 03-474 7840
Palvelemme myös Orivedellä
Keskustie 29, Puh. 0400-753 819
Tapio Keinonen**TAMPERE****Viitasen
Hautustoimisto Oy**Valikoimassamme mm. Suomi-arkku sekä Sotaveteraani-,
Sotainvalidi-, Tammenlehvä- ja Lotta Svärd -uurnat.
Veteraanielennus.TUOMIOKIRKONKATU 20, TAMPERE
PUH. 03-212 4107 (24h)**OULU****Kukkakauppa ja Hautustoimisto
Nyberg Ky**Kauppakatu 41, 53100 LAPPEENRANTA,
puh. 05-451 3449, fax 05-453 1210
Saimaantie 6, 54100 JOUTSENO
puh. 05-453 4200**Kirkollinen Hautustoimisto
Ikäheimo Ky**Isokatu 11, 90100 Oulu
puh. 08-311 3354**VANTAA****Tikkurilan
Hautustoimisto Oy**Unikkotie 5, 01300 Vantaa
puh. 09-8362 5220

Skörd från rådplägningsdagarna

På höstens rådplägningsdagar togs till närmare granskning de åtgärder, som bör vidtagas för att beakta förbundets framtida verksamhet. De på förbundsdagarna godkända planerna på kort sikt och lång sikt bildade utgångsläget för referaten och diskussionerna. De principiella linjedragningarna på förbundsdagarna anger riktningen för utvecklingsåtgärderna, men fordrar mycket arbete förrän de kan omvandlas till praktiska åtgärder. Behovet att samordna åtgärderna på fältet kom tydligt fram. Detta samordnandearbete och anvisningarna med tillhörande verksamhetsmodeller kommer att vara centrala uppgifter under de närmaste åren. Jämsides med utvecklingsarbetet bör vi dock i vårt organisationsarbete tydligt verka för vårt förbunds främsta och viktigaste uppgift, nämligen att fungera som förmånsbevakande organisation för krigsveteranerna och deras makor/makar och änkor/änklingar. Samarbete med övriga veteranförbund är härvid av största vikt.

I olika sammanhang har betonats hur viktig stödmedlemskåren är och hur dess position blir allt mera central. På förbunds nivå har vi under flere år visat omsorg om utvecklingen av stödmedlemskåren. Vi har stimulerat föreningarna att rekrytera yngre personer med i arbetet till förmån för veteranerna på respektive ort. Medlemsanskaffningen har givit goda resultat; den stödande medlemskåren är ju nästan lika stor som antalet veteranmedlemmar. Under de närmaste åren bör rekryteringsarbetet fortsätta effektivt, så att vi som förbund kan uppfylla våra förpliktelser att ge omsorg och stöd ävensom att vi skall kunna bevara vår funktionella vitalitet, då vi skrider mot traditionstidevarvet. Vi bör även no-

tera det faktum att vi inte nödvändigtvis mera kan räkna med enskilda långvariga stödinsatser. Däremot synes deltagande i projektartade aktiviteter upplevas som meningsfulla. I vår organisation finns det stöduppgifter såväl med lång bärvidd som även av kortvarig natur. På rådplägningsdagarna framkom även i diskussionerna den berättigade omtanken om de stödande medlemmarna i deras frivilliga arbete: hur länge männe de skall orka?

I sammansättningen av medlemskåren kommer vi inte att se några dramatiska ändringar under den följande två-års perioden. Enligt uppskattning kommer förbundet att se större ändringar under perioden 2015 - 2020. Ändringarna i medlemskåren kommer oundvikligen att återspeglas i den framtida uppbyggnaden av förbundet. Antalet föreningar minskar av allt att döma och antalet distrikt förändras. Förbundets livaktiga damorganisation har även noterat de kommande utmaningarna och har påbörjat sin egen planering för att kunna gå framåt i takt med förbundets allmänna planering. Det gäller att också följa utvecklingen i övrigt i samhället. Vi har framför oss arbetsfyllda verksamhetsår, som kräver av oss fördomsfritt, initiativrikt och samarbetsvilligt tänkande. För att nå våra målsättningar behöver vi i vårt arbete våra veteraners erfarenhet och våra stödande medlemmars ungdomliga iver. Vi skall glömma att se i backspegeln. Vi skall rikta blicken framåt utan alltför mycket sidoblickar. Vi har medborgarnas stöd i form av orubbligt förtroende och stor vilja till hjälpverksamhet.

Finn-Göran Wennström

Översättning: Holger Strandberg

Nu behövs vilja att stöda krigsveteranerna

Organisationerna för veteranerna från våra krig har under många år för social- och hälsovårdsministeriet framlagt realistiska förslag till förbättrande av frontveteranernas förhållanden. Oftast synes dessa förslag ha hamnat i något arkiv, men även några framsteg har vi också konstaterat.

Senaste höst fattades beslut om ett veterantillägg, som organisationerna hade föreslagit. Utbetalningen började den 1.9.2010 med 50 euro i månaden åt 7 758 veteraner. Som önskemål har vi att nivån på denna förmån skall höjas och mottagargruppen skall förstöras. Detta stöd riktar sig till dem, som har minsta inkomster och behöver mest stöd och omsorg.

I årets budgetria gjordes ett genombrott. I regeringens förslag ingick 2,3 miljoner euro för service hemma hos frontveteranerna. Detta var en bra öppning av nuvarande regering. Skuggsidan i regeringens proposition är att rehabiliteringsanslaget har sänkts till 28,3 miljoner euro eller med upp till 17 %. Någon motivering till anslagets nedskärning finns inte. Vi vet att antalet veteraner minskar med entiondedel varje år. Men samtidigt försvagas veteranernas kondition och de är i behov av mera krävande rehabilitering. Detta ser man också i de direktiv Statskontoret årligen publicerar. Kostnaderna för rehabiliteringen stiger även. När dessa faktorer adderas ihop, kommer man till slutsatsen, att anslaget till vidare borde bevaras på samma nivå som tidigare.

Matti Vanhanens första regering gav linjerna för veteranförmåner-

na i planen "Veteranpolitiken 2004-2007". Under den perioden fick vi också ett märkbart tilläggsanslag för frontveteranernas rehabilitering år 2005. Svagheten i planen var intagandet av en sänkning av det årliga anslaget med 4 miljoner euro, fastän motiv därtill inte fanns mot bakgrunden av att veteranernas kondition sjunker och kostnaderna för rehabiliteringen stiger.

Social- och hälsovårdsministeriet gör tillsammans med Statskontoret en plan för utvecklandet av krigsinvalid- och veteranpolitiken för perioden 2010 - 2015. Veteranorganisationerna tog i början av senaste år initiativ till en sådan plan. Vi är övertygade om att vi alla skulle ha lättare att fungera, om en sådan plan skulle kunna åstadkommas.

Veteranorganisationerna har levererat sin feedback på planen både i maj och september. Om de positioner, som gäller frontveteraner, korrigeras i enlighet med organisationernas framställning, kan vi vara nöjda. Om vår framställning inte beaktas, måste vi konstatera att programmet är av noll och intet värde för frontveteranerna. Tiden lider. Allt flere veteraner skulle klara sig lite längre och lite bättre hemma, om han/hon skulle få mera stöd hemma. Omsorgsminister Paula Risikko och social- och hälsovårdsminister Juha Rehula håller på att utarbeta en ny modell. Vi hoppas de skall lyckas.

Markku Seppä

Översättning: Holger Strandberg

Vårdbidrag åt Bruno, som får pension

Anni (84 år) och Bruno (87 år) bor tillsammans och reder sig hemma, då de stöder varandra. Eller egentligen så, att Anni gör allt, lagar mat, sköter hygien, städar hemmet och gör uppköpen. Bruno har Parkinsons sjukdom, som tagit ut hans krafter så att de dagliga funktionerna har försvårats. När man frågar Bruno hur det går, svarar han att nog klarar han sig och Anni bejakar. Men i verkligheten klarar sig inte Bruno ensam och Annis krafter börjar sina. Ingenera av dem har ens hört, att en person som åtnjuter pension kan få vårdbidrag, fastän Bruno nog har rätt därtill. Vem skall hjälpa till att föra ärendet vidare?

Vårdbidrag för dem, som åtnjuter pension är avsett att stöda hemmaboende och för erhållande av vård hemma för sjuk eller handikappad, som erhåller pension. Därtill erhålles ersättning för specialkostnader föranledda av sjukdom eller handikapp. Vårdbidrag kan erhållas för den, som åtnjuter pension och vars funktionsförmåga har försvagats på grund av sjukdom eller handikapp, som förtlöpt under minst ett år. Därutöver bör sjukdomen eller handikappet förorsaka regelbunden hjälp, anvisningar eller behov av övervakning eller förtlöpande specialkostnader.

Grundvårdbidraget 57,32 euro per månad

Du kan erhålla grundvårdbidrag om du minst varje vecka behöver hjälp i dina personliga funktioner, anvisningar eller har behov av övervakning betr. dessa. Om du har behov av endast hjälp, anvisningar eller övervakning vad gäller hushållsarbete eller skötsel av ärenden, kan inte vårdbidrag beviljas. Du kan få grundvårdbidrag också på basen av specialkostnader, om de i medeltal stiger till grundvårdbidragets belopp per månad. En blind och en rörelsehindrad har alltid rätt till grundvårdbidrag.

Förhöjt vårdbidrag 142,70 euro per månad

Du kan erhålla förhöjt vårdbidrag om du dagligen behöver hjälp i olika personliga funktioner (t.ex. med ätandet, på- och avklädning, tvättandet) eller om du behöver regelbundna anvisningar och övervakning. Du kan få förhöjt bidrag också på grund av specialkostnader, om sjukdomen eller handikappet föranleder betydande kostnader, minst motsvarande förhöjda vårdbidraget per månad.

Högsta vårdbidraget 301,75 euro per månad

Du kan erhålla högsta vårdbidraget om du dygnet runt behöver omvårdnad av en annan person och övervakning och du

endast kan reda dig själv korta stunder. Du kan erhålla högsta vårdbidrag också på grund av specialkostnader om dess är minst lika stora som högsta vårdbidraget per månad.

Med personliga funktioner avses bl.a. av- och påklädning, tvättning, rörelseförmåga eller funktioner gällande social växelverkan.

Veteran, som erhåller extra fronttillägg, förhöjt eller högsta vårdbidrag, erhåller via FPA fr.o.m. 01.09.2010 ett veterantillägg om 50 euro per månad. Denna förmån behöver man inte skilt anhålla om.

Anni Grundström
Översättning:
Holger Strandberg

KUUNTELE RADIO DEI

	taajuus	kaapelissa
Oulu	106,9	94,1
Rovaniemi	93,4	96
Lahti	106,4	99,1
Helsinki	89,0	101,9
Turku	107,3	99,4
Tampere	97,2	87,5
Lohja	107,2	
Kokkola	104,3	88,9
Keski-Suomi	94,1	93,4

USKO AINOASTAAN
JEESSUKSEEN PELASTAA

	taajuus	kaapelissa
Hämeenlinna	105,9	103,6
Pohjanmaa	89,4	102,7
Kuopio	106,1	103,3
Satakunta	95,7	94,4
Pohjois-Karjala	107,4	89,5
Mikkeli	87,8	105,0
Savonlinna	91,3	
Lappeenranta ja Imatra	96,0	
Kouvola	96,2	

Vasa Krigsveterandistrikt och Krigsinvalidernas Brödrärförbund i Vasa distrikt anordnade gemensam kyrkdag i Korsholms kyrka torsdagen den 16 september.

Solen lyste över de mångfaldiga besökarna, som anlände med bussar, taxibilar och privata fordon till den vackra kyrkan i Gamla Vasa. Hela omgivningen omkring kyrkan är mycket inbjudande. De stupades gravar och monumentet i anslutning till dessa påminner oss speciellt en dag som denna om hur ynglingar i sina bästa år gav sitt liv för vår frihet.

Biskop Björn Vikström predikade dagen till ära och ämnet för hans predikan var omsorgen om vår nästa. Det var just det som det ofta handlade om, när någon vapenbroder ute vid fronten bäst behövde sina kamrater.

Korsukören under dirigent Reino Peltoharjus ledning sjöng förtjänstfullt ett flertal sånger.

Kantor Ann-Christine Nordqvist-Källström sjöng både solo och ledde psalmsången.

Nattvardsbordet stod dukat och en talrik skara hörsammade inviten. Kollekt uppbars till förmån för veteranernas och krigsinvalidernas arbete. Högmässan avslutades med att prostens och veteranen Börje Svenns sände ut en kranspatrull till monumentet över de stupade.

Dagen avslutades med lunch och trevlig samvaro på Hotel Silveria. Ca 320 personer deltog i kyrkdagen.

Gunne Lax

Gun voi jälleen kävellä pitkiä matkoja – hyljeöljyn ansiosta

Gun Nordin on 75-vuotias ja asuu Vagnhärädissa.

Vuosien mittaan Gun on saanut yhä jäykempiä niveliä ja lopuksi päivittäiset kävelyt tuntuivat hankalilta.

Jälleen notkea ja ketterä – hyljeöljyn ansiosta

Kun Gun muutama vuosi sitten sai tyypin 2 diabeteksen, liikunnasta muodostui vielä tärkeämpi osa arkea.

– Tarkasti tasapainotettu ruokavalio ja säännöllinen liikunta ovat hyvin tärkeitä jotta vältettäisiin diabeteksen huomattavat haitat. Liikunnan harrastaminen ei ollut kovin helppoa minunlaisilla nivelilläni. Kun noin vuosi sitten luin ilmoituksen hyljeöljystä, ja sen hyvästä vaikutuksesta niveliin, uteliaisuuteni heräsi. Paikallinen luontaistuotekaupamme otti tuotteen valikoimaansa ja sain suosituksen aloittaa kolmella kapselilla aamuin ja illoin. Jo kymmenen päivän kuluttua huomasin valtavan eron. Tulin nopeasti paljon notkeammaksi ja minun oli helpompi liikkua.

– Oli aivan kuin elimistöni olisi todellakin tarvinnut öljyä, hän lisää.

Gun kertoo että hyljeöljy on myös saanut aikaan sen että hänen silmänsä eivät ole yhtä kuivia ja hän on lopettanut napostelemisen.

– Elämä tuntuu helpommalta ja olen myös hieman laihtunut, hän naurahtaa.

Aviomies epäili mutta hänkin kokeili ja huomasi valtavan eron

Tord Nordin on vilkuillut vaimon rasvahappokapseleita ja epäillyt, että muutamalla tipalla ”öljyä” päivässä olisi mitään merkitystä hyvinvoinnille.

– Kun näin miten Gunin oli yhä helpompi liikkua, ajattelin että voinhan minäkin myös kokeilla. Polvethan ovat jäykistyneet vuosien mittaan. Hartia-vaivani pakotti minua lopulta hyllyttämään boule-kuulan.

– Aloitin kahdella kapselilla aamuin ja illoin. Vain muutaman hyljeöljyviikon kuluttua tunsin suuren eron. On helpompi kävellä ja kohta alan taas boule-peluun. Lisäksi nukun öisin paljon paremmin. Hyvän ja mukavan makuuasennon löytäminen on nyt helpompaa. Hyljeöljy on ehdottomasti hyödyttänyt.

– Aloitin kahdella kapselilla aamuin ja illoin. Vain muutaman hyljeöljyviikon kuluttua tunsin suuren eron. On helpompi kävellä ja kohta alan taas boule-peluun. Lisäksi nukun öisin paljon paremmin. Hyvän ja mukavan makuuasennon löytäminen on nyt helpompaa. Hyljeöljy on ehdottomasti hyödyttänyt.

Hyljeöljy joka sisältää Omega-3 - Tärkeä nivelille ja sydämelle

Nykyään on tunnettu tosiasia että omega-3-rasvahapot merellisistä lähteistä ovat hyväksi nivelillemme sekä sydämelle ja verisuonille. Hyljeöljy sisältää runsaasti luonnollisia ja tunnettuja omega-3-rasvahappoja EPA:ta ja DHA:ta, joita on myös kalassa. Verrattuna kalaöljyyn hyljeöljyssä on kuitenkin huomattavasti enemmän tärkeitä omega-3-rasvahappoja DPA:ta.

Tietoa SEAListä

Edistää nivelten ja sydämen toimintoja.

Hyljeöljy, joka sisältää helposti imeytyviä, luonnollisia Omega-3 rasvahappoja

Erikoistarjous:
Osta 2 purkkia SEAL - hyljeöljy 100 kapselia ja saat 1 purkin kaupan päälle. Hinta nyt 50,00 €/3 x 100 kapselia.
(normaalihinta 75,00 €/3 x 100 kapselia)

Saatavissa hyvin varustetuista luontaistuotekaupoista ja apteekeista. Tilattavissa rahtivapaasti puh. 06 - 3436 506 tai osoitteesta www.elexirpharma.fi.
Toimitetaan suoraan omaan postilaatikkoon, toimitusaika noin 3 päivää.

ELEXIR PHARMA TUKEE RUOTSIN REUMAATIKKORAHASTOA.

JOS SINULLA ON KYSYMYKSIÄ SEALISTA, OTA YHTEYTTÄ: ELEXIR PHARMA AB – SUOMI, PUH. +358 (0)6 34 36 506 TAI WWW.ELEXIRPHARMA.FI
ELEXIR ON RUOTSALAINEN YRITYS, JOKA KEHITTÄÄ LUONNOLLISIA JA EKOLOGISIA ITSEHOITOTUOTTEITA POHJOISMAISILLE MARKKINOILLE.
KORKEALAATUSET TUOTTEET VALMISTETAAN LÄÄKESTANDARDIN MUKAISESTI JA YKSINOMAAN POHJOISMAISSA.

Oulun Teollisuusputkitus Oy Kempele	Työkalutori Oy Oulu	atex
OMP-Konepaja Oy Oulu	Puiden Lähikuljetus T:mi Asko Järvinen Padasjoki	Leppämäen Rakennuspalvelu Paimio
Directio Oy Paimio	Ska-Plan Oy Ab Parainen	Moottero Parkano
Alamettälä Oy Parkano	AH-Rakenne Häyrinen Ky Pernaja	Veljekset J&J Halonen Perniö
ESP Ilmastointi ja Saneeraus Oy Pertteli	TelaCat Oy Pieksämäki	Pieksämäen Akku ja Varaosa Ky Pieksämäki
Byggnads Ab Nynäs Rakennus Oy Pietarsaari	Kaivinkoneyhtymä Hokkanen&Hokkanen Piispanristi	Aritalo Oy Pirkkala
RakConsult Oy Pori	Technip Offshore Finland Oy Pori	Program Production Ltd Pori
Rakennus ja Metallikoskinen&Co Oy Pori	Suomen Suojaintekniikka Ky Pori	Suomen Brodeeraustekniikka Oy Itäkeskuksenkaari 11, Pori
Meri-Porin Rakennus Oy Pori	Kuljetusliike Kim-Johan Nuikka Ky Porvoo	Lindgren CE Oy Ab Porvoo
Höglund&Höglund Öb Porvoo	Vartioliike Edström Oy Ab Porvoo	Kaijala Ky Pudasjärvi
Veikko Heinonen Oy Punkaharju	Morzh Oy Ab Pyhtää	Heinlahden Veistämö Oy Pyhtää
Moskiitto Ky Pyhäntä	Deltamarin Oy Raisio	LVI-Primo J. Santapakka Raisio
	TL-RAK Rauma	HF-Autohuolto Oy Riihimäki
Riihimäen Paperinkeräys Oy Riihimäki	Kuljetusliike Harri Vepsä Ky Riihimäki	Kaivinkonepalvelu Lehto Oy Rovaniemi
HissiHolm Oy Rovaniemi	Insinööritoimisto Matti Vaarala Oy Rovaniemi	Sähköpalvelu A. Kotila Rovaniemi

Sanakilpa

Lehdessä 4/2010 kilpailusanamme oli "PANSSARI". Tällä kertaa hyväksytyjä sanoja löytyi 44 kpl, jotka ovat alla olevassa luettelossa. Osallistujat ovat peränneet kilvan sääntöjä. Julkaisemme ne perinteisesti vuoden ensimmäisessä lehdessä, siis helmikuussa 2011 ilmestyvässä numerossa.

Aari, aasi, aisa, anis, ansa, ansari, ansas, apassi, apina, apsis, arina, arpa, arpi, asia, aspi, (15)

Ipana, (1)

Napa, (1)

Paasi, para, pari, parsa, parsi, passari, passi, pisara, pissa, (9)

Raani, raina, rapa, rapina, rapsi, rasi, rasia, raspi, rassi, ripa, risa, (11)

Saari, saarni, sana, sara, sari, sisar, snapsi (7).

Kaikkien osallistujien kesken arvoimme kolme liiton tunnoksella varustettua kylpypyyhettä. Tällä kertaa onnetar suosi seuraavia kilpailijoita: **Laina Tirola**, Pudasjärvi, **Roope Pehkonen**, Vantaa ja **Hilkka Uunila**, Himanka, onnittelet voittajille!

Vuoden viimeisen lehden kilpailusana on "ILTALO-MA". Lähettäkää vastauksenne perjantaihin 19.11. mennessä kirjeessä tai postikortilla: PL 600, 00521 Helsinki, faksilla numeron (09) 6126 2020 tai sähköpostilla osoitteeseen toimitus@sotaveteraaniliitto.fi.

Vastaukseen kirjoitetaan lähettäjän nimi ja osoite, kirjekuoreen lisäksi "SANAKILPA". Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan kolme silkkisolmiota.

Virkistä muistiasi

1. Akka loukossa, sata silmää päässä?
2. Alaspäin täynnä, ylöspäin tyhjänä?
3. Alimmainen ähkää, päällimäinen löyhkää?
4. Aina veessä makaa, ei koskaan märkänä?
5. Arkku alla, mylly päällä, myllyn päällä kilkuttaja, korpi päällä kilkuttajan, oravia oksat täynnä?
6. Suuresti väärin, mutta ei synty kuitenkaan?

Oikeat vastaukset sivulla 39

APU VIRTSAN-KARKAILUUN

Tilaa ilmainen esite
0400 223 446

MediSet
-tuotteet

www.divisa.fi

Jälleenmyyjät:

Piateekki Oy, Näsilinnankatu 27, Tampere

litu, Haapaniemenkatu 12, Kuopio

Terveydenhoitotuotteiden palvelukeskus,

Mannerheimintie 69, Helsinki

Tmi Marja Juntunen, p. 050 5741 395, Turku

WELLTEEKKI Hyvä Olo ja Terveys, Rovakatu 25, Rovaniemi

EA terveydenhoitomyymälä, Yrjönkatu 23 FORUM, Helsinki

Mediteam Finland Oy, Keskuskatu 4-6, Seinäjoki

Medituki, Valtatie 57, Oulu

Hansa-Apteekki, Keskikatu 4, Kouvola

AlexSandra, Jukankatu 3, Imatra

Keski-Suomen Liikunta-Fysio Oy, Väinönkatu 6, Jyväskylä

Lahden Fysteam Oy, Vapaudenkatu 23 B, Lahti

Satakunnan Apuväline Ky, Eteläpuisto 13, Pori

Matinkylän apteekki, Piispanilta 11, Espoo

Tmi Arjen Apuvälineet, Kauppakatu 5, Heinola

Fysio-Eskola Ky, Valtakatu 38 B, Lappeenranta

Lisää jälleenmyyjä www.divisa.fi

Lokakuun krypto

9 10 20 11 2 10 21 13 7 10 2 9 24
17 7 6 1 16 18 18 3 9 3
22 3 7 10 18 11 15 1 7 17 3 3 14 24
4 2 3 16 18 9 19 10 20 18 11
22 3 6 3 3 10 7 24 9 9 3 16 3
24 11 7 19 10 22 24 14 24 24 3 1 9
19 10 14 23 24 18 10 2 18 14 7 18
5 2 3 9 11 6 8 3 24 2 10
11 2 1 5 3 16 18 3 1 14 11
10 1 9 24 2 7 1 1 14 3 2 11 11
12 24 14 14 3 24 7 10 19 2 9
6 3 1 18 18 24 3 6 10 2 24 2
7 11 4 1 9 K 1 1 2 3 4 O 19 2 1 16 24 2 11
11 3 3 16 16 3 9 24 14 3 1 19 3 2 24 7 10 16 12
13 1 12 22 3 1 18 1 14 14 24 3 1 18 11 22 11 8 8
24 24 6 3 17 16 10 10 9 16 1 4 4 24 24 2 21 22 24
23 7 3 13 1 24 22 8 16 5 8 2 1 16 15 21 2 15 11
10 2 3 9 2 4 3 3 2 10 24 9 2 10 9 14 3 2 10

laadinta Aulikki Nenonen, kuva Aila Martikkala

Kirjat

Maailmansodat jättivät jälkensä Lappiin

Mikko Uola: Vallankumouksellisia, vakoilijoita ja aseveljiä, Myyttejä ja to-siasioita Lapin historiasta 1910-luvulta 1940-luvulle, ISBN 978-952-492-375-0, Minerva Kustannus Oy, Hämeenlinna 2010, 588 s.

Lapilla ja varsinkin Petsamol-la on suomalaisessa kirjallisuudessa - jopa tutkimuskirjallisuudessa - ollut oma, osittain tarunhohtoinen ja myyttinen osansa. Kirjassaan historiantutkija, valtri Mikko Uola pyrkii kumoamaan joitakin Lappiin ja erityisesti sota-aikoihin liittyviä myyttejä. Tuloksena on sinänsä kiehtova kirja, mutta kyllä myyttien purku jää kohtalaisen pienipiirteisten tapahtumien va-

raan. Isot historianlinjat pysyvät sellaisina kuin ne ovat vuosikymmenien aikana mieliimme iskostuneet.

Kirjassa käydään läpi useita Suomen historiaan vaikuttaneita tapahtumakokonaisuuksia nimenomaan lappilaisesta näkökulmasta. Painopiste on Suomen itsenäistymisen ajassa 1917-18 ja toisen maailmansodan vuosissa mukaan luettuna Lapin sota ja hävitys.

Kirjassa on laaja ja värikäs kuvaus henkilötason suomalais-saksalaisista suhteista jatkosodan vuosilta. Tapahtumia käydään läpi Yhteysesikunta Roin päällikön eversti Oiva Willemon ja Lapin läänin maaherran Kaarlo Hillilän välityksellä. Hehän joutuivat virkansa puo-

lesta tapaamaan kymmeniä korke-arvoisia saksalaisia upseereita alkaen vuonna 1941 Saksan Norjan Armeijan komentajasta Nikolaus von Falkenhorstista päätyen 1944 kenraalievseri Lothar Renduliciin, mieheen joka käytännössä kantoi vastuun Lapin hävityksestä. Tapauksista on otettu runsaasti valokuvia ja kirjassakin niitä on paljon, mm. Kaarlo Hillilä esiintyy yli 20 valokuvassa.

Sotaa käytiin Saksan Pohjoisella rintamalla sittenkin rauhallisemmissa oloissa kuin monella muulla rintamalla. Ehkä siitä ja myös Lapin eksoottisuudesta johtuen alueella vieraili paljon vaikutusvaltaista väkeä niin Saksasta kuin Helsingistäkin. Aikaa näyttää olleen sekä

isännillä että vieraililla pitkiin ja nestepitoisiin päivällisiin ja illanistujaisiin. Välillä kirjaa lu-kiessa tulee tunne, että sota oli näistä päivällispöydistä kyllä kaukana, vaikka niissä tietysti sotatapahtumista puhuttiinkin.

Kirjan lopussa on mielenkiintoinen luku Jäniskosken alueen myymisestä 1947 Neuvostoliitolle. Ottaessaan Petsamon alueen 19.9.1944 tehdyssä välirauhansopimuksessa venäläisille sattui kömmähdys. He eivät huomanneet sitä, että Jäniskoski - josta saatiin sähkövirta Petsamon nikkelisulatulolle - kuului Inarin kuntaan, eikä se näin ollen tullut mukaan Neuvostoliitolle luovutettavaan Petsamon alueeseen. Vahinko korjattiin, kun tämä 176 neliökilomet-

rin suuruinen alue luovutettiin venäläisille osana ns. saksalais-saatavia. Rauhansopimuksen mukaan Suomessa ollut saksalaisomaisuus oli nimittäin vastikkeetta annettava venäläisille.

Tästä maakaupasta on puhuttu aika vähän, vaikka esim. J.O. Söderhjelm, joka oli asian selvityksessä keskeisesti mukana, on kertonut siitä seikkaperäisesti jo vuonna 1970 julkaisemassaan kirjassa "Kolme matkaa Moskovaan". - Nytpä tämäkin asia saa lisävalaistusta. Kun kirjassa on lähes 600 isokokoista sivua, saatiin tietysti moni muukin asia lisävalaistusta, mutta käänteentekeviä paljastuksia kirjassa ei ole.

Esko Vuorisjärvi

Mikko Porvali: VAKOOJAKOULU - Päämajan asiamieskoulutus jatkosodassa, ISBN-978-951-796-655-9, Otava Keuruu 2010

Mikko Porvali on kaivanut "kumpujen yöstä" suomalaisen vakoojakoulun historian, lähinnä isoisänsä kautta. Tämä näet toimi ko. koulussa kouluttajana ja jätti jälkeensä muistiinpanoja tuosta tehtävästä ja koulusta.

Vakoojakoulu perustettiin jo vuonna 1941, mutta täyteen vauhtiin se pääsi vuonna 1942. Ko. koulu sijaitsi aluksi vallatussa Petroskoissa, jonka suomalaiset nimesivät Äänislinnaksi. Myöhemmin se siirrettiin vuonna 1943 Sotjärvelle, edelleen Ruokolahden Tetrinmeen ja lopuksi vielä Savitai-

paleelle Partakosken koululle.

Käskey koulun perustamisesta tuli Päämajan tiedusteluosastolta eversti Yrjö Pöyhösen käskynä. Koulun johtajina toimivat majurit Reino Raski ja Yrjö Palko. Tehtävään he olivat mitä sopivimmat. Olihan Raski syntyjään inkeriläinen ja Palko pietarilainen emigrantti, alkuperäiseltä nimeltään Poljakoff, molemmat tiedustelun huipunimiä. Koulun opettajakuntaan valittiin a) Puna-armeijan b) Venäjä-Neuvostoliiton tun- tijoita. Itse agentit eli vakoojat värvätin neuvostosotavankien joukosta. Halukkaita oli, mutta koulutuksen jälkeen vihollisen selustaan lähetettyjä oli 52. Muistettakoon, että kyseessä olivat venäläiset sotavangit, jotka halusivat eri syistä vaihtaa puolta. Muistettakoon

myös, että puna-armeijan selustaan lähetettiin virolaisia, karjalaisia, inkeriläisiä ja tietenkin suomalaisia agenteja. Heitä ei poikkeukset poisluettuina koulutettu tässä vakoojakoulussa.

Teoksessa selvitetään aluksi, mikä ko. Tiedustelukoulu oli. Sitten selvitetään toimintapaikat tai -paikat. Selvitys paljastaa miesaineksen ja sen, että kyseessä on neuvostovangeista värvätty tiedustelujoukko. Siksi opetuskieli oli venäjä ja puna-armeijan ohjesääntöjä noudatettiin. Henki koulussa oli oppilaiden keskuudessa venäläismyönteinen. Haluttiin nujertaa silloin vallassa ollut kommunistinen järjestelmä. Tästä johtuen käsitellään myös Neuvostoliiton historiaa. Agenteille annettu koulutusohjelma saa sijansa samoin kuin heille annetut tehtävät. Ei NL

vaiti ollen sietänyt moista "käärmeenpesää", vaan suunnitteli sen tuhoamista. Tiedusteltavien kohteet sijaitsivat Arkangelissa, Sorokassa, Vologdassa, Uudessa Laatokassa, Leningradissa, Muurmanskin ja Arkangelin radoilla, eli pääsääntöisesti Itä-Karjalassa. Agentit lähetettiin neuvostoarmeijan upseereina ja aliupseereina aitoihin pukuihin pukeutuneina tehtäviinsä. Mukana oli myös papereita, joissa todistettiin heidän neuvostomenneisyytensä.

Mikä oli tulos tästä kaikesta? Valitettavasti se oli epätydyttävä. Valtaosa kaikesta huolimatta jäi kiinni ja kuulustelujen jälkeen heidät teloitettiin, mutta loistavia poikkeuksiaakin oli. Erityisesti on mainittava NL:n 32. Armeijan esikuntaan solutettu agentti Maaselän kannak-

sella. Eräät muutkin onnistuivat. Teoksessa pohditaan koulutuksen ja tuloksien lisäksi agenttien, jotka siis pääosin olivat venäläisiä, kansainvälistä asemaa ja oikeutta. Pohdinnan kohteena ovat myös kieltämättä kohtuuttomat tappiot ja aseman sotaan jälkeen. Osa saatiin kuljettua länteen, lähinnä Ruotsiin. Myös heidän osuutensa ns. ase- kätentäjäjuttuun tuodaan esille. Vaikka voidaankin todeta näiden agenttien saavutukset vaatimattomiksi kokonaistiedustelun osana, on kuitenkin mielenkiintoista tutustua kirjan välityksellä näihin "kamikaze"-miehiin. Tästä kaikesta saamme kiittää Mikko Porvalia, materiaalin hankkijaa ja kirjan tekijää.

Tapio Skog

www.alco.fi

Lean Solution Consulting Oy

Vantaa

Uudenmaan Pikakuljetus Oy

Vantaa

**Taloushallinnon Palvelutoimisto
Jääskeläinen Oy**

Vantaa

Maalaus Riha

Vantaa

Maansiirto J. Salminen Oy

Vihti

Lukkohoito Lempiäinen Oy

Lahti

G.Krister Oy

Lahti

JUSSIPISTE OY

Lahti

Insinööritoimisto Hesplan Oy

Vaasa

Johansson Tooling Oy Ab

Vaasa

Sematec Oy

Vaasa

Tiiliskiven paksuinen, mutta luettava historia partioliikkeestä

Paavilainen, Marko: Aina valmiina; Partioliike Suomessa 1910-2010, 540 sivua, Suomalaisen kirjallisuuden seura 2010.

Marko Paavilainen on tehnyt lähes tiedonjulkistamispalkinnon arvoisen työn kirjoittamallaan kattavan ja monipuolisen historian Suomen ylivoimaisesti merkittävimmästä nuorisjärjestöstä. Se on tiedossa, että partiolaiset joutuivat käymään huonosti sujunutta taistelua valtionavusta poliittisten nuorisjärjestöjen kanssa 1960 ja -70-luvuilla. Uusi tieto oli 1940-luvulla syntyneelle partioliikkeen hankala kilpailuasetelma suojeluskuntien kanssa. Toisaalta onhan ymmärrettävää, että partiominen saattoi tuntua lapselliselta, kun suojeluskunnissa päästiin mukaan paljon miehekkäämpiin puuhiin. Mielienkiintoista oli kunniapartiolainen Mannerheimin sotilaille yllättävä kanta: Pojille ei pidä opettaa sotilaallisia asioita liian aikaisin.

Suomen partioliikkeen historia kuvastaa totta kai muun yhteiskunnan ilmiöitä. Järjestökiistoista kertoo se, että 1930-luvulla partiopojat olivat parhaimmillaan tai enemminkin pahimmillaan jakaantuneina viiteen eri järjestöön. Tietysti oli jako suomen ja ruotsinkielisiin. Mutta sitten oli piskuinen vapaa partioryhmä, joka edusti hyvin harvalukuisia kaksikielisiä lippukuntia. Sitten Suomenkieliset partiopojat jakaantuivat vielä kahtia, kuin NMKY-taustaiset siniset lippukunnat erosivat muista, ruskeista lippukunnista. Siniset ja ruskeat tulivat puserojen väreistä. Ja olipa vielä pelastusarmeijallakin omat partiolippukuntansa. Partiotyttöliike oli sekin neljään järjestöön hajonneena. Siinä valossa on komeaa, että nyt kaikki, sekä tytöt että pojat ovat yhden järjestön, Suomen partiolaisten lipun alla.

Itsellekin varsin aktiivisen lapsena ja teini-ikäisenä partiouran tehneenä on kiintoisaa nähdä, ettei kentän eli partiolippukuntien ja niiden kolkkaparvi- ja vartioiden toimintaa mitenkään häirinnyt ”Helsingin herrojen” järjestöriidat. Ei sellaisista edes tiedetty.

Partioliikkeellä oli myös oma ”tasa-arvo”- ja ”peruskouluai-kansa. Luokkamerkeistä luovuttiin ja niitä vastaavat tunnuksat sai ilman erityisiä suorituksia, ettei olisi ”kilpailua”. Eläinten ja kasvien tuntemisella ei ollut niin väliä, mutta luontoa piti suojella. Järjestötasolle tehtailtiin ohjelmapapereita ja rakennettiin suhteita Neuvostoliiton pionee-reihin.

Mutta ei tuokaan kausi onneksi pitkään jatkunut. Nyt ollaan taas aika lähellä ihan oikeaa vanhanaikaista partiointia. Nuorten mukaan saaminen on tietysti haasteellista kaiken muun tarjolla olevan viihde- ja harrastustoiminnan kilpailussa. Ja pitihän sitä minunkin Tampereen Kotkien Ilves-varti- on johtajana 1950-luvun lopulla käyttäen luovaa mielikuvitusta, että sai pojat kololle illaksi. Melkein he lähtivät mieluummin laavulle viikonloppuna.

Partioliikkeen 100-vuotisen toiminnan historia on tiiliskivi (505 suurikokoista kahdelle pal- talle painettua sivua). Painettua tekstiä täydentää CD-disketti. Tämä ilmeisesti nuorille lukijoil- le suunnattu liite pitää sisällään niin sanaa kuin kuvaa myös liik- kuvassa muodossa. Kirja sekoitti pahasti kesäksi tekemäni luku- suunnitelmat. Mutta oli se sen arvoisen. Nuoruus ja teini-ikä Tampereen Kotkissa palasivat mieleen monessa eri muodossa. Ja partioliike jatkuu perheessäm- me edelleen, sillä löysin lapsilleni äidin tietysti partiosta, lippukun- tani kolkkajohtajien joukosta.

Jukka Knuuti

Rintama- ja kotirintaman naisten sodan arki ja juhla kuvin

John Lagerbohm - Jenni Kirves - Olli Kleemola: Me puolustimme elämää - Naiskohtaloita sotakuvien takaa, ISBN 978-951-1-24660-2, Kustannusosa- keyhtiö Otava, 176 sivua

Runsas vuosi sitten työryhmä Gustav Hägglund, John Lagerbohm ja Matti Simula julkaisivat myyntimenestyksen saavuttaneen kirjan nimeltä ”Me olimme nuoria sotilaita”. Kirja oli suomalaisista rintamasotilaista täydentävin tekstein varustettu valokuvateos, jonka kuvat olivat suurelta osin peräisin Olli Kleemolan, kaarinalaisen sotahistorian harrastajan kokoelmista.

Nyt käsillä oleva kesällä ilmestynyt teos ”Me puolustimme elämää” on yllä mainitun kirjan sisarteos. Sisarteos siinä mieles- sä, että kirja esittelee Suomen naisten, ”nuorten sotilaiden” äitien, sisarten, ystävien, vaimojen ja rakastettujen kokemuksia ja toimintaa valokuvien ja täyden- tävin tekstein sotien 1939 - 45 aikana. Kirjan ulkoasu ja taitto ovat pysyneet samanlaisina. Kuvat ovat laadukkaita ja kuvatekstit tukevat niitä. Tekijöistä John Lagerbohm on edelleen mukana, samoin Olli Kleemola, jonka nimi olikin harmittavasti ”unohtunut” edellisen kirjan tekijöiden joukosta.

Elisabeth Rehnin esipuheen, John Lagerbohm ja Olli Kleemolan Talvi- ja Jatkosodan koti- rintaman olosuhteita ja tunteja sekä välittömästi etulinjan takana toimivien huoltoyksiköiden toimintaa ja olosuhteita kuvaavien tekstien jälkeen päästään varsinaiseen asiaan, naisten tuntemuksiin ja näkökulmaan.

Nuori tutkija Jenni Kirves, joka oli yhtenä kirjoittajana teoksessa ”Ruma Sota” ja joka valmistelee väitöskirjaa Suomen jälleenrakentajien tunne- maisemasta, on onnistunut keräämään ja välittämään lukijalle

aidon tuntuksen kuvan sota-ajan nuorten, ja vanhempienkin, naisten tuntemuksista ja elämänhalusta.

Luvussa ”Mutta hauskaa meillä oli” eräs muistelija toteaa tajunneensa vasta jälkeensä kuinka paljon he sodan aikana nauroivat ja lauloivat, monille muistelijoille sodan aika muistuu mieleen yhtenä elämän kohokohdista. Sitä ei vain heti sodan jälkeen vallinneissa olosuhteissa sopinut muistella. Vaikka olosuhteet olivat usein vaikeat, huumori auttoi kestä- mään. Rintamanaisten keski- näinen yhdessä eläminen oli so- dan aikanaikin paljon tavallista arkea, jonka taustalla oli kuitenkin ajatus asesisaruudesta samoin kuin miehillä aseveljeys.

Rintamaelämän ankeuden keskellä nuoret naiset jaksoivat uneksia kaikesta kauniista ja yrittivät piristää ulkonäköään sallituissa rajoissa, kosmetiikan käyttöhän oli lotilta kielletty.

Rakkaus, siihen liitettiin melkein maagisia uskomuksia, lempeän ja uskollisen naisen rakkaus suojasi miehiä sodassa ja antoi heille taistelutahtoa. Brittihistorioitsijan mukaan ei niinkään viha ole saanut ihmisiä so- timaan, vaan rakkaus - rakkaus isänmaahan, puolustustahto naisia ja lapsia kohtaan ja kiin- tymys ja velvollisuudentunto omaa ryhmää kohtaan.

Väinö Linnan ”Tuntematto- man Sotilaan” ja Paavo Rintalan ”Sissiluutnantin” väitettiin tah- ranneen rintamanaisten kun- nian. Nuorten naisten kyseessä ollessa seksuaalisen rakkauden roolia sota-aikana ei voi unoh- taa. Ajankohdan moraalisiin- nöt olivat kuitenkin hyvin eri- laisia kuin nykyaikana ja seksielämä yleensäkin aloitettiin myöhemmällä iällä. Nuorten normaalia seurustelua esiintyi siellä missä se oli mahdollista, romansseja syntyi ja samoin elä- mänikäisiä avioliittoja. Sotilai-

ta oli huomattavasti enemmän kuin naisia ja etulinjan taiste- luhaudassa ja korsuissa ei nais- ia ollut, joten edellytykset ”pa- hoille puheille” olivat olemassa. Kunniata ei varmasti ole mene- tetty.

Kertomusten mukaan äidin hahmo oli läsnä sota-aikana kaikkialla, iskelmissä, runoissa ja elokuviissa. Kuolevan sotilaan viimeiset sanat koskivat usein nimenomaan kotirintamalla olevaa äitiä, olivathan useimmat sotilaat vielä nuoria, oikeastaan poikasia. Äitien rooli kuvataan kirjassa hyvin.

John Lagerbohm kirjoi- tta- ma luku ”Naiset kohtaavat taiste- lujen karneat jäljet” kuvaa hyvin kenttä- ja sotasairaalois- sa sekä kaatuneiden evakuoim- keskuksissa työskennellei- den naisten kokemuksia. Täytyy vain ihmetellä naisten kestä- vyyttä, kun näitä asioita ei voi- nut sotien jälkeen purkaa mies- ten tapaan kaveriporukoissa ja julkisuudessa vielä leimattiin ”huonoksi naiseksi”. Ja kestopy- kyä vaadittiin vielä vuosia soti- en jälkeenkin, niin soteleskiltä, kotirintaman ja rintamanaisil- ta. Maa oli jälleenrakennettava, meidät suuret ikäluokat saatet- tava maailmaan ja siinä sivussa usein vielä tuettava painajais- saan kärsivää aviomiestä.

Sisarteos kuuluu veljensä vie- reen.

Kari Korhonen

Kirjan myynti: hyvin varustetut kirjakaupat ja eri nettikirjakaupat (löytyvät hakusanalla ”Me puolustimme elämää”)

Hämeen Rakennussuunnittelu Oy

Valkeakoski

Kymen IV-Valmistus Oy

Valkeala

Vantaan Luonnonkivi Oy

Vantaa

Pillari-Osat Oy

Vantaa

PR-Logisticar Oy

Vantaa

Rakennus Viitolahti Oy

Vantaa

Maanrakennusliike Manninen Ky Ruovesi	Kourukeskus Paappanen Oy Rusko	K.L.M.Express Oy Rusko
Saarijärven Ilmastointi Oy Saarijärvi	Keski-Suomen Kiinteistötekniikka Oy Saarijärvi	Rakennustyö Reijo Hituri Sastamala
Marko Koponen Ky Savitaipale	Jamppeeri Oy Seinäjoki -sähköasennukset- www.jamppeeri.fi	Oy Maakunnan Auto Ab Seinäjoki, Kauhajoki
Plantool Oy Seinäjoki	Fenno Water Ltd Oy Seinäjoki	Kuljetus Nupponen Oy Sipoo
Kuljetus Oy Marko Saarinen Sipoo	MOS-Kiito Oy Soini	Sorat ja Murskeet Kourla Oy Somerniemi, Puh.0400-635 797
Rakennusliike Halonen Oy Sotkamo	Konehuolto P. Orenius Oy Suolahti	Säkylän Sora-Pojat Oy Säkylä
MEP-Kuljetus Oy Taivalkoski	Tilintarkastuspalvelu Seija Nurmi Tammela	Ugly Boy Tammela
LVI-Suunnittelu Robert Malmberg Oy Tammisaari	Lean Ware Oy Tampere	Coaxial Oy Tampere
Tampereen Messut Oy Tampere	Metallisorvaamo Sunila Ky Tampere	Uimonen Oy Tampere
JR-Muovi Oy Tampere	Juvenes-Yhtiöt Oy Tampere	Hämeen Kuljetus Oy
Puhallinsoitinkorjaamo Jarmo Parkusjärvi Tampere	Oy Hesal Ltd Tampere	Erikoistyo Väripilkku Oy Tampere
Kilsa Tools Oy Toijala	Atlas-Sped Oy Tornio	Hibox Systems Turku
Trans Aarnio Oy Turku	Kesämies Oy Turku	T:mi Tapsa Service Tuulos
Poincool-Service Oy Tuusula	Pelti-Expert Oy Tuusula	Soraliike Erik Winqvist Ky Tuusula
J. Laakso Oy Tuusula	Jositeos Oy Tuusula	Oy Hartman Rauta Ab Vaasa

Haetaan yhteyttä

Etsitään henkilöitä, joilla on kokemuksia kalastuksesta rintamalla ja kotirintamalla

Kalastusharrastaja on kääntynyt Sotaveteraani-lehden puoleen sellaisten henkilöiden tavoittamiseksi, joilla on kokemuksia kalastamisesta niin rintamaolosuhteissa kuin kotirintamalla-kin sodan aikana.

Pyydämme lähettämään lehden toimitukselle yhteystiedot ja lyhyen selvityksen kalastuskokemuksista. Tämän jälkeen toimittaja on yhteydessä henkilöihin.

Pyydämme lähettämään tiedot:

Sotaveteraani-lehti

Marja Riukka

PL 600, 00521 Helsinki

Kokoonnutaan

UK 57:n oppilaat avec kokoontuvat Helsingin Suomalaisella Klubilla keskiviikkona 3.11. klo 12.00. Tule kertomaan kurssitovereillesi päivän kuulumiset ja nauttimaan hyvästä lounaasta. Ilmoittautumiset Pekka Kestilälle, puh. (09) 496 545, mieluummin aamuisin ja viimeistään maanantaina 1.11.

UK 59:n perinteinen vuosilounas on Helsingin Suomalaisella Klubilla perjantaina 12. marraskuuta kello 12.00. Ilmoittautumiset klubimestarille 10.11. mennessä, puh. (09) 586 8830. - Kunniamerkit.

Toimikunta

Krypton ratkaisu

	S	O	W	E	T	O	Y		D	R	O	T	S	I		U	T			
	B	R	P	U	L	K	K	A	S	A						A	M			
	V	A	R	O	K	E	Ö	U	R	B	A	A	N	I		J	P			
	M	T	A	L	K	S	H	O	W	K	E					R	Ä			
	V	A	P	A	A	O		R	I	S	S	A	L	A		S	O			
	I	E	R	H	O	V	I	N	I	A	A	U	S		E	F				
	H	O	N	G	I	K	O	T	K	N	R	K				D	N			
	J	T	A	S	E	P	A	A	I	T	O				Ö	L				
	E	T	U	J	A	L	K	A		U	N	E			B	K				
	O	U	S	I	T	R	U	U	N	A	T	E	E		H	W				
	F	I	N	N	A	I	R	O	H	T	S				Y	V				
	P	A	U	K	K	I	A	P	O	T	I	T			G	I				
R	E	M	U	S		K	U	U	T	A	M	O	H		T	U	L	I	T	E
E	A	A	L	L	A	S	I	N	A	U	H	A	T	I	R	O	L	F		
D	U	F	V	A	U	K	U	N	N	I	A	U	K	E	V	E	Ä	Ä		
I	I	P	A	B	L	O	O	S	L	U	M	M	I	I	T	Y	V	I		
G	R	A	D	U	I	V	Ä	L	J	Ä	T	U	L	Ö	Y	T	Ö	E		
O	T	A	S	T	M	A	A	T	O	I	S	T	O	S	N	A	T	O		

Virkistä muistiasi oikeat vastaukset:

1. Seula
2. Lakki
3. Ihminen ja vasta (vihta) kylpiessä
4. Kieli
5. Ihmisen maha, leuat ja hiukset
6. Vasemman jalan kenkä oikeassa jalassa

Eristepalvelu
Moilanen&Kamppinen Oy
Ylistaro

Maalauspalvelu Majuri Oy
Ylöjärvi

Metalli
YHTEINEN TEKIJÄ

**VASTUULLISTA TOIMINTAA
YHTEISEKSI HYVÄKSI!**

www.metalliliitto.fi

Julkaisija

Suomen Sotaveteraani-liitto ry - Finlands
Krigsveteranförbund rf

Suomen Aikakauslehtien liiton jäsen

Päätoimittaja Markku Seppä

Toimitus

Kellosilta 4 C
00520 Helsinki
puh. päätoimittaja (09) 6126 2012
sähköposti markku.seppa@sotaveteraani.fi
tai toimitus@sotaveteraani.fi
faksi (09) 6126 2020
internet www.sotaveteraani.fi

Osoitteen muutokset

Sotaveteraani-liiton jäsenet ilmoittavat osoitteen muutoksista omaan yhdistykseensä tai liittoon Riina Lillforsille,
PL 600
00521 Helsinki
puh. (09) 6126 2015
sähköposti riina.lillfors@sotaveteraani.fi

Lehden tilaukset ja hinnat

Sotaveteraani-liittoon kuulumattomat voivat tilata Sotaveteraani-lehden liiton toimistosta puh. (09) 6126 2015 / Riina Lillfors. Lehden vuosikerran hinta on 15 euroa.
Irtonumero maksaa 4 euroa.

Toimitusneuvosto

Puheenjohtaja Finn-Göran Wennström
Saramäentie 37 A 2
00670 Helsinki
puh. 040 593 0521
sähköposti wennstrom@saunalahti.fi
Jäsenet: Anni Grundström, Antti Henttonen, Olavi Karttunen,
Pirkko Kuorehjärvi, Göran Lindgren, Pertti Nieminen,
Markku Seppä, Aarno Strömmer, Eeva Tammi, Jyrki Vesikansa,
sihteeri Marja Riukka

Toimitus ei voi vastata pyytämättä lähetetyistä aineistosta.

Ilmestyminen 2010

1/10: 17. helmikuuta, 2/10: 21. huhtikuuta,
3/10: 23. kesäkuuta, 4/10: 15. syyskuuta,
5/10: 27. lokakuuta, 6/10: 15. joulukuuta.

Ilmoitushinnat

1,60 euroa/pmm. Väri- ja määräpaikkailmoituksista sovitaan erikseen.

Lehti CD-levynä

Sotaveteraani-lehden pääsisältö on kuunneltavissa CD-levynä (ns. Daisy-äänite), jonka vuosikerran hinta on liiton jäsenille 8,50 euroa ja muille 17 euroa. Näkövammaisten Keskusliitto lainaa kuunteluun tarkoitettuja Daisy-soittimia. CD-levyjä voi tilata Sotaveteraani-liiton myyntitoimistosta PL 600, 00521 Helsinki, puh. (09) 6126 2015, sähköposti riina.lillfors@sotaveteraani.fi

Ilmoitusmyynti

Media-ammattilainen Adspace Oy
Mikkolantie 20
00640 Helsinki
puh. (09) 877 6136, 040 735 7531
faksi (09) 726 1306
Isto Valkeapää
puh. 040 735 7571

Taitto

Taittoto PrintOne
Mekaanikonkatu 7
00880 Helsinki
puh. 050 320 8972
sähköposti minna.komppa@printone.fi

Painopaikka

Suomen Lehtiyhtymä Oy, Tuusula 2010
ISSN 0782-8543

Sotaveteraaniliiton myyntitoimisto palvelee

Käy talossa tai soita Helenalle puh. (09) 6126 2014. Toimisto on avoinna ma-pe klo 8.30-16.00

Sähköposti: helen.hornborg@sotaveteraaniliitto.fi

Verkkokauppa palvelee osoitteessa: www.sotaveteraaniliitto.fi

Isänpäivä, Itsenäisyyspäivä ja Joulukin lähestyvät. Alla hyviä lahjaehdotuksia.

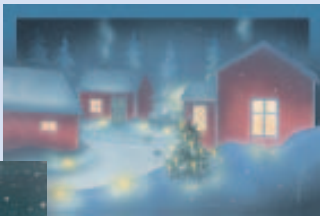
Joulukortit 2010

1 Punatulkut

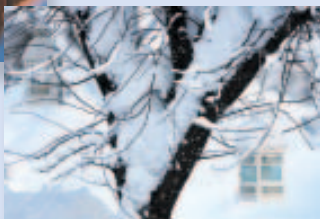
2 Talkoot

3 Tervetuloa joulu

4 Joulu ovella

5 Sininen hetki

Taittokortit kuorineen

Hinta 1.10 euro/kpl

Korttien toivotusvaihtoehdot: A. Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta B. Hyvästä yhteistyöstä kiittäen toivotamme Rauhallista Joulua ja Menestyksellistä Uutta Vuotta C. Blanco.

10 Kirjeensulkijamerkki

Hinta 20 euro/arkki

Toimintaamme voitte tukea myös ostamalla kirjeensulkijamerkkejä. Arkissa 20 merkkiä

1 Sotaveteraanimitali

Myös kannattajajäsenille.

Hinta 15 euroa

2 Jäsenmerkki

Myös kannattajajäsenille.

Hinta 10 euroa

26 Kynttilänjalka

Kultakeskuksen perinteinen malli vuodelta 1918. Korkeus 77 mm. Varustettu liiton tunnuskella. Hopeaa.

Hinta 125 euroa

25 Veteraanivyö

Laadukas kotimainen kääntövyö, nahkaa väri musta/viininpunainen. Soljessa liiton tunnus.

Hinta 23 euroa

Liitto välittää veteraanivyötilaukset toimittajalle, joka myös laskuttaa tilauksen.

4 Liiton standaari

Hinta 30 euroa

6 Suomen lippu

Hinta 25 euroa

Hieno lahja myös nuoremmille

22 Yrjö Jylhä: Kiirastuli

Runokokoelma

Talvisodan runoutta vuodelta 1941. Kuvitettu.

Hinta 25 euroa.

43 Sama kaiku on askelten -CD

Kymmenen sotaveteraanikuoron ja Haminassa sotaveteraanien konsertissa taltioituista äänitteistä on koottu 38 laulua sisältävä tupla-CD.

Uusi painos

Hinta 20 euroa

35 Sotaveteraanikalenteri

Tärkeä tietopaketti jokaiseen kotiin.

Muovikantisena sininen.

Hinta 6 euroa

Nahkakantisena sinisenmusta.

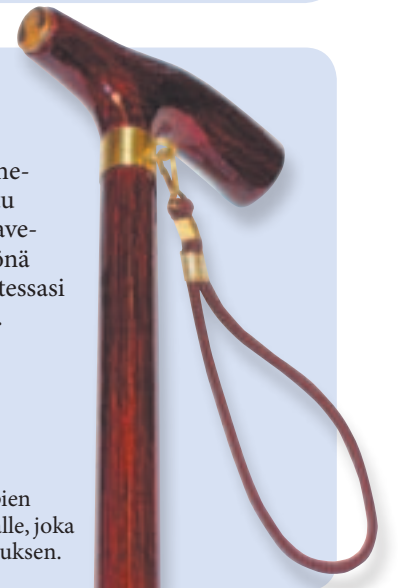
Hinta 12 euroa

29 Kävelykeppi

Jääpiikillä ja rannelenkillä varustettu kävelykeppi. Sotaveteraanien käsityönä valmistama. Tilatessasi ilmoita pituutesi.

Hinta 55 euroa

Liitto välittää keppien tilaukset toimittajalle, joka myös laskuttaa tilauksen.

12 Uusi juhla-DVD

Sotaveteraani- ja perinnekuorot Helsingin Jäähallissa 14.3.2010.

Arvokas uusi DVD Talvisodan muistojuhlalta.

Hinta 25 euroa

KÄYNTIOSOITE: Kellosilta 4 C, Itä-Pasila. Raitiovaunu 7 B kulkee Kellosillan pysäkillä.

TILAUSKORTTI

Suomen Sotaveteraaniliitto
PL 600
00521 HELSINKI

Nimi (tekstaten):

.....

Lähiosoite:

.....

Postinumero ja -toimipaikka:

.....

Nro kpl.....

Nro kpl.....

Nro kpl.....

Nro kpl.....

Nro kpl.....

Nro kpl.....

Nro kpl.....

Nro kpl.....

Nro kpl.....

Nro kpl.....

